EMMANVE-
LIS ALVARI E SO-
CIETATE IESV INSTI-
TVTIONVM GRAMMA-
TICARUM.

Liber Tertius.

*DE SYLLABARUM DIMEN-
SIONE*

16 30

NISSÆ,
Imprimebat IOHANNES SCHU-
BART.

Anno
M DC. XXX.

DE GRA

INSTIT

LIBER

De Syllabar

SY

una

ut l

vo

na

Vocales sunt

Ex vocalibus fi

u, ei, eu, œ, yi,

ei, Europa, pœna

In diphthongis

rincipes: I, & V,

æit & subit,

Consonantes i

s dividuntur.

Mutæ sunt octo

mi vocales itidē

quibus quatuo

M, tamen, & M

DE GRAMMATICA *INSTITUTIONE.*

LIBER TERTIVS.

De Syllabarum Dimensione.

SYLLABÆ fiunt vel ex una, vel pluribus litteris, ut I, e, runt.

Litteræ partim sunt vocales, partim consonantes.

Vocales sunt sex. a, e, i, o, u, y.

Ex vocalibus fiunt sex diphthongi, æ, u, ei, eu, œ, yi, ut Premium, aurum, ai, Europa, pœna, Harpya.

n diphthongis A, O, Y, semper sunt rincipes: I, & V, semper subditæ: E, & eit & subit.

Consonantes in mutas & semivoca- dividuntur.

Mutæ sunt octo, b, c, d, g, k, p, q, t.

emivocales itidē octo, f, l, m, n, r, s, x, z.

x quibus quatuor sūt liquidæ, l, m, n, r.

M, tamen, & M, rarò liquescunt, id-

que in Græcis tantum dictionibus, u
Tecmessa, Cygnus.

Duæ X, & Z, sunt duplices, hoc es
valent duas consonantes, X, Cs, vel G
ut Dux, Rex, Veteres Z, per duplex, s
reddebant, ut massa, patrisso, pitisso.

F, præposita liquidis L, & R, vim h
bet mutæ. S, quamvis immunis, ac s
juris sit) neque enim inter liquidas a
duplices numeratur) interdum tam
liquescit, ut suo loco dicemus.

H, sit ne littera, an aspirationis no
dubium, controversúmq; est.

I, inter duas vocales posita, cons
nans est, atque duplex I valet, ut Maj
peior: Veteres I, geminabant, ut maj
pejor: Veteres I, geminabant, ut maj
aiio, Maiia.

I, & V, cùm vocalibus præponunt
easq; comprimunt, fiunt consonant
ut Ianua, jecur, conjicio, jolus, jud
Vates, velox, vita, vox, vultus.

Iota Græcorum, nunquam est co
sonans: quare in Iason, jambus, jas
& cæteris, quæ planè sunt græca, pri
vocalis est.

Iod apud Hebræos ſemper conſo-
ans eſt, cùm vocalibus præponitur, ut
eſus, Ioannes, Iacobus; itaque qui hæc
tque alia ejuſdem generis nomina per
conſonantem efferunt, Optimè qui-
em pronuntiant: qui verò per voca-
m, Græcos imitantur.

V, poſt Q, litteram, ſemper liqueſ-
t, ut Quare, quæro, quia, &c. At poſt
, & S, modò liqueſcit, ut lingua, ſua-
s: modò integra eſt, ſuamque vim
tinet, ut exiguus, ſuus.

Litteræ liqueſcunt, cùm vim robur-
e vocalis, aut conſonantis amittunt.

*YLLABARUM omnium brevitas, &
longitudo, etiam imperitæ multitudine olim
a fuit. Erat enim certus ſonus, quo vocales lon-
á brevibus nullo negotio ſeparabat. Id quod
ero in Oratore apertiſſimè docet: in verſu
dem inquit theatra exclamant ſi fuerint una
ba aut brevior, aut longior. Nec verò multitu-
pedes novit, nec numeros tenet, nec illud quod
ndit, aut cur, aut in quo offendit intelligit. &
en omnium longitudinum, & brevitatum in*

sonis, sicut acutarum graviumque vocum judicium, ipsa natura in auribus nostris collocavit. Hæc ille. Hodie ne docti quidem, & qui omnem ætatem in litteris consumpserunt, A longum à brevi, sono possunt distinguere: eodem enim modo Malum, & arborem & hominem, sonant. Quis vel peritissimus, Venit, Legit, præsens à præterito Venit, Legit, Fidi, Mori, Duci, verba, à nominibus, Fidi, Mori, Duci, hodie pronuntiatione separat? Cùm igitur veram illam germanàmque pronuntiandi rationem funditus amiserimus, à poëtis syllabarum peritia nobis necessariò petenda est. Verùm quoniam fieri non potest, ut omnes memoriteneamus, traduntur à Grammaticis præcepta: quibus si frequens optimorum poëtarum lectio, assidua exercitatio ac diligens imitatio accedat, brevi non solùm syllabarum dimensionem assequemur, sed etiam carmina componemus.

Quæ præcepta more veterum, non ligata sed soluta oratione scripsimus, quod plerique omnes etiam hac tempestate faciunt, idque summo jure. Quid enim attinet præcepta carminibus involuta pueris ediscenda proponere? Nonne multo faciliùs percipient, si verbi causa, dicas. Vocalis ante vocalem brevis est, ut mĕus, tuus: Diphthongus longa est, ut præmium: quàm si uno alteróve versu hæc eadem involuas & obscures: quod necesse sit totidem aut etiam pluribus verbis explicare. Et (quod deterius est) cùm multum diù

sud...

udaveris, vix, ut ſæpè ſit, intelligunt, quid dixe-ris. Sed hæc hactenus.

Verrius Flaccus, ut Velleius Longus docet, ex-iſtimavit eadem eſſe apud nos V, litteram, quæ apud Græcos, Υ, nam illi κύμινον nos Cuminum: illi κυπάρισσον, nos Cupreſſum: illi κυβερνήτην, nos gubernatorem dicimus. Idem probat ex Græcis nominibus quæ in ευς exeunt, ut Theſeus, Peleus, & ſimilibus. Alia multa ſunt quibus etiam apertius Verrij ſententia confirmatur, ut μῦς mus, σῦς ſus.

Veteres ita diphthongos pronuntiabant, ut utraq; vocalis perciperetur, quod hodie in duabus Au, & Eu, tantùm experimur: nam in cæteris ferè una tantùm auditur. Diphthongum, Æ, variè ſcribebant antiqui, ut Quintilianus ait, l. 1. c. 7. Quidam more Græcorum per A & I, ſemper ſcribebant: quidam ſingulariter tantùm, cùm in genitivum vel dativum incidiſſent: unde Pictai veſtis, & Aquai, & Aulai, Virgilius amantiſſimus vetuſtatis, verſibus inſervit. Plurali numero A, & E, utebantur, ut hi Syllae, hi Galbae. Diphthongo Ei, diu uſi ſunt Romani: quibus locis ea uſi fuerint, docet P. Nigidius apud Gellium lib. 13. cap. 24. Si hujus, inquit, amici vel hujus magni ſcribas, unum I, facito extremum, ſin verò hi magnei, hi amicei caſu multitudinis rectorum ante I, ſcribendum erit E, atq; id ipſum facies in ſimilibus

similibus Lege Quintilianum de eadem re l. 1. c. 7. Diomedes lib 2. ubi diphthongos enumeravit, Ex his, inquit, Ei, cùm apud veteres frequentaretur, usu posteritatis explosa est. Sunt qui accusativos tertiæ declinationis in Is, exeuntes, per hanc diphthongum scribant, ut Omneis, treis, urbeis, qua de re nulla quod sciam, fit mentio apud veteres. Certè Diomedes per I, docet scribendos esse l. 1. Nomina, inquit, quæ ablativo casu, numero singulari I, littera finiuntur, genere masculino & fœminino, sublata I, ultima, & addita Es, syllaba producta, faciunt nominativum & vocativum plurales, ut ab hoc & ab hac agili, hi & hæ agiles & ô agiles. Nam accusativus juxta regulam, manente I, littera, debet pronuntiari, ut hos & has agilis, ut est, Omnis homines, Idem sentit Donatus in lib. de Octo partib. 2. Edit. Idem Priscianus l. 7 citatq; eundem Sallustium, Omnis homines, qui sese student &c. Quod etiam Probus Valer. apud Gellium l. 13. c 19 his verbis significat, in primo Georgicωn, quem ego librum manu ipsius collectum legi, Urbis per I, literam scripsit. Sic Cornelius Fronto in Differ Tris & Tres, Tris in accusativo casu Tres in nominativo & vocativo. Varro 1 de Analog. In accusandi casu hos montes, fontes: & hos montis, fontis. Itaq; hujus diphthongi usus pertenuis est apud Lations. YI, rarò reperitur, idq; in græcis vocabulis. Nigidius apud Gellium lib. 19. cap 14. Principes vocales nominat,

, quas Grammatici præpositivas dicunt: Sub-
as, quas iÿdem Subjunctivas: quæ præeunt &
unt, qua præpositivas simul, & subjunctivas
ant

In Rudimentis ostendimus, octo tantum esse
tas, solus enim Priscianus, ut ibidem diximus,
ra veterum omnium sententiam, F inter mu-
numeravit, quæ quamvis semivocalis sic, ta-
cum et liquidæ L, & R, subÿciuntur, præce-
tem vocalem communem faciunt in carmine
madmodum cùm mutas ipsas sequuntur. Se-
ocalibus adjunximus 2. Græcos secuti, & Dio-
em lib. 2. Semivocales inquit, sunt septem,
djecta 2. fiunt octo. X, & Z, litteræ sunt
positæ, unde duplices dicuntur: illa ex C, vel
S, constat, ut Dux, ex C, & S, constant, quod
nitivo Ducis, qui per C, scribitur, intelligi-
Rex, G, & S, valet, nam Regis per G, scri-
. Z, ut Græci Grammatici docent, ex S, &
nstat: Diomedes lib. 2. ait veteres duabus
ro hac usos fuisse, ut Messentius, pitisso. Pri-
us l 1. ait Massa, patrisso, pitisso dicta esse
άζα, πατρίζω, πιτίζω, maza, patrizo,
, σ litteram, ἄσημον vocant, hoc est sine
ine nota, immunem. De eadem sic scribit
edes eodem libro, & S, litera inquit, suæ
am potestatis est, ideo apud Græcos μονα-
appellatur, quæ in metro plerumque vim con-
is amittit. Veteres, I, litteram inter duas

vocales positam geminabant: scribebant enim M
ijus, Peijus, Eijus, Pompeijus, & genitivum Po
peiij, ubi triplex I, cernitur: quam scribendi
tionem probasse Cæsarem, docet Victor apud Pr
cianum l. 10. Cic. Aijo, Maijam solebat scribere
Vide Quintilianum l. 1. c. 4. I, & V, vocali
præpositæ, consonantes fiunt: quod Nigidius
pud Gellium lib. 19. c. 14 docet. A, & O, inqu
semper principes sunt: I, & V, semper subdi
E, subit & præit: in Euripo præit: subit in Æ
lio. Si quis putat præire, V, in his verbis Val
us, Venonius, Volusius: aut in his I, Jamprid
Jecur, Jocum, Jucundum, errabit: quòd hæ
tera cum præeunt, ne vocales quidem sunt.
ille. Latini carent nominibus, quibus I, &
appellent, cum fiunt consonantes. Veteres cùm
& V, simpliciter nominibant, vocales intell
bant: ideo Nigidius ait, V, & I, non præire
verbis Valerius, Jampridem &c. Hebræi I, co
nantem Jod vocant, V, vero, Vau.

Æoles litteram habent, quæ sono omnino
gruit cum V, consonante, figura verò cùm F
tera majuscula, quæ à forma appellata est Dig
ma: constat enim gemino Gamma: à sono
teste Varrone & Didymo apud Priscianum l.
Vau dicta est. Nec mirum, cùm nomina g
rum litterarum ab Hebræis sint profecta: hi
Aleph, illi Alpha: hi Beth: illi Beta: hi Jo
Jota. utrique Tau: hi Vau: Æoles etiam Vau.

us Cæsar Digamma Æolico pro V, consonante, us est, quod eo imperante etiam à Romanis re- tum fuit, ut illi morem gererent. Itaq; Da- s, cer Fus, ser Fus, pro Davus, cervus, servus, ejus gratiam scribebant: cujus meminit Quin- anus l. 1. c 7. Nostri, inquit, præceptores cer- m, servòmq; v, & o, litteris scripserunt &c. c inutiliter Claudius Æolicam illam ad hos u- F litteram, adjecerat. Et libro 12 cap. 10 Æ- æ quoq; litteræ: qua servum, cervùmque di- us, etiamsi forma à nobis repudiata est, vis ta- n nos ipsa persequitor. Suetonius in Claudio . 41. Tacit. l. 11 docent, Claudium Cæsarem s litteras veterum numero addidisse, easq; in fuisse quamdiu imperavit: neuter tamen quæ qua forma fuerint, scriptum reliquit. Suspi- alteram ex his, quas ignoramus, I, consonanti ondisse Diomedes lib. 2. etiam Digamma lici meminit, ubi de V, consonante loquitur: c, inquit, Digamma adscribi solet, ut quum ipsa præponitur, ut se Fus, Fulgus. Nam litte- geminari in una syllaba posse, plurimi negant n tradit Donatus, Edit. 2.

Jod quum vocalibus Hebræos præponitur, e- ferit, consonans est, ut apud Latinos. Apud ræos, inquam, quia quæ ad Græcos transie- , atq; litteris græcis scribuntur, vocalem ha- ut in Elias, Jeremias, Zacharias videre li- neque enim hæ positiones Hebrææ sunt: ne-

que

que I, apud ipsos vocali est, sed consonans. C lum antequam inventa essent puncta sic enim He bræi decem vocales, quinque longas, totidem breves appellant) etiam vocalis officio fungeba tur. Ut in Michaël, Michol, aliisque plurimis no minibus. Hodie ab Hebræis, cùm vocalem no excitat, eámque ferit, quiescens seu otiosa dic tur. Itaque consonans simpliciter vocatur, ut c teræ omnes, quæ Alphabeto continentur. Sed h missa faciamus ac potius ad nostros veniamu Judæa, Judæus: Judaicus apud Latinos semp primam habent consonantem, quæ littera eade prorsus est in Jesus, Jacobus, Joannes, Joseph, J das, aliisq; id genus Luc lib. 2.

& dedita sacris

Incerti Judæa Dei, miléssq; Sophenæ.

Horat: 1. Serm. Saty. 5. -- credat Judæus apell

Iuven: Satyr. 6.

Qualiacunq; voles Judæi somnia vendunt.

Idem Staty: 14.

Judaicum ediscunt & servant ac metuunt j

Claudianus Græcorum more dixit.

Nè laceres versus Dux Jacobe meos. Antiq tamen poëtis major habenda est fides.

Syllabæ partim breves, partim lo gæ, partim communes.

SYllabæ, quas temporibus metimu

a

aut sunt breves, aut longæ, aut communes. Tempus, est spatium intervallumque, quo syllaba pronuntiatur. Syllaba brevis ex uno tempore atque spatio constat, Ad, Sed.

Longa, ex duobu, ut Ah, En.

Communis est, quæ in versu tum brevis tum longa esse potest: Quales sunt priores in Atlas, Cyclops: mediæ, in Tenebræ, Latebræ, Pharetra.

Nulla vocalis apud Latinos perpetuo brevis aut longa est. Apud Græcos ε, & ο, Epsilon, & Omicron, quæ e, & o, breve valent, perpetuò sunt breves: ut Origenes, Timotheus, Herodotus, Macedones.

H & ω, Eta, & Omega, quæ e, & o, longum valent, semper sunt longæ, ut [illegible]mus, Idolum.

Veteres, ut Quintilianus docet l. 1. c. 7. usque ad Accium & ultra; porrectas syllabas geminis vocalibus scripserunt Itaq. Malus homo simplici A: Maalus, arbor, gemino, olim scribebatur. Venit, præsens, uno E: Venit præteritum, duobus; atque cætera eodem modo. Vocales apud Latinos omnes sunt ancipites, nulla enim est quæ in

diversis

diversis dictionibus non sit aut brevis, aut longa ι, & ο, etiam apud veteres Græcos, fuerunt ance pites, ut apud nos E, & I. Verùm posteaquam vo cales η, & ω, inventæ sunt, deinceps breves tan tùm fuerunt. Vide Priscianum l 1.

Eta, appellavimus ipsam vocalem longam mo re veterum, quæ, Ita, nunc dicitur: quæ si Ita appellanda est, nullum erit, E, longum apud græ cos, sed breve tantùm: quod fieri non potest: au certè anceps erit, quemadmodum fuit, antequam η, inventum esset. Præter multa alia argumenta quibus viri docti planum faciunt, Eta non Ita, vo candam esse hanc vocalem, illud etiam maxim indicio est, quod Hebrææ voces, quæ per ε, lon gum apud ipsos Hebræos scribuntur, salvæ & in tegræ græcis litteris conservatæ sunt, cujusmod sũt, Ἀμὴν Ἐμμανουὴλ, Ἰωσὴφ, Ἰσραὴλ, Γαβριὴλ Quod si quis Amin, Emmanuil, Josiph, Israil, Ga bryl, pronuntiet, nihil minus quam Hebraicè l quetur. Et Beth, secundum elementum Hebræ rum, sæpe in Threnis Jeremiæ Βηθ, græcè scrib tur: quod si Bith, te audierit Hebræus pronunti antem, risu corruet. Beth itaq; sonandum est, u de ipsi Græci suum habent Beta: quo nomine Martiale lib. 5. dicitur.

Discas licebit Beta me rogaturum.

H, & ω, non semper manent longæ, cùm a nos transeunt: nam πατὴρ, μητὴρ, ἕκτωρ, νέστω

pate

r, mater, Hector, & Nestor, E, & O, litteras nt breves.

Virg. Æn. 1. At pater omnipotens spelun- bdidit atris.

Ovid. Met: 12. Inferias dederat cum fra- is Hector inanes.

RÆCEPTA UNIVERSA de syllabarum brevitate ac longitudine.

Primum, de vocali ante vocalem.

Ocalis ante vocalem in latinis Di-ctionibus brevis est, ut Puer, fuit, ii.

Virg Disce puer virtutem ex me, verúm- aborem. Æneid. 12

Idem. Lucus in urbe fuit media lætissima ra. æneid. 1.

Idem. Vrbs antiqua ruit multos domina- r annos. Æneid. 2.

Selegimus ex Virgilio potissimum carmina, us unda ac frigida præcepta vestiremus, si- ut eorum aures, qui ad Poëticam aspirarent ntioribus numeris imbuerentur, non ut in- lis explicandis immorarentur præceptores: enim est si auditores intelligant id quod ad

rem

rem facit, hoc est, quæ syllaba brevis, quave l ga sit in carmine, cujus de causa citatur Poë Quod si quis adeò aversus est à Musis, ut ha psi vel supervacanea, vel longiora esse videant, præceptorum jejunitate ac famè sit contentus.

EXCEPTIO I.

FIO, I, habet longum, nisi sequat R, ut Fiebam, fiam.

Satyr. 1. *Juvenal*, Fient ista palam, cupient & in a referri.

Sin R, sequatur, breve est, ut Fier fieri, confieri.

Æneid. 4. *Virg.* -- nunc qua ratione quod instat
Confieri possit, paucis, adverte, doce

EXCEPTIO II.

INterrogandi ac dandi casus qui declinationis E, ante I, producunt Diei, speciei, Præter Rei, spei, fidei.

Ventum erat ad Vestæ, quarta jam parte
Horat: Satyr. 9. Præterita &c.

EXCEPTIO III.

GEnitivus in ius, habet I, longur soluta oratione, in carmine breve, tum longum, ut Vnius il

Pr

Præter Alterius, quod ubiq; habet breve, Alîus vero longum.

Vnius ob noxam & furias Ajacis Oilei. Æneid. 1.

Horatius.

Nullius addictus jurare in verba magistri. Epist. 1.

EXCEPTIO. IV.

OHe priorem habet communem.

Martialis.

Ohe jam satis est, ohe libelle. Lib. 4.

Cai, Pompei, Vulter, & si qui sunt similes vocandi casus, penultimam habent longam.

Martialis.

Quod peto da Cai, non peto consilium. Lib. 4.

Ovidius.

Accipe Pompei deductum carmen ab illo, De Ponto 4.

Debitor est vitæ, qui tibi, Sexte suæ.

Præceptum hoc de vocalibus, quæ sunt in eadem dictione, accipiendum est: nam de iis quæ in diversis sunt, postea agendum est. Cajus, Pompeius, Vulteius in recto per I, consonantem scribitur: quæ interdum à Poëtis in vocalem mutatur.

Mart: lib. 5.

Post Cajúmq; Luciúmq; consedit. Scazon est. Et lib. 9. Pervigil in plumis Cajus ecce jacet. Vbiq; A longum est, quod obiter notabis. Eadem

dem licentia utuntur ijdem Poëtæ, cum in vocan-
di casu I, consonantem in vocalem vertunt. Si
quidem nomina, Ius syllaba finita, in vocativo
V, abijciunt, Antonius, ô Antoni, sic Cajus, Pom
pejus, ô Cai, Pompei: hoc idem Priscianus lib. 7
docet, atq; I, consonantem esse, Horatij testimo
nio Epist. 1. probat.

Durus, ait, Vultei nimis attentúsq; videris

Apud priscos V, ante I, à verbis in vo, in præt
ritis producebatur.

Ennius in 2 Annuit sese mecum decernere fer
Vide Priscianum lib. 10. Hinc facile intelligit
quod Varro lib. de Analog ait. Quidam, inqui
reprehendunt, quòd Pluit & Luit dicamus in
præterito & præsenti tempore, cùm Analogi
sui cujusq; temporis verba debeant discrimina
Falluntur: nam est ac putant aliter, quòd in pr
teritis, V, dicimus longum, Luit, Pluit: in p
senti ureve, Pluit, Luit.

APPENDIX.

AEr, chorea, platea, Cytherea, eleg
Darius, & alia hujus generis, q
vocalem ante vocalem longam habe
Græca sunt.

Ovidius.

Meta: 1. Terra feras cepit, volucres agitabilis aë

Idem.

æpe sub hac Dryades festas duxere choreas. Ibidem.

Virgilius.

Parce metu Cytherea, manent immota tuorum Fata tibi. Æneid. 1.

Chorea, Platea, interdum à poëtis corripiuntur.

Virgilius.

Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. Lib. 6.

Horatius.

Puræ sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstet. Epist. 1.

Nonnunquam soluta Diphthongo, in e longum mutatur, ut Cythrea, ythereïa, Elegea, Elegeïa.

Ovidius.

Exigit indicij, memorem Cythereïa pœnam. Meta. 4.

Idem.

Flebilis indignos elegeïa solve capillos. Eclog. 3.

APPENDIX II.

Dea, Andreas, sophia, philosophia, ymphonia, etymologia, orthographia, & alia quàm plurima vocalem re vocalem corripiunt: licet eadem mina, acuta penultima, multi viri

docti, more Græcorum pronuntient.

Horatius.

Vt Grajas inter mensas symphonia d
cors.

Qui serio vult græcarum dictionem syllab
cognoscere, græcas litteras discat. Videndum
nim est, quæ ad nos transeunt verba, quomodo
pud ipsos scribantur. Nam quæ apud eos per di
tongum ει, *scribuntur, apud nos modò per I, l*
gum, ut νεῖλος *Nilus, sic Nicomedia, Alex*
dria, Darius, Basilius, Bravium, Samaria, A
tiochia, latria, idolatria, politia, litania, Ip
genia, &c. Modò per E longum, ut chorea, plat
Medea, Cytherea, Laodicea, Achilleus, spon
us, Choreus, &c. χορεῖα, πλατεῖα, *ex qui*
Poëtæ interdum I, litteram abjiciunt, ut man
E, breve, &c. Priscianus lib. primo, ubi de ει *D*
thongo agit, docet poëtas aliquando more D
eo I, abjicere, inde Virgilium l. 1. Æn. tela
phoëa penultima brevi dixisse, quamvis apud G
cos nomen ipsum adjectivum per diphthongu
scribatur.

Nate patris summi, qui tela Typhoëa tem

Interdum ε *in* ε, *breve mutatur, ut* ἰδέα, *i*
sic Dorothea, Dorotheus, Andreas. Quæ per
ta apud Græcos scribuntur, ferè ipsum corripi
ut sophia, Theologia, Jonia, tragœdia, Ura
Zacharias, Elias, Isaias, & alia ejusdem ge

eorum plurima efferuntur à Græcis acuta penul-ma, ut Idea, Andreas, Maria, Zacharias, E-as, Philosophia, Theologia: quo pacto audias e-am viros doctos pronuntiantes, non quod igno-nt penultimam esse brevem, sed intelligant, hæc iam Græco tenore posse enuntiari. Qui accen-m à quantitate syllabarum fortasse non disting-nt, cùm penultimam audierint acutam conti-ò eandem longam esse putant, quod quidem in tino sermone verum est, non in græco: siquidem æci penultimam brevem sæpenumero acuunt. d quid inter accentum & syllabarum dimensio-m intersit, suo loco dicemus.

Præceptum II. de Diphthongis.

DIphthongus longa est tam in Græcis, quàm in Latinis dictionibus, ut neas, Meliboeus, præmium, laus.

Virgilius.

Miratur molem Æneas magalia quondam Æneid. 1.

Idem.

O Meliboee, Deus nobis hæc otia fecit. Eclog. 1.

Idem.

En Priamus: sunt hic etiam sua præmia laudi. Æneid. 1.

EXCEPTIO.

Præpositio Præ, composita, cum vo-

calem præcedit, brevis est, ut Præu[st]
præustus.

Virgilius.

Æneid. 7. Stipitibus duris agitur, sudibúsve pr[æu]stis

Diphthongum hic in eadem dictione acc[ipi]mus, nam si ultima præcedentis dictionis f[it] Diphthongus, & prima sequentis, vocalis a[d a]liud præceptum spectat. Apud ipsos Græcos e[tiam] in eadẽ dictione interdum corripitur diph[thon]gus ob sequentem vocalem. At in dictionibus q[ui]bus Latini utuntur, semper producitur, et[iamsi] sequatur vocalis, ut Æolus, Æacus, &c. Ill[ud O]vidij Trist. 3. eleg. 12. si tamen locus corruptu[s non] est, singulare est.

Frigora jam Zephyri minuunt, annóq; pe[racto]
Longior antiquis visa Mæotis hyem[s].

Nam eodem nomine prima longa utitur Lu[ca]

Quáq; fretum terrens mæotidas egerat m[...]

Et Virg. 9. Æneid.

Responsis horrent divum, & Mæotica tellus [...]

Præpositio Præ, nonnunquam produci[tur se]quente vocali. Stat. Theb. 6.

Tunc verò Oeclides, quanquam jam cer[ta se]quenti
Præmia, cùm vacuus domino prairet Ar[...]
Ardet adhuc cupiens vel inanem vinc[ere] currem.

Præceptum III. De Positione.

VOcalis ante duas consonantes, vel unam duplicem eiusdem dictionis longa est Positione, ut terra, Araxes, gaza, majora. Troja.

Virgilius.

Terra procul vastis colitur Mavortia campis. Æneid. 3.

Lucanius.

Sub juga jam Seres, jam barbarus isset Araxes. Lib. 1.

Virg.

Arma virum, tabulæque & Troia gaza per undas. Æneid. 1.

Idem.

Sicelides Musæ paulo majora canamus. Eclog. 4.

Idem.

Hostis habet muros: ruit alto à culmine Troja. Æneid. 2.

APPENDIX I.

SI altera Consonans fuerit in fine præcedentis dictionis, altera in principio sequentis, vocalis nihilominus longa erit, ut A: pius, A, longum est positione duarum consonantium, t, & quamvis sit in diversis dictionibus.

Virgilius.

Æneid. 1. At pius Æneas per noctem plurima volvens.

Vocalis longa est, aut natura aut positione: Natura, cùm ipsa per se suapte natura producitur nec consonantium eget adminiculo, ut Ah, Heu, En. Positione, quæ cùm suapte natura brevis sit, consonantium vicinitate ac beneficio producitur, ut E, in Terra, vicinitate ac beneficio, R, litteræ geminatæ producta est, cùm à Tero dicta sit, quod verbum priorem habet brevem. Quot modis dicatur syllaba natura longa, docet Probus Inst. Art. Diomedes l. 2. Ubi etiam invenies certa verba, quæ veteres Grammatici usurpabant; qualia sunt Constat natura, Constat diphthongo, &c. Positione verò fit vocalis longa, ut Probo placet, decem modis: ut Diomedi, sex: idem ferè Donatus sentit Edit. 1. Octo tamen modos Probi, & sex Diomedis ad duos revocavimus, neq; enim opus est hæc tam minutè concidere. Positionis vocabulo etiam Quintilianus utitur l. 1. c. 5. Evenit, inquit, ut metri quoq; conditio mutet accentum, ut pecudes pictæq; volucres. Nam volucres media acuta legam, quia etsi natura brevis, tamen positione longa est, ne faciat jambum, quem non recipit Heroicus. Hæc ille. Si ad normam veritatis & veterum Grammaticorum velimus loqui, hoc præceptum sic tradendum est; Vocalis brevis ante duas consonantes, &c. Nam syllabæ si naturaliter, ut Probus inquit, producantur, po-

*...itionem superfluam habebunt. Illic enim, ut i-
...ait, quærenda est positio, ubi longitudo na-
...efecerit. Nam quemadmodum vocales na-
...e deserviunt, ita positioni consonantes. Præter-
...imus tamen vocem (Brevis) ne turbarentur ty-
...s. Quotus enim quisque, vel mediocriter in
...etrica versatus, intelligit, habeantne, verbi
...ſà Terra, Axis, Gaza, major, & alia penè in-
...priores natura longas, an positione? Roma-
...ueris certè ad facillimum fuit, quippe qui i-
...lingvæ munere ac beneficio, essentne vocales
...æ natura, an positione, certo quodam sono no-
...ncognito optimè intelligebant.*

*...roja in tertio versu nomen est adjectivum,
...us, a, um, trium syllabarum, neque ad rem
...: in quinto verò substantivum est, & dissyl-
...m, cujus prior, beneficio, I, consonantis, inter
...vocales producitur. Dicet fortasse aliquis,
...e, I, apud Græcos semper est vocalis? qui i-
...fieri potest, ut Troja sit dissyllabum? Hunc
...m solvit Priscin. l. 1. Diphthongus, inquit,
...ando à Poëtis per diæresim profertur, secun-
...Græcos per a, & j, scribitur, ut Aulai, pictai
...ulæ, pictæ, in græcis verè nominibus, quoties
...cemodi apud nos fit diæresis penultimæ syl-
...I, pro duplici consonante accipitur, ut Ma-
...μαῖα, Ajax pro αἴας, Troja pro τροία,
...lle. Ego idem puto dicendum in καλλιο-
...Calliopeîa ὀπιόπεια. itaque, I, in Maja, A-*

 jax,

jax, Troja, & similibus pars est Diphthongi ca dissoluta, non vocalis per se.

II. APPENDIX

SI utraque consonans, aut duplex f rit in principio sequentis dictio fere nihil præcedentem vocalem b vem juvabit.

Ovid. --sedebat.

Meta. 6. In solio Phœbus claris lucente smarag

Virgil.

Æneid. 6. Phœbe grave; Trojæ semper miserat bores.

Idem.

Æneid. 3. Iam medio apparet fluctu nemorosa cynthos.

Lucanus.

Lib. 2. Tales fama canit tumidum super æq Xexem Construxisse vias.

Lucente, Phœbe, nemorosa, æq ra, ultimas habent breves, licet consonantes, aut una duplex sit in p cipio sequentium dictionum.

Sunt propè innumera testimonia, quibus ha pendix confirmari possit.

Virg. Æn. 2. --*gelidúsq; per ima cucurr Ossa tremor.* *Mart. l. 5.* --*nec illi Terra gravis fueris, non fuit ille tibi.*

Lu

Lucan. lib. 1.

Roma capi facilis, sed Cæsar in omnia præceps.

Ibidem.

Exigit ad sævos famularum brachia planctus.

Ibidem.

-- truncos laceravit Fimbria Crassos.

Virg. 2. Æneid.

Squallentem barbam, & concretos sanguine crines.

Idem 6.

-- gelidus Teucris per dura cucurrit
Ossa tremor.

Diomedes lib. 2. ubi de septem modis syllabam communium agit, quæ hujus sunt generis voles, aut communes esse, sed nullo testimonio id firmat quod huic appendici adversetur. Nam æ à Grammaticis afferri solēt, cæsura aut syllaba mmuni excusantur, cujusmodi sunt hæc quæ subam.

Iuven: Satyr: 8.

Occulta spolia, & plures de pace triumphos.

Silius 9.

Immane stridens agitur, crebróq; coacta
Vulnera bellatrix, &c.

Mart: lib. 10.

Et digna speculo fiat imago tua.

Lucanus 5.

Aut pretio quippe stimulo, fluctúq; furoris.

t & alia quæ aut eadem ratione excusantur, certè quia monosyllaba sunt: ut enim mono-

syllaba

syllaba τὲ, μὲν γὰρ, interdum apud Homer
producuntur, sic apud Latinos, Que conjunct

Virg. Georg. 1.

Lappæq; tribuliq; interq; nitentia culta, &

Idem 2.

Tribulaq; Traheæq; & iniquo pondere rastr

Idem 4.

Drimoq; Xantoq; Ligeaq; Phylodoceq;

Idem Ecclog. 4.

Terrasq; tractusq; maris, cœlumq; profun

Et ne putas beneficio consonantium product
se, audi eundem poëtam.

Æneid. 3.

Liminaq; laurusq; dei, totusq; moveri, &c.

Idem 12.

Choleraq; Sibariumq; Daretaq; Thersiloch

Terentianus præcipit, vocalem brevem præce
tem, longam fieri positione, si in principio seq
tis fuerint duæ consonantes, quarum prior s
posterior muta: contra quem tamen faciun
testimonia. Virg. lib. 11.

Spem, si quam accitis Ætolum habuistis in ar
Ponite, spes sibi quisq;: Sed hæc angusta, vid

Horat: 1 Serm: Satyr: 5.

Linquimus, insani ridentes præmia scribæ

Idem Saty: 3.

Ignoscent, si quid peccavero stultus, amici

Alia præterea sunt, quæ ne longior sim, om
Duo sunt quæ cum Terentiano facere viden

ls alia facilè invenias: alterum Virg. l. 9. Æn.

Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros.

terum Mart. l. 5. in Marcum Antonium.

Quid gladium demens Romana stringis in ora?

c enim cæsura excusari minimè possunt, nisi te quis dixerit spondaicam esse cæsura, Cætera, paulò ante diximus, aut communi syllaba, aut ura (de quibus suo loco defenduntur,

Exceptio I. de liquescentibus.

VOcalis brevis, ante mutam & liquidam ejusdem dictionis, in carmicommunis; at in soluta oratione rpetuò corripitur, ut volucris, Cyops.

Ovidius.

Et primò similis volucri, mox vera volucris. Meta. 13.

Virgilius.

Ignariq; viæ Cyclopum allabimur oris. Æneid. 3.

Idem.

-- Vastósque ab rupe Cyclopas prospicio. Ibidem.

Hæc est prima exceptio tertij præcepti. Nam em si duæ consonantes vim habeant producendi alem brevem, tamen si prior fuerit muta, & erior liquida, in soluta quidem oratione, lida semper vim consonantis amittit: quamvis

in-

in carmine interdum eam retineat; alioqui no producerct vocalem. Si tamen præcedens vocalis fuerit longa natura, qualem habent multa nomina, quæ à supinis penultima producta fiunt, ut lavácrum, ambulácrum, involúcrum, volutábrum, nunquam corripitur. Ex recto sæpe etiam cognoscitur vocalis, sitne longa natura an brevis in obliquis? sic patrem, agrum, caprum judicamus habere priores breves natura, quia pater, ager, capere easdem corripiunt. Matrem contra, fratrem, octobrem longas, quia rectus easdem habet longas.

APPENDIX I.

VOcalis E, ante F, & liquidas, frequentissimè corripitur, ut Reflecto, refluo, reflagito, refringo, refræno.

Virgil.

Æneid. 2. Nec prius amissam respexi, animúmque reflexi.

Ovidius.

Meta. 5. Inque caput crescit, longósque reflecti ungues.

Idem.

In epist. Illa refrænat aquas, obliquáque flumina sistit.

Sermo. 1. Satyr. 4. *Horat:* -- postquam discordia terra. Belli ferratos postes, portásque refregit.

Int

Interdum etiam producitur, ut Re-
cte apud Silium.

elsus ceu prima reflorescente juventa Lib. 15.
bat consul ovans.

APPENDIX II.

Bluo, obruo, sublevo, adnitor, & cæ-
tera ex ijsdem præpositionib9 com-
ita, nunquam primam corripiunt:
esse est enim, ut muta & liquida ad
uentem vocalem spectent, ut Tene-
, latebræ, funebris, lugebris. In Ab-
& cæteris, muta ad præcedentem
calem pertinent.

t vocalis ante mutam & liquidam corripia-
opus est muta simul & liquida ad sequentem
lem pertineat, alioqui corripi non potest.
onantes præpositionum Ab, Ad, Ob, Sub, cum
edente vocale junguntur. *Vide Prisci-*
lib. 1.

APPENDIX III.

& N, rarò liquescunt, idque in græ-
cis dictionibus duntaxat, ut Tec-
sa, Cygnus, Terapnæ, Ichneumon.

Silius

Silius.

Lib. 8. Ecce inter primos Terapnæo à sangvin
Clausi.

Martialis.

Lib. 7. Delectat Marium si pernitiosius Ichne
mon.

Nullum quod sciam est apud Latinos verbu in quo M, aut N, liquescat: Illud Ovid. Met morph. 8. Debuit illius misereri, ignoscere nob quo quidam docent, in verbo ignoscere, N, liqu cere, depravatè legitur; siquidem in correctis bris, Et, expuncta est.

Debuit illius misereri, ignoscere nobis.

Itaque M, & N, in græcis tantùm verbis liqu cunt. Horat: lib. 2. carm. od. 4.

Movit Ajacem Telamone natum
Forma captivæ dominum Tecmessæ.

Ibidem lib. 4 od. 3. --mutis quoque piscibus
Donatura Cygni, si libeat, sonum.

Est Asclepiadum carmen. Non facile plura jus generis reperias apud Latinos. Progne, qu quidam addunt, incertum est; varia est enim lectio apud Ovid. l. 6. Meta. Ad mandata Pr nes, & agit sua vota sub illa; in correctis cod bus sic legitur.

Mandata ad Prognes & agit sua voce sub i

N, etiam post M, apud Græcos liquescit: un multi in Polymneia arbitrantur N, vim conson tis amittere. Ovid. Fast. 5.

Diss

Dissensere Deæ, quarum Polymneia cœpit.
Prima: silent aliæ, dictaq; mente notant.

Libri tamen etiam correcti Polyhymnia habent, ut ratio nominis postulat, dicitur enim, ut narratores Hesiodi docent, ὡς πολλοὺς ὑμνοῦσα quasi multos canens & celebrans. Neque si Hesiodum in catalogo Musarum audiamus, Nomen hoc per diphthongum ει scribitur, sed per ι, ita.

τερψιχόρητ', ἐρατώτε, πολυμνιάτ', οὐρανίητε

Quare non est cur diphthongus solvatur, ut fit in Aegeîa, & Cythereîa, ut supra diximus. Itaque suspicor πολυυμνια Polyhymnia nomen esse plenũ quomodo apud Aristophanẽ legitur πολύμνιος: πολύμνια verò Polymnia arbitror esse imminutum: pleno usos fuisse Latinos, imminuto Hesiodum, verisimile est. Fulgentius tamen ait, quintam ex Musis appellari πολύμνειαν, per ει. Illud ij, ecce inter primos Teramnæo à sangvine clau... magis ad rem facit, si Teramnæ cum Stephano ...ibamus per Mn

Liquidæ apud Grecos non solùm mutis subjectæ, ... etiam ipsæ per se positæ vocalem brevem faciunt communem, ut in nominibus ἄρες, ἀνήρ, μέ...; quos Persius videtur fuisse imitatus, ut in ...logo.

Cantare credas Pegaseîum melos.

...d eosdem muta, T, post c, & p, interdum li-

quescit

quescit, ut in δάκτυλος, αἰγύπτιος. *Quare mirum non est si D, ejus cognata, etiam apud Martialem libro 5. liquescat: Sardonychas, smaragdos, adamantas, jaspidas uno.*

Portat in articulo Stella, Severe, meus.

EXCEPTIO II.

I Inter duas vocales in compositis Bijugus, Quadrijugus, simplex consonans est, non duplex: quare meritò præcedens vocalis corripitur.

Virg.

Ænei. 10. Interea bijugis infert se Lucagus albis.

Idem.

Georg. 3. Centum quadrijugis agitabo ad flumina currus.

Veteres, ut suprà diximus, I, inter duas vocales geminabant, Maïor, Maïa, aïo scribentes. Priscianus lib. 1. ait, I, in compositis pro simplici habendam: ut Reïcio: cùm tamen hoc idem verbum sæpissimè primam producat beneficio, I, duplicis, Virg. 2. Georg.

Reïce, nè maculis infuscet vellera pullis.

Idem 5. Æn.

-- duplicem ex humeris rejecit amictum.

Idem lib. 11.

Reïciunt parmas, & equos ad mœnia vertunt.

Na

Nam illud ejusdem Virgilij, quod affert Priscian.
Tityre pascentes à flumine reice capellas,
simplici I. scribitur, ut illud Statij, lib. 4. Theb.
Tela manu, reicitq; canus in vulnus hiantes.
Sic Abjecit, adicit, obicit, subicit, simplici I, pro duplici, Adijcit, obijcit, &c. scribuntur.
Juvenal Satyr. 15.
Nunc abicit, sæva dignum veráq; Charybdi.
Mart: lib: 10.
Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus.
Lucan. lib. 8.
Cur obicis Magno tumulum, manésq; vagantes? Idem 7.
Ipsa manu subicit gladios ac tela ministrat.
Itaq; in carmine Virgilij pes proceleumaticus est, reice ca υ υ υ υ. Aut E, & I, (ut quidam putant) coalescunt in unam syllabam longam quasi reice capellas.

Præceptum IV. de Præteritis dissyllabis.

PRæterita dissyllaba habent priorem longam, ut vidi, veni.
Virgil.
Quos ubi confertos audere in prælia vidi. Æneid. 2.
Idem.
Venit summa dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. Ibidem.

EXCEPTIO.

STo, do, ſcindo, fero, rapiunt, bibo, findo priores.

Martial.

Lib. 1. Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas.

Lucan.

Lib. 3. Aut ſcidit, & medias fecit ſibi littora terras.

Virg.

Lib. 9. -- liquefacto tempora plumbo
Diffidit, & multa porrectum extendit arenâ.

APPENDIX.

COmpoſitum Abſcidi habet penultimam communem.

Lucan.

Lib. 3. Abſcidit impulſu ventorum adjuta vetuſtas. *Idem.*

Lib. 4. Abſcidit noſtræ multum ſors invida laudi. *Idem.*

Lib. 9. Illa comam læva morienti abſcidit ephebo. *Mart.*

Lib. 3. Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.

Quid ſi abſcidi cùm penultimam habet longam non à verbo abſcindo, ſed ex præpoſitione Abs & cædo, æ, in i, longum mutata componitur? ut abſcedo, ex Abs & cedo, & abſcondo, ex Abs & condo?

Præceptum V. de præteritis geminantibus primam syllabam.

CVM prima syllaba præteriti geminatur, eadem & secunda brevis est, nisi obstent duæ consonantes, ut Tetigi, peperi, cecini.

Virgil.

Tityre te patulæ cecini sub tegmine fagi. Georg. 4.

EXCEPTIO.

EXcipiuntur cecidi â cædo, pepedi à pedo: in quibus secunda longa est, ut & in ijs, in quibus duæ consonantes sequuntur, ut Cucurri, tetendi.

Juvenal.

Ebrius ac petulans, qui nullum forte cecidit, Dat pœnas. Satyr: 3.

Prætermisimus præceptum illud, quod nonnulli tradunt, Præterita syllabi Vi, per V. consonantem finita, penultimam habere longam, ut Vovi, juvi, amavi, petivi. Num dissyllaba ad præceptionem de dissyllabis spectant: polysyllaba vero ad incrementum verborum. Quod Priscianus lib. 10. ex Ennio affert.

-- Virósque valentes
Contudit crudelis hyems.

Priscis relinquendum est, ut enim, Tutudi, simplex utranque habet brevem, ita composita secundam brevem retinent, ut extudit, retudit, contudit.

Præceptum VI. de Supinis dissyllabis.

SVpina duarum syllabarum habent priorem longam, ut Visum, motum.

Virgil.

Æneid. 6. Terribiles visu formæ lethûmque laborque.

Idem

Æneid. 1. Quos ego: sed motos præstat componere fluctus.

EXCEPTIO.

A Treor, atque sero, do, junge ciere, linôque,

Ire, ruóque, queo, sivi rapuere priores.

A reor, ratum: à fero, satum: à do, datũ: à cieo, citum: à lino, litum: ab eo, itum: ruo, rutum: à queo, quitum: à sino, situm: supina dissyllaba primam corripiunt.

Virgil.

Æneid. 2. Nos abijsse rati, & vento petijsse Mycenas.

Idem.

At non ille, satum quo te mentiris Achilles. Ibidem.
Talis in hoste fuit Priamo.
Vulnus & extrema sonuit cita cuspide cassis. *Ovid.* Valerius. Flac. li. 3.
Hic situs est Phaëton currus auriga paterni. Meta. 2.

APPENDIX I.

CIrum à Cieo secundæ declinationis, priorem brevem habet, unde Concitus, excitus, penultima brevi.

Virgil.

Altior insurgens, & cursu concitos Heros. Lib. 12.

Ovid. de Invidia.

Nec fruitur somno vigilantibus excita curis. Meta: 2.

Citum verò à Cio quarti ordinis priorem producit, unde concitus, excitus, penultima longa.

Lucan.

Vnde ruunt toto concita pericula mundo. Lib. 5.

Idem.

Rupta quies populis; stratisque excita, juventus. Lib. 2.

APPENDIX II.

RVo, nunc facit ruitum supino, pris-

cis seculis rutum fecit, unde extant cō-posita, Dirutum, erutum, obtutum.

Ovid.

Epist. Diruta sunt alijs, uni mihi Pergama restant.

Virg.

Æneid. 11 Nec mihi cum Teucris ullum post eruta bello Pergama.

APPENDIX III.

STatum videtur priorem habere communem, inde enim, status, us, & status, a um, priore brevi oriuntur, & composita, quæ per I, efferuntur, ipsum corripiunt, ut præstitum.

Ovid.

Fast. 4. Hic stans in cœlo multos permansit in annos.

Idem.

Fast. 1. Musa quid à fastis non stata sacra petis.

Inde etiam Saturus, constaturus, & quæ per A, efferuntur, eandem producunt.

Lucan.

Lib. 3. Tunc res immenso placuit statura labore.

Martial.

Lib. 10. Constatura fuit Megalensis purpura centum.

Novem

Novem sunt supina, quæ priorem corripiunt.

Virg. 7. Æn.

Tum satus Anchisa delectos ordine ab omni.

Lucan 1.

Iusq; datum sceleri canimus, populumq; potentem

Virg. 4. Georg.

Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis.

Ovid. Met. 1.

Nascebatur humus, sed itum est in viscera terræ.

Citum, rarum est, cujus brevitas ex Hecyra Terentiana probatur. Composita ex Cieo interdum etiam secundæ sunt conjugationis, sed multò frequentius quartæ. Liv. ab urb. 1. Elatum domo Lucretiæ corpus in forum deferunt, concientq; miraculo (ut fit) rei novæ, atque dignitate homines.

Plaut Merc.

Hic facit tranquillitatem, iste omnes fluctus conciet.

Rutum fuisse apud priscos in usu, argumento sunt libri Jurisconsultorum: sunt enim, ut Ulpianus ait, quæ eruta sunt, ut arena, creta & similia. Prisciano videntur Dirutus, erutus, & similia esse imminuta, pro plenis Diruitus, eruitus. Statum priorem habet longam ut idem Priscianus ait lib. 10 Staturus crebrò reperitur pri... longa.

Lucan. lib. 2.

Et acies statura ducum, & 6. Et statura redit.

Præceptum VII. De Supinis polysyllabis.

SVpina in Tum polysyllaba, præcedente V, habent penultimam longam, solutum, argutum, indutum, &c.

Virgilius.

Æneid. 9. Lumina rara micant: somno, vinóque soluti, Procubuere.

Item in Tum, à præteritis in Vi, V, consonantem, ut cupivi, cupitum, petivi, petitum.

Ovidius.

Trist. 4. Exul eram, requiésque mihi, non fama petita est.

EXCEPTIO.

AGnovi tamen & cognovi, agnitum, cognitum, penultimam brevem habent.

Ovidius.

Trist. 4. Idq; recens præstas, nec longo cognita usu.

Præceptum VIII.

SVpina in Itum à præteritis in

V, vocalem, habent penultimam [b]revem, et Monui, monitum, tacui, ta[cit]um.

Virgilius.

Discite justitiam moniti, & non temnere Divos. Æneid. 6.

Idem.

Quis te magne Cato tacitum, aut te Cosse relinquat. Ibidem.

Præceptum IX. De derivatis.

Derivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur, ut legebam, le[ga]m, lege, legito, prima brevi, quia o[r]iuntur à præsenti lego, legis, cujus pri[ma] idem brevis est.

Legeram, legissem, legero, legisse, [pri]ma longa, quia à præterito legi nas[cu]ntur, cujus prior etiam longa est.

Aratrum, simulacrum, ambulacrũ, [la]vacrum, volutabrum, involucrum, [pen]ultima longa: quia à supinis ara[tum], simulatum, ambulatum, lavatum, [vo]lutatum, involutum, deducuntur, [quo]rum penultima similiter longa est.

Redi-

Redditus, exitus, introitus, pe[n]tima correpta, quia supina, unde fi[u]eandem habent brevem.

EXCEPTIO.

MVLTA quæ suæ originis natu[ram] non sequuntur, usu assiduaq; p[oë]tarum lectione sunt discenda : cu[jus]modi sunt Fomes, mobilis, laterna, gula, quę primam habent longam, [cum] verba Foveo, Moveo, Lateo, Reg[o] quibus proficiscuntur, eandem c[orri]piant.

Contrà, Lucerna, Arista, Sopor dum primàm corripiunt, cum v[erba] Lucèo, areo, sopio, vado, à quibu[s de]clinantur eandem producant.

Hic putavi testimonijs supersedendum, [ne lon]gior essem. Addunt quidam huic præcepto(modo eadem consonans maneat) quod de in[dustri]a prætermisimus, cùm totidem aut plura sin[t quæ] mutata consonante, nihilominus primigenij [quanti]tatem sequuntur, ut simulacrum, involu[crum] &c.

Præceptum X. De Compositio[ne]

Omposita brevitatem vel longitu-
dinem simplicium sequuntur: In
rlego, relego, E, ante G, brevis est,
ia in simplici lego, etiam corripi-
:.

In præterito perlegi, relegi, produ-
ur, quia in simplici legi, itidem lon-
est.

Attigi, concidi, diffidi, ebibi, resci-
I, literam habent brevem, quia in
plicibus eadem vocalis corripitur,
tigi, cecidi à cado &c.

Oblitum, insitum, circundatum, de-
m, penultimam ob eandem cau-
habent brevem, nam à litum fit o-
um, &c.

APPENDIX.

Vantitas simplicium servatur in cō-
positis, quamvis vocales mutentur,
concido, excido, incido, occido, re-
à cado, penultimam corripiunt; E-
, seligo, à lego.

Contrà, concido, excido, incido,

occido, recido, à cædo, eandem prod
cunt: sic Allido, collido, à lædo: E
quiro, requiro: à Quæro: Obedio, ob
dis, ab audio.

Virgilius.

Ænei. 12. Occidit, occideritque sinas cum nom
Troja.

Juvenal.

Satyr. 7. Occidit miseros crambe repetita ma
stros.

Hæc à simplicibus longis orta, c
ripiuntur, Dejero, pejero, à juro: P
nuba, innuba, à Nubo: Semisopitu
sopitus: Maledicus, causidicus, veri
cus, fatidicus à dico. Nihilum ex ni
hilum.

Horatius.

Sermo. 2. Stultitia nè erret, nihilum distabit, an i

Satyr. 3. Connubium à Nubo secundum
labam habet communem.

Virgilius.

Æneid. 3. Hectoris Andromache Pyrhin' conn
servas?

Idem.

Æneid. 1. Connubio jungam stabuli, propriam
dicabo.

Possumus plura exempla, ut ex his atq; s

tyrones assuescant in compositis syllabarum
ntitatem investigare. Pronubus, & innu-
genere virili prætermisimus, quæ non viden-
usitata. Nihilum placet Grammaticis, ex
quod apud veteres, Non, significabat, & hi-
componitur. Festus hilum putat esse, quod
o fabæ adhæret, ex quo nihilum. Nonius, hi-
inquit, breve quiddam significat.

Lucilius lib 20.

Quodq; tuas laudes culpes, non proficis hilum.

itus nomen hic etiam excipiendum est, si Pri-
o credimus: nam lib. 10 docet, Ambio com-
um ex verbo Eo, solùm mutasse E, in I, &
e eorum, quæ in io, desinunt, penultimam su-
habere longam, unde Ambitus participium
ia longa.

Ovid: Met: 1.

ussit & ambitæ circundare littora terræ.

itus verò nomen, eandem habet brevem,
rentiæ caussa.

an. lib. 1. *— lethalisq; ambitus urbi.*

isopitus, Ovid: in Epist:

— Theseu prensuras semisopia manus.

ibi apud eundem
& sopius primam producunt:

Ovid: Met: 7.

r vigilem superes? herbis sopire draconem.

Virg Æneid: 1.

ego sopitum somno super alta Cythera, &c.

Comitium habere antepenultimam longam tra simplicis naturam Itum, non potest proba carmine Silij lib. 8. Cernebat Paulus, namq; comitia campus.

Jura atq; arma dabat.

Cum non comitiæ, sed communia habeant correcti.

De præpositionum compositione.

Ab,		Abeo,	
Ad,		Adoro,	
Ante,		Antefero,	
Circum,		Circumago	
In,		Inuro,	
Ob,	Vt	Obeo,	*Breves*
Per,		Pereo,	
Re,		Refero,	
Sub,		Subeo,	
Super,		Superaddo.	

Item, A, græca, præpositio, ut mas, adytum, atomus.

Juvenal.

Satyr. 7. Circumagat madidas à tempestate c-
tes.

Virgilius.

lia voce refert, ô térq; quatérq; beati. Æneid. 1.

Ovidius.

Immolat hunc Briareus facta ex adamante securi. Fast. 3.

Virgil.

Talibus ex adyto dictis Cumæa Sibilla. Æneid. 6.

EXCEPTIO.

Efert, hoc est, interest, seu necesse est, Re habet longum.

Martialis.

Multum, crede mihi, refert à fronte bibatur. Lib. 3.

Qui fluit, an pigro cúm stupet unda lacu.

Virgilius.

- neq; enim numero comprendere refert. Georg. 2.

Hic sunt in memoriam reducendæ superio- præceptiones de Positione, de Vocali ante vo- m: Reijcio enim, Rejeci primam habent lon- positione: siquidem, I, inter duas vocales lex est. Obijcio, adijcio, subijcio primas etiam ucunt positione duarum consonantium: nam ttera quæ priore loco scribitur, consonans est, simplici jacio: quæ verò posteriore, vocalis: ex A simplicis facta est. Interdum tamen I, nans a Poëtis reijcitur servata vocali: qua supra diximus, cùm de compositis Bijugus, drijugus egimus, ubi exempla invenies Poë- ettuli, Reppuli, frequenter geminatis conso-

nantibus producunt. Ovid. Met: 13.

--sed enim quia rettulit Ajax

Esse Jovis pronepos.

Lucan: l. 1.

Reppulit à Libycis immensum syrtibus æquor.

Repperi rarius: Auson. in Epig.

At qui condiderat postquam non repperit aurum

Ovid: 3. de Pont. Eleg. 2.

Consortes urbis repperit esse suæ. Redduc non apud Lucanum sed Lucretium legitur: ite Reccido, rellatus, refficio, quem nolim imitari, Illud Propertij lib. 4. *Reccidit inq; suos me sa supina pedes: legitur & Decidit. Cohære cohibeo, &c. in quibus Con, præpositio N, litt ram amittit obsequentem vocalem, primam co ripiunt. In verbo Comedo N. migravit in I brevi O.* Iuven. Satyr: 3.

Si verò & pater est, comedam, inquit flebi nati Sinciput.

Verbum Cogo, quod coago scribendum fuit, coactum ejus supinum, priorem habet Longam, q ex duabus brevibus O, & A, in unam contra facta est.

Virg. Eclog. 3.

Tytere coge pecus: tu post carecta latebas.

Anhelo, anhelus primam habent brevem, qua præpositione Am, M, mutata in N, facta sunt.

Virg Æneid 5.

Et me sævus equis Oriens afflavit anhel

Quo pacto Con, & Am, afficiantur sequentibus vocalibus aut consonantibus, diximus cùm de præteritis verborum egimus. Omitto, operio primas habent breves, quia ex Ob præpositione composita sunt, sed B, extritum est.

Horat. 1. Epist.

Quod petijt spernit: repetit quod nuper omisit

Virg. Æneid 4.

Nox operit terras, quoties astra ignea surgunt

Præpositiones longæ.

A, E, De, Di, Se, longæ sunt, ut amitto, erumpo, deduco, diripio, separo.

Virgilius.

Amissos longo socios sermone requirunt. Æneid. 1.

Idem.

Deducunt socij naves, & littora complent. Æneid. 3.

Idem.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant Æneid. 1.

EXCEPTIO.

Dirimo & disertus, Di, corripiunt.

Virgilius.

Cede Deo, dixitq; & prælia voce diremit. Æneid 5.

Martialis.

Quod tam grande sophos clamas tibi turba Lib. 6. togata.

Non tu Pomponi, cœna diserta tua [e]st.

Nihil hîc attinet annumerare, quæ positi[one] aut diphthongo longæ sunt, ut Abs, Ex, Post. [Et] Trans amissis duabus consonantibus nihilom[inus] producitur, ut trano, traduco, trado.

Virg. Æneid. 6. *-- illius ergò*

Venimus & magnos Erebi tranavimus amne[s].

Mart. lib. 1.

Quæ tua traducit manifesta carmina furt[o].

Idem lib. 11.

Ardua res hæc est, opibus non tradere mo[res].

De, sequente vocali corripitur, Ut dehisco.

Virg. 4. Æneid.

Sed mihi vel tellus optem prius jam dehi[scat].

Interdum cum eadem in unam syllabam coal[escit], ut in Deesse, deerat.

Lucan. lib. 2.

Quantum deesse solet Lunæ, seu plena fut[ura] est. Ovid Met. 1.

Sanctius his animal, mentisq; capacius a[ltæ] Deerat adhuc, Sed de his in figuris.

Pro, Præpositio.

PRo, præpositio brevis est apud [Græ]cos, ut Propontis: longa apud nos, ut Proveho.

Ovidius.

De Ponto 4. Misit in has si quos longa propontis

Virgilius.

Provehimur portu, terræque, urbesque recedunt. Æneid. 3.

EXCEPTIO.

Corripe quæ fundus, neptis fugióq; nepósq;
Et fari festus, fateor, fanúmq; creantur.
Huc profugus spectat, cui junge profano, protervús.
Huc proficiscor ades, properate, procella, profecto.
Tuq; propago genus: vitis propago recede

Virgilius.

Tum breviter Dido vultum demissa profatur. Æneid. 1.

Propert.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas. Lib. 3.

Lucanus.

Ad Cinnas, Mariósq; venis? sternère profecto. Lib. 1.

Idem.

Quam prior affatur Pompeij ignara propago. Lib. 6.

Virgil. --pressos propaginis arcus. Georg. 2.

APPENDIX.

Propino, procuro, primam habent communem: profundo rarissimè eadem producit.

Sunt qui existimant profundus, proneptis, profugio, pronepos, profari, profestus, profiteor profanus & cætera latina, quæ hic numerantur, non è præpositione Pro, sed ex adverbio Procul esse composita.

Pers. Satyr. 6. *-- age si mihi nulla.*

Jam reliqua ex amitis, patruelis nulla proneptis
Nulla manet patrui, &c.

Valerius Flac.

Contingat vix deinde mori: si fata profugit.

Ovid. 11. Metamorph.

Et Neptunus avus, pronepos ego Regis aquarum.

Horat: Serm: 2. Satyr: 3.

Qui Veientanum festis potare diebus
Campana solitus trulla, vappamq; profestis.

Ovid.

Utilitas lateat, quod non profitebere fiet.

Horatius in Art:

Inceptis gravibus plerumq; & magna professis.

Virg. 6. Æn.

-- procultò procul este profani.

Ovid lib 3. Eleg.

De morte Tibulli,

Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.

Idem in Epist.

Damnaret nati facta proterva pater

Participium profectus à proficiscor etiam primam corripit

Virg. 7. Æneid.

Arcades his oris genus à Pallante profectum.

Statius lib. 6.

His ego te conjunx ad debita regna profectus.

Qui primam putant etiam longam esse, dubijs [te]stimonijs id docent. Itaq; tutiùs corripitur. [C]æterorum exempla trita sunt. Profecturus à pro[fic]io primam producit.

Ovid in Epist.

Non profecturus littora bobus aras.

[Pro]hibeo primam corripit, quia sequitur vocalis.

Virg. Æneid. 3.

Dij probibete minas, Dij talem avertite casum,

[Pro]pago cùm progeniem significat, primam cor[rip]it: cùm verò depressam vitem, eandem produ[cit]. Propino verbum est græcum προπινω: quo ta[me]n Latini crebrò utuntur.

Mart: lib. 12.

[H]oc quoq; non nihil est, quod propinabis in istis?

Idem lib 6.

Nemo propinabit Calliodore tibi.

Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

Ovid. Fast: 3.

Risit, & his inquit, facito mea tela procures.

Virg. Æneid 6.

[Q]uod superest, læti benè gestis corpora rebus. Procurate viri.

Idem Æneid 12.

[Ta]lia, cùm lacrymas oculis Juturna profudit.

Ovid: Met 9.

-- & lacrymis vultum lavére profusis.

Cat: in Argon

Has postquam mœsto profudit pectore voce

Propello propulso etiam primam habent brevem apud Lucretium lib. 4.

Et, procul à tergo, quæ provehat atq; propell

Ibidem.

Verba propulsantes iterabant dicta, &c. tut est utriusq; productio Propago verbum, apud sol Lucret. ex poëtis, nisi me fallet memoria, legi, prima, modò longa, modò brevi utitur in ead significatione. lib. 1.

Propagare genus possent, vitàmq; tu

Ibidem.

Nec ratione fluunt alia stragèmq; propag

Verba procio, profugo as inusitata sunt.

Procello incertum est an primam habeat vem: nam Lucretij versus, quo id confirman esset, sic legitur.

Turbinis immanem vim provomit, atque cellæ: non procellit.

E, in Compositione.

SI prior pars compositi E, vocali minetur, ferè brevis est, ut liqu cio, tepefacio, tremefacio, stupefa nefas.

Virgilius

Flammarúmq; globos, liquefactàq; volvere saxa Georg. 1.

Idem.

-- atro tepefacta cruore Æneid. 9.
Terra, totique madent.

Juvenal.

Credebant hoc grande nefas, & morte piandum. Satyr. 13.
Si juvenis vetulo non assurrexerit.

EXCEPTIO.

EXcipe Nequis, nequa, nequod, nequam, nequitia, nequaquam, nequidquam, nequando, videlicet, veneficus, venefica.

Virg.

Nequa meis esto dictis mora : Jupiter hac stat. Ænei. 12.

Ovidius.

Barbara narratur venisse venifica tecum. In Epist.

Hic de Latinis vocibus agimus: græcæ enim ex η, vel diphthōgo cognoscuntur, ut Archemorus, Nereus, Evander. TEPEFACIO, & *liquefacio, ferè semper corripiuntur.*

Horat. Serm 1. Saty. 3.

In matris jugulo ferrum tepefecit acutum.

Ovid. in Epist.

Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat hastam.

Virgilius 9.

Et media adversi liquefacto temporis plumbo,

Diffidit. Idem Georg 4.

Cogit hyems eadèmq; calor liquefacta remittit.

Catullus in Argon, produxit:

Alta tepefaciet permista flumina cæde.

Et Ovid. Met.

Thura liquefaciunt, inturàq; cornib. aurum

Sed uterq; necessitate constrictus, longa pro brevi usus est, id quod Epici poëtæ solent facere in dictionibus tres breves continuas habentibus more Græcorum, ut Priamides.

Virg. lib. 9.

Atq; hic Priamidem laniatum corpore toto

Deiphobum vidit.

Lucretius E, produxit in expergefacio, patefacio, rarefacio, quæ nondum quod meminerim, apud cæteros poëtas legi, ne brevia quidem.

Lib. 4.

Expergefactiq; sequuntur inania sæpe, & c

Et 6

Atque patefecit, quas antè obsederat ater, & c

Et 4

Causa patefiat quæ ferri pelliciat vim.

Et 6

Et rarefecit calido miscente vapore.

Nequam, autore Varrone l. 3 de Analog. ex N & quicquam, media syllaba extrita, coactum est.

Hora

Horat: 2. Serm: Satyr: 3.

ma viri? nequam & cessator Davus: at ipse.

Ovid. 2. Fast.

Nequitia est, quæ te non sinit esse senem.

elicet, ex videre & licet factum est.

Lucr: lib. 1.

Ossa videlicet è pauxillis atq; minutis.

I, vel Y, in Compositis.

prior pars compositionis in I, vel Y, lesinat, corripitur, ut Omnipotens, usidicus, Palinurus, Polydorus.

Virgilius.

um pater omnipotens, rerum cui summa potestas, Infit. — Æneid. 10.

Martial.

arpere causidicus fertur mea carmina: qui sit. — Lib. 5.

escio: si sciero, væ tibi causidice.

Virgilius.

udus in ignota Palinure jacebis arena. — Æneid. 5.

Idem.

am Polydorus ego, &c. — Æneid. 3.

EXCEPTIO. I.

I, Longum habent ibidem, ubiq; ide
I, Pronomen virile, bigæ, quadrig
biduum, triduum, siquis, siqua, siqu
scilicet, ilicet, tibicen, meliphyll
Trinacria.

Martial.

Lib. 12. Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es i

Idem.

Lib 2. Si totus tibi triduo legatur.

Virgilius.

Æneid. 5. Trinacriæ mirata fremit Trojæq; juven

Ovidius.

2. de rem am. Parva necat morsu spatiosum vipera rum.

Idem.

Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libe
Lib. 4. Excusata suo tempore lector habe.

EXCEPTIO. II.

ITem composita ex Dies, ut merid
meridior, quotidie, quotidianus,

Martialis.

Lib. 3. Inter te pentes post meridiem buxos
Sedet. Vbicunque.

Vbicunq; frequentius I, habet brev

Martialis.

Lib. 1. Qui tecum cupis esse meos ubicunq; libe

Ovidius tamen produxit.
vor ubicunq; est, &c. Meta 7.

EXCEPTIO III.

I, I, fixum non fuerit, sed pro genere & casu mutetur, longum erit: ut quim, quivis, quilibet, tantidem.

Martial.

mpitur invidia quidam carissime Iuli. Lib. 9.
Quod me Roma legit, rumpitur invidia.

Ovidius.

Pollicitis dives quilibet esse potest

Hæc præceptio tam græcas quàm latinas dictiones complectitur. Virg. Æn. 3.

Qui tripodas Clarij, lauros, qui sydera sentis.

em, *neutrum, priorem habet brevem.*

Mart: lib. 12.

Et faciamus idem, nec mereamur idem?

duum primam producit, ut Triduum.

Terentius Eunuch

Rus ibo, ibi hoc me macerabo biduum.

narius est jambicus.

quidem, compositum ex Si & quidem semper priam corripit.

Lucan. lib. 4.

Hoc siquidem solo civilis crimine belli.

verò disiungantur, Si quidem, Si, semper procitur.

Scilicet,

Scilicet, ex ſcire & Licet copulatum eſt.

Virgilius Æn. 2

Scilicet hæc ſpartam incolumis, patriáſq; My
nas, Aſpiciet? Ilicet ex Ire & licet.

Idem ibidem.

Ilicet ignis edax ſummi ad faſtigia tecti V
vitur.

Meliphyllon herba eſt, quæ à Varrone lib 3. c.
apiaſtrum dicitur.

Virg. 4. Georg.

Trita Meliphylla, & Cerinthi ignobile gramen

Trinacria Sicilia eſt, dicta à τρις & ἄκρ
quod tria habeat promontoria, Pachynum, Li
bæum, Pelorum. ἄκρα enim græcè, promo
toriū eſt latinè. Ubivis, ubilibet, ajunt etiam m
diam longam habere, quamvis Ubi, ultimam h
beat ancipitem. Ubicunq; ut opinor, corripitur

Martial. lib. 1.

Qui tecum cupis eſſe meos ubicunq; libe

Lucan. lib. 7.

Præſtandum eſt ubicunq; caput, ſed tu qu
conjunx.

Idem lib: 3.

Et pigras ubicunq; jacent effunde paludi

Illud Ovidij, *quòd docent quidam eſſe longu*
Servor ubicunq; eſt, uni mea gaudia ſervo: no
eſt in 8. Metamorph.

Mart: l. 8. Epigram. 10.

Lucrifecit, dixit ſecunda longa.

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi: lucrifecit.
azon est, aut certè dicendum est Lucri geniti-
um esse, quales sunt Parvi, Magni &c. Sepa-
ur enim interdum à verbo.
Plaut. Persa, Cara est, fecisti lucri.
Ausonius in monostichis Cæsarum, Matricida
antepenultima longa dixit.
Matricida Nero proprij vim pertulit ensis.
repugnante tamen analogia, nam parricida
andem habet brevem.

Horat. lib. 3. Carm. ode 19.

Telegoni juga parricidæ.
rmen constat ex duobus dactilis, & totidem
choreis.
mposita ex dies, sunt etiam pridie, postridie,
dianus, meridianus. Catullus in Quotidia-
solita licentia usus est: siquidem corripuit se-
dam, quam Martialis semper producit lib. 1.
Quò tu, quò liber otiose tendis
Cultus sindone non quotidiana?

Idem lib. 10.

Levis dropace tu quotidiano.

O, in Compositis.

In Græcis dictionibus priorem compositi partem claudens, corripitur

pitur, ut Cymothoe, Carpophorus, Argonauta.

Martial.

Lib. 1. Secula Carpophorũ, Cæsar, si prisca tulissent:
Iam nullum monstris orbe fuisset opus,

Idem.

Lib. 3. Non nautas puto vos, sed Argonautas.

EXCEPTIO.

QVæ per ω mega apud Græcos scribuntur, longa sunt, γεωμέτρης Geometra, λαγώπους, Lagopus: nec plura facilè invenias, quibus utantur Latini:

Martialis.

Lib. 7. Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus

γνώλοφος *gnolopus*, γεωμόρος *geomori*, *Latinis inusitata sunt*: λευκόπετρα *Leucopetra per Omicrõ scribitur, quemadmodum & Θεόφιλος Theophilus, & Theophila, per, I, Martialis in, Theophila secundam produxit, quòd tres breves continuæ essent, lib 7.*

Hæc est illa tibi promissa Theophila Canni.

Fannius, interpres Dionysij, Leucopetram contra Græcorum quantitatem produxit.

At Leucopetram longissima rura tenentem

Iuvenal. Saty: 3. *aut O, in Geometres corripuit, aut certè E, & O, in unam syllabam contraxit.*

Gra

Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes: sic enim in libris correctis legitur, non Geometra. O in Latinis dictionibus sæpe producitur, ut Nolo, quandoq; quandocunq; introduco, retroversus.

Horat. in Arte.

Indignor, quandoq; bonus dormitat Homerus.

Ovid. Met. 6

Quandoq; mihi pœnas dabis, ipsa pudore, &c.

Lucret: lib 3.

Sic animas introduxerunt sensibus auctas.

Ovid. Meta: 4.

Ipse retroversus squalentia protulit ora.

Hodie corripitur. Iuv. Saty: 3.

Rex hodie minor est, here quam fuit, atq; eadem cras, &c.

Quandoquidem. Virg Eclog 3.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.

Sacrosanctus, habétne brevem an longam secundam, judicabunt doctiores. Bardocucullus O habet brevi. Mart: lib. 14.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo.

Controversus, Controversor, Controversia videntur etiam corripi, in qua sententia est Sidon. l. 8.

Declamatio controversiarum.

Qui, si classicus fuisset, omnis dubitatio sublata esset.

E DE

DE INCREMENTO SINGVLARI NOMINIS.

Quid sit Incrementum.

SI genitivus singularis par fuerit nominativo, syllabarum numero, nullum erit incrementum, ut Musa, Musæ, Dominus, Domini.

Sin longior fuerit, tum penultima genitivi incrementum erit, quæ in omnibus casibus utriusque numeri semper Genitivi quantitatem servat, ut Sermo, sermonis, sermoni, sermones, sermonibus, ubique O longum est.

Præter, Bobus, ubi O producitur quamvis in genitivo singulari corripiatur, Bovis.

APPENDIX.

ITer, supellex, & composita ex capite, litteris Ps, finita, duplici augentur incremento, Itineris, supellectilis, bicepsi bicipitis.

Sup

Supervacaneum existimant multi de nominis incremento agere, cùm ex pronuntiatione ipsa facilè cognoscatur. Quis enim Hominis, penultima longa, aut Sermonis, brevi, unquam dixit? Quòd etsi in polysyllabis verum esse non in eo inficias: in monosyllabis, tamen passim hærere imperitos, nemo est qui dubitet.

Quid? Sal, par, lar, vas, vadis, mas, pes, bos, stips, trabs, scrobs, fax, grex, nex, Phryx, pix, nix, strix, crux, dux, nux, trux, pronuntiationis beneficio intelliget puer esse corripiendas penultimas Salis, paris, Laris?

Aut contra Sol, Pan, Splen, ren, Nar, ver, fur, vas, vasis, Cres, dis, glis, lis, mos, nos, cos, glos, nos, flos, Tros, os, crus, rus, mus, plus, thus, plebs, seps, gryps, pax, Thrax, lex, Rex, vox, lux, Solis, Panos, splenis esse producendis? Nihil minus. Itaq; non sunt omnino otiosa præcepta, quæ de incremento traduntur.

Incrementum primæ declinationis.

A Incrementum primæ declinationis longum est, ut Aulai Pictai.

Virg.

Aulai in medio libabant pocula Bacchi. Æneid. 3.

Idem.

Dives aquum, dives pictai vestis, & auri. Æneid. 8.

Veteres interrogandi, dandiq; casus primæ

declinationis, ut Aulæ, pictæ, non per a, & e, diphthongum efferebant, Aulae, pictae sed per a, & i, more Græcorum Aulai, pictai, qua diphthongo soluta, etiam prima declinatio suum habet incrementum, alioquin eius omnino expers Virg. vetustatis amantissimus hæc carminibus inseruit. Vide Quintil. l. 1. c. 7.

Incrementũ secundæ declinationis.

E, I, V, incrementa secundæ declinationis corripiuntur, ut Miser, Miseri, vir, viri, satur, saturi.

Virgilius.

Æneid. 1. Non ignara mali miseris succurrere disco.

Idem.

Ibidem. Arma virúmq; cano, Trojæ qui primus ab oris.

Persius.

--inter pocula quærunt.
Romulidæ saturi, quid dia poëmata narrent.

EXCEPTIO.

IBer, Iberi penultimam habet longam & ex eo compositum Celtiber, Celtiberi.

Lucan.

Lib. 4. Interea domitis Cæsar remeabat Iberis.

Mart-

Martial.

Vir Celtiberis non tacende gentibus. Lib. 1.

Incrementa Tertiæ Declinationis.

A,

A Incrementum ſingulare tertiæ declinationis longum eſt, ut

Vectigal, Titan, pietas, pax, calcar, & Ajax.

Ovidius.

Concitat iratus validos Titanas in arma. Faſt. 3.

Virgilius.

Hic pietatis honos, ſic nos in ſceptra reponis? Æneid. 1.

Idem.

Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe Tyranni. Æneid. 5.

EXCEPTIO I.

COrripe maſculina in Al & Ar, ut Sal, Annibal, Amilcar.

Par cum compoſitis, hepar, cum nectare bacchar.
Hic vas, mas & anas, queîs junges làrq; jubàrq;.

Virgil.

Vela dabuut læti & ſpumas ſalis ære ruebant. Æneid. 1.

Silius.

Lib. 8. Annibalem Fabio ducam spectante pe[r]
Vrbem.

Idem.

Lib. 1. Cui sævum arridens: narrabis Amilcari[s]
umbris.

Virgil.

Æneid. 5. Pergameúmq; Larem, & canæ penetra[-]
lia Vestæ.

EXCEPTIO II.

ITem græca in A, & As, ut poëma[,]
stemma, Pallas, & quæ consonantem
habent ante s, ut trabs. Arabs.

Et propax, anthrax, Atrax, cum smilace cli[-]
max.

His Atacem, pancem, colacem, styracémq[;]
facémque,

Atque abacem, coracem, phylacem, com[-]
postáque nectes.

Juvenal.

Satyr. 8. Stemmata quid faciunt? quid prodest Pon[-]
tice longo
Sangvine censeri?

Virgil.

Æneid. 2. Instar montis equum divina Palladis art[e]
Ædificant.

Ovidius.

Nam

Nam modò thurilegos Arabas, modò suscipit Indos. Fast. 4.

Non excepimus Nar, quia neutrum est, ut suo loco diximus, quamvis etiam apud Virgilium masculinum legatur: neq; Car, quoniam numero singulari inusitatum est. Lucar, avis nomen, nusquam est quod sciam, Vas, vadis corripitur:

Horat Serm. 1. Satyr. 1.

Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est Vas Vadis producitur.

Mart: lib 14.

Aretina nimis ne spernas vasa monemur.

Positiones Candax, Pharnax, non sunt in usu, sed Candace, candaces, vide Plin. lib. 6. cap. 29. à Græcis κάνδακη, vide Strabonem, Suidem, & in Act. Apost. tum græcè tum latinè eodem modo dicitur. Illud, Candacis Æthiopum dicant arcana: nusquam apud Juvenalem, quem videtur quidam citare, reperitur.

Pharnaces à Cicerone 11. ad Attic. vocatur, non Pharnax, Multa eum in Asia dicuntur morari, maximè Pharnaces. Et in proxima epistola, Pharnaces autem quoquo modo Aget: afferet moram. Eodem modo ab Hirtio bel. Alexandri tertio quoq; verbo dicitur Pharnaces cum paucis equitibus fudit. Miserit Pharnalis coronam auream: unde fit genitivus Pharnacis, ut Pylades, Pyladis, Trigranes, Trigranis. Idem, Quod sub imperio Pharnacis fuerat, unde Lucan. lib. 2.

Tygranemq́; meum, nec Pharmacis arma relinquas

Syphax apud antiquos penultimam producit.

Propert. l. 3. *--victi monumenta Syphacis.*

Ovid. Fast. 6.

Postera lux melior, vincit Masanissa Syphacem.

Claudianus, qui Cæsarum Alcadij & Honorij ætate scripsit, eandem corripuit. κόραξ *Corax &* φύλαξ *Phylax quorum posterius Latinis inusitatum est, addimus propter composita Nycticorax & Arctophylax quæ corripiuntur ut simplicia, quæ apud Græcos, sine ulla dubitatione correpta sunt.* Lib. 1. Epig.

ῥῶ καὶ λάμβδα μόνοι κόρακος κολακάστι
δικαῖ.

Hesiod. I. ἔργων καὶ ἡμέρων

ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Manilius l. 1. necessitate coactus Arctophylaca, penultima longa dixit.

Permeat Arctophylaca petens per terga Draconis.

Sunt namque quatuor breves continuæ: quanquam enim Græci Grammatici tradunt polysyllaba in ax, penultimam genitivi producere, ut ἱέραξ hierax, credo tamen hæc duo simplicium naturam sequi. Idem docent dissyllaba masculina penultimam genitivi producere, si prior vocalis sit natura longa, ut φαίαξ, θώραξ, *Phæax, thorax:*

thorax: hinc tamen excipitur δρώπαξ, dropax, & nonnulla alia, quibus non utuntur Latini. Longi addunt κόρδαξ, cordax, quamvis prior non natura sed positione longa, quod apud Aristophanes invenies. Excipiuntur & alia quorum rarius est usus apud Romanos, ἄνθραξ, anthracis, penultima producta ajunt quidam dicendum esse, cùm à Græcis corripiatur. Epigr. lib. 2. ...ερδειλους.

...μεγανα ἐς δάφνης παραβύεται ὁ στραλιώτης.

E.

E, Incrementum singulare tertiæ declinationis breve est: ut

Degener atque teres pulvis, cum funere nec, grex.

Ovidius.

Mille greges illi, totidémq; armenta per herbas Pascebant.

EXCEPTIO. I.

Genitivus, Enis, penultimam habet longam, ut Ren, Renis, Siren, Sirenis.

... & Iber, locuples, hæres, mercésq; quiésq;

Lex, vernex, halec, seps, plebs, rex; insup
halex.

Martial.

Lib. 8. Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, sen
que,
Si sapis & sentis, hic tibi ait, morere.

EXCEPTIO. II.

ITem peregrina in El, ut Michaël,
Græca in Er, & E, ut Crater, Rha
nes, tapes.

Virgilius.

Æneid. 7. Crateras magnos statuunt, & vina co
nant *Idem.*
-- simul ense superbum.

Æneid. 9. Rhamnetem aggreditur, qui fortè ta p
bus altis
Exstructus, toto proflabat pectore som

*Iberia Regio est juxta Pontum, cujus incola
beres dicuntur, vide Plin. lib. cap. 10 Ricin
Ser, Byzer, numerantur inter græca in Er: p
& Iber inter eadem numerari ὑμήν ὑμέν@
ο à Græcis scribitur. Lege Arist. de Hist. an
l. 3. c. 13. Hujus nominis obliqui non sunt in us
pud Latinos. Consultò prætermisimus quæ aut
sca sunt, ut Mansues mãsuetis penultima produ
aut nulla sunt, aut vix reperiuntur, ut sub
succe*

rex, aut Græcis tantùm usitata: ut ἡ μύρ-
ηξ Myrmex.

I, vel Y.

VelY, incrementum singulare tertiæ
declinationis breve est, ut

Ordo, pugil, carmen, cespes, cum sangui-
ne, princeps,
Echlamys, atque Chalybs, pollex---
Virgilius.
India mittit ebur, molles sua thura Sabæi. Georg. 5.
At Chalybes nudi ferrum --

EXCEPTIO I.

Genitivus Inis vel ynis, à nominibus
Græcis, penultimam producit, ut
Delphin, Phorcyn, Salamis.
Item Nesis Nesidis, Gryps Gryp-
vibex, vibicis.
Glis gliris, dis, lis, Samnis, quibus adde
Quiritem.
Virgilius.
Orpheus in sylvis, inter delphinas Arino. Eclog. 8.
Idem.
Eurymedontiadem Primum Salamina petentem. Æneid. 8.

Idem.

Idem.

Æneid.6. Noctes, atq; dies patet atri janua Di

EXCEPTIO II.

Nomina Ix, vel Yx syllaba finita,
ultimam genitivi habent long
ut felix, felicis, bombyx bombycis.

Virgilius.

Æneid.1. Vivite felices, quibus est fortuna per
iam sua.

EXCEPTIO III.

I Breve servarunt histrix, cũ fornice, va
,coxédixq;, cilix, phœnix, natrixq;, cali
Atq; calyx Danaũ, nectes Ericémq; nivé
Sardonychi sociatur onyx, pix hæret utr
Et salices, silices, larices. Sit Bebrycis an
Sed brevibus junges in Gis cùm patrius
Phryx Phrygis est testis. Mastix ma
amabit.

Lucanus.

Lib.2. Armenios, Cilicásq; feros Taurc
subegi.

Idem.

Lib.5. Nunc pice, nunc liquida rapuêre i
dia cera.

sophis, idis non satis constet an producatur. enim Psophida accusandi casus, unde id in- gndum esset, legitur.

Stat Theb. 4.

os idem ardor agros, & Psophida celsam.

Ovid. Met. 5.

sub Orchomenon & Psophida Cyllenéq;. puncta conjunctione Et, legunt Psophidaq; Orchomenon Psophidaq; Cylleneq; Nesis troversia producitur. Stat. initio 3. Sylva-

ylvàq;, quæ fixam pelago Nesida coronat. Crenidis etiam longum est, ut Priscian. docet, sine veterum tamen testimonijs. Be- ebrycis, longum est apud Silium lib. 3.

ossessus Baccho sæva Bebrycis in aula.

apud Val. Flac. l. 2. --- procul effera virius. ebrycis & Scytici procul inclementia sacri. ebrycius passima à poëtis corripitur; quare videtur correptio. Scandix, coccyx, mastix t longa, inter brevia numerantur à nonnul- mi carmen invenies apud Suidam in verbo ξ

ικά μοι δὸρ μηπόθεν δεδέγμενος.

us jambicus, Secundi apud Athenæum.

ικυγ' ἠολογίας πεμφηριδας ἄλλοτε στᾶ.

rtij plurima apud Homerum Illud ρ.

ἀλλὰ

ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα Δέ
ubi Eustachius docet in obliquis, I, Longum
natura.

Idem nomen ab Homero producitur, Ιλίαδ, ε,
Mastix, Mastichis à Sereno corripitur: à Gr
μαστίχη, μαστίχης, declinatur Mastiche, m
ches, quo pacto doctiores loquuntur. Plin. li
cap. 17. Sed mastiche quoque gemina est. Dav
Hebræis scribitur per chirèc catòn, hoc est, I
ve, quod facillimè cognoscitur, cùm habeant,
ante diximus, decem vocales, quinque longas
tidémque breves. Quare si latinam declin
nem ei demus, David, Davidis, videtur c
pienda penultima, si Hebraicæ quantitatis h
da sit ratio. Græci per jota scribunt δαβὶδ,
intelligi non potest sitne brevis an longa sec
vocalis. Quare qui eam corripuerit, non e
det à fontibus: qui produxerit, consuetudin
viet. Prior vocalis est Camez, hoc est, A
gum natura. Gadir, Punicum verbum
ris facit penultima brevi, ut placet Priscian
6. cum numero multitudinis τὰ γάδειρα,
diphthongum à Græcis scribatur, vide Strab
& Suidam.

O.

O Incrementum singulare terti
declinationis longum est, ut

Vnio, Sol, Telamon, candor vox atque sacerdos, Meta: 2.

Ovidius.

Regia Solis erat sublimibus alta columnis.

EXCEPTIO I.

Ræca in On, quæ in obliquis habent Omicron, corripiuntur, ut Phile-n, Palæmon, Sindon, Agamem-, Iason, Amazon, & multa alia, quæ sunt discenda.

Virgilius.

Pulsant & pictis bellantur Amazones armis Æneid. 11.

Latini interdum N, litteram amit-t, ut Macedo, Macedonis, Agmem-Agmemnonis.

Statius.

Conclamat Danai, stimulátque Agamemno volentes. Theb. 11.

Quæ verò per ω mega scribuntur, ga sunt, ut Simon, ágon, Sidon, So-, &c.

Si cui otium erit, pergratum fecerit tyroni- litterarum ordine, quæ per Omicron scri-ur, ab ijs quæ habent ω secreverit, Senones,

Vangio-

Vangiones, Lingones, Vascones, Teutones, sive Teutoni, Britones penultimam corripiunt.

Lucan. Lib 4.

Nos primi Senonũ motus, Cimbrúmq; ruentẽ &c.

Silius Lib. 8.

Et Clanis, & Rubico, & Senonum de nomine Senæ.

Hic gaelæ Senonum pensatiq; improbus auri.

Arbiter ensis inest Quare illud Lucan. l. 1

Et Bitutrix, longisq; leves Saxones in armis:

Legendum est Axones. Idem Lucan. in eod.

Vangiones, Batavíq; truces &c.

Idem eodem.

Pugnaces picti cohibebant Lingones armis.

Iuven. in Saty. 15.

Vascones ut fama est, alimentis talibus usi
Produxére animas.

Sunt qui putent hoc nomen produci, atq; longè aliter hunc versum legant.

Vascones, fama est, alimentis talibus usi
Produxére animas.

Quod si ita legas, usos, & produxisse legendũ est. Qui hanc lectionem probant, videntur in Ptolemæo ἐνασκώμων per ω scripsisse: apud quem etiam leges σαντωνῶν: cùm Sanus, Santonicus semper corripiantur.

Lucan. Lib. 1.

-- gaudétq; amoto Santonus hoste.

Iuvenal, Satyr. 8.

Tem

Tempora Santonico velas adoperta cucullo. *Itaq; hæc à poëtis Latinis potius, quam à Græcorum libris petenda sunt, in quibus facilè o, pro ω, & contrà ω, pro o. scribitur.*

Lucan. Lib. 15.

Cantaber exiguis, aut longis Teutonus armis.

Iuvenal. Satyr: 1.

Quæ nec terribiles Cimbri, nec Britones usquam.

Mart: lib. 11, produxit,

Quàm veteres baccæ Britonis pauperis: & quàm Vectones, O, habet longum: Lucan. lib: 4. *Vectonésq; leves &c. Orion, O, habet commune in obliquis.*

Virg. Æneid. 3.

Armatúmq; auro circumspicit Oriona.

Ovid. Met: 13.

Aut Helicen jubeo strictúmq; Orionis ensem.

EXCEPTIO. II.

GEnitivus in Oris à nominibus græcis, & latinis neutris, præter Os, oris, penultimam habet brevem: ut Nestor, marmor, ebur, corpus; quibus adduntur memor, arbor, lepur, & ex πoῦς πoδὸς, Pus podos, composita, ut tripus. Item, bos, compos, & impos.

Ovidius.

Meta. 13. Qui licet eloquio fidum quoq; Nestora vincat.

Virgilius.

In Epist. Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Composita sequuntur simplicium naturam: ut Bicorpor, tricorpor, quæ à Corpus fiunt: Dedecor, indecor ut volunt Grammatici, vel à Decus oris, vel à nomine adjectivo prisco hic, & hæc, & hoc, Decor, oris penultima brevi.

Nævius in carmine Bell. Pun.

Magnámq; domum, decorem; ditem vexerant.

Salustius in 3.

Equis & armis decoribus cultus.

Idem in eodem.

Dedecores multi per ter terga ab hostibus cædebantur.

Virg lib. 7.

Non erimus regno indecores, nec vestra feretur

Vide Priscianum lib. 6. *Positiones singulares Dedecor, Indecor, non sunt usitatæ. Quid si apud priscos fuit adjectivum Decoris, decore, ut brevis & breve, unde indecoris, & dedecoris deducta sunt casu nominandi? Vide si vacat, quid de hac re, in Nominum generibus dictum sit. Marcipor, Publipor, & id genus cætera, ex, Puor, composita, jam exoleverunt. Ador, cujus obliqui vix reperiuntur, O, habuit commune apud priscos.*

Gar-

Gannius lib. 1.

Hic adoris dat primitias sibi sanguine libat.

Idem lib. 3.

Emicat in nubes nidoribus. Ardor, ardoris.

Vide Priscian. lib. 6.

Neutra comparativa sequuntur masculinorum quantitatem, ut Majus, majoris, minus, minoris penultima longa, ut major, minor.

EXCEPTIO III.

COrripiuntur etiam Cappadox, præcox, & quæ consonantem habent ante s, ut scrobs, AEtiops, Dolops: præter Cyclops, Cercops, hydrops.

Martial.

Cappadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus, ô tristi crimine tetra nócens. Lib. 9.

Virgilius.

Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat
Achilles. Æneid. 2.

Ovidius.

Tela reponuntur, manibus fabricata Cyclopum. Meta. 2.

Celox celocis penultimam producit. Varro in Bimargo: Nautæ remivagam movent celocem. est carmen hedecasyllabum. Vide Nonium Marcol. de genere navigiorum.

Cercops usitatum est,

Ovid. Met. 14.

Quippe Deûm genitor fraudem, & perjuria quondam
Cercopum exosus &c.

Conops. Myops inusitata sunt Latinis.

V.

V Incrementum tertiæ declinationis ɔbreve est, ut

Dux, Ligus, & pecus, intercus, cum præsule turtur.

Virgilius.

Magnanimósque duces, totiusque ordine gentis
Mores, & studia, & populos, & prælia dicam.

EXCEPTIO.

INterrogandi casus Vdis, vris, & vtis, penultimam habent longam: ut palus, paludis: tellus, telluris: fur, furis: virtus, virtutis. Quibus addenda sunt Pollux, lux, & frugis, frugi, & cæteri obliqui.

Virgilius.

Georg. 4. Quid domini facient, audent cúm tali fures?

Tibul

Tibul.

Luce sacra requiescit humus, requiescit arator. Eclog.3.

Redux, tradux, penultimam corripiunt, ut Dux.

Virg. 1. Æneid.

Namq; tibi reduces socios, classémq; relatam.

Cornelius Severus, seu quicunq; ille fuit, in extrema Ætna traduce materia, & tetris per proxima fatis. Volux proprium, ut Priscianus lib. 6. ait, corripitur, sed nullo testimonio id confirmat. Saul v, habet longum natura apud Hebræos, scribitur enim per Vau surêc, quæ vocalis perpetuò longa est: à Græcis per diphthongum, σαὺλ: quare jure optimo producetur: Si tamen apud viros doctos brevem legeris, eos venia dignos putato: nam & Græci poëtæ easdem syllabas modò corripiunt, modo producunt, quod apud Nonium in voce ἀμὴν Amen experieris: & in Phalac apud Gregorium Nazianzenum de Genealogia Christi Domini nostri, idq; in eodem versu. Græci præterea σόδομα Sodoma per Omicron scribunt, cùm Hebræi per Cholem, hoc est, suum ω mega scribant. Iidem Hebræi Emmanuel per ll, longum, & Græci per diphthongum ἐμμανουὴλ scribunt: nemo tamen Emmanuel penultima longa pronuntiat, imò verò interdum etiam à doctis poëtis corripitur.

De incremento plurali Nominis.

PEnultima genitivi, vel dativi pluralis numeri, dicitur Incrementum plurale, cùm uterq; casus longior est nominativo ejusdem numeri: ut Musæ, musarum; Ambo, amborum, ambobus: Qui, quorum, quibus: Res, rerum, rebus.

Præceptum I.

A, E, O, Incrementa multitudinis longa sunt; ut Quarum, harum, ambabus, Rerum, rebus, Horum, quorum.

Ovidius.

De Ponto 4. Cùm tamen à turba rerum requieverit harum.
Ad vos mansuetas porriget ille manus.

Virgil.

Æneid. 1. At Capys, & quorum melior sententia menti.

Præceptum II.

I, & V, incrementa multitudinis corripiuntur: ut Quibus, tribus, montibus, lacubus.

Virg

Virgil.

Montibus in noſtris ſolus tibi certet Amyntas. Eclog. 3.

Ovidius.

Præmia de lacubus proxima muſta tuis. Faſtor. 4.

DE VERBORVM INCREMENTO.

Quid ſit Incrementum verbi.

SEcunda perſona ſingularis, modi Indicativi norma eſt, ad quam verborum incrementa diriguntur: cui ſi verbum ſit æquale, nullũ erit incrementum, ut Amat amant, quia diſſyllaba ſunt, ſicut Amas, quæ norma & regula eſt incrementorum, nullum habet incrementum. Sin verbum longius ſit una Syllaba, unum habebit incrementum, ut Amamus, Amatis, quorum penultima incrementum eſt: nam ultima nunquam dicitur incrementum. Si duabus ſyllabis norma Superetur, duo erunt incrementa, ut amabitis, amaba-

mabamus. Si tribus, tria, ut amaverimus, amaveramus Si deniq; quatuor, totidem erunt incrementa, ut Audiebamini.

In verbis deponentibus fingenda est vox activa, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Vltima syllaba, ut modo diximus, nunquam est incrementum: prima verò est, si norma ipsa sit monosyllaba, ut Das, Fles: Damus, datis, dabam, dare, & cætera dissyllaba unum habent incrementum: eodem modo Flemus, fletis, flebam, flete, &c.

Præceptum I.

A, In omni verborum incremento producitur: ut Stabam, stares, properamus, docebamus, audiebamini, &c.

Virgil.

Æneid. 2. Trojáque nunc stares, Priamique arx alta maneres.

Ovidius.

Meta. 10. Serius aut citiús metam properamus ad unam.

EX-

EXCEPTIO.

A Primum duntaxat incrementum, verbi do, das corripitur, ut Damus, dabunt, dare: ob quam causam pronuntiamus circùndamus, circùndabunt, circùndare: Venundabo, venundare, & cætera penultima brevi.

Virgilius.

His lacrymis vitam damus, & miserescimus ultro. Æneid. 2.

Ovidius.

Iussit & ambitæ circundare littora terræ, Meta. 1.

Præceptum II.

E, in omnibus verborum incrementis producitur: ut Flebam, rebar, lacereris, docerem, legerunt.

Ovidius.

Flebat Aristeus, quód apes cum stirpe necatas, Fast. 1.

Viderat inceptos destituisse favos. Æneid. 6.

Virgil.

Sic equidem ducebam animo, rebárque futurum. Lib. 1.

Martial.

Dædale Lucano cúm sic lacereris ab urso

Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas.

EXCEPTIO. I.

E Ante R, breve eſt in quovis præſenti & imperfecto tertiæ conjugationis: ut Cognoſcere, legerem, legeremus, legeretis vel legêre.

Reris tamen vel Rere, producitur, ut loquereris, proſequerere.

Virgilius.

Eclog. 4. Incipe parve puer riſu cognoſcere matrem.

Martialis.

Lib. 5. Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos.
Hoc tibi Roma caput, cum loquereris erat.

Ovidius.

Triſt. 1. Tantàne te fallax cepere oblivia noſtri,
Afflictumque fuit tantus adire timor.
Vt neque reſpiceres, nec ſolarere jacenten
Dure, nec exequias proſequerere meas

EXCEPTIO. II.

E, Ante Ram, Rim, Ro, corripitur, ut Amaveram, amaverim, amavero

Feceram

Feceram, fecerim, fecero.

De cæteris personis idem esto judicium, Amaveris, amaverit, amaverimus, amaveritis: Fecerimus, feceritis.

Ovid.

Fecerat exiguas jam Sol altissimus umbras. Meta.3.

EXCEPTIO III.

BEris & Bere semper corripitur: ut Celebraberis, vel celebrabere, mordeberis vel mordebere.

Virg.

Semper honore meo semper celebrabere donis. Æneid.8.

Ovidius.

Tu cave defendas, quamvis mordebere dictis. Trist. 2.

APPENDIX

POëtæ in præterito Indicativi, E, litteram ante Runt, syllabam pro suo jure interdum corripiunt.

Virgilius.

Obstupui, steterúntq; comæ, & vox faucibus hæsit. Æneid.3.

Hora-

Horatius.

Epist. 1. Dij tibi divitias dederunt, artémque fruendi.

Silius.

Lib. 8. Terruerunt pavidos accensa Ceraumnia nautas.

Præceptum III.

I, In quovis verborum incremento corripitur, ut linquimus, amabimus, audiebamini. Virg.

Æneid. 3. Linquimus ortygiæ portus, pelagoque volamus.

EXCEPTIO.

PEnultima præteriti in IVI, longa est ut Petivi. Et primum incrementum quartæ conjugationis, ut ibam, ibo, ito; subimus. venimus, reperimus præsentis temporis.

Virgilius.

Æneid. 2. Cessi & sublato montem genitore petivi

Idem.

Æneid. 6 Tu ne cede malis, sed contra audentior ito

Idem.

Æneid. 3. Iungimus hospitio dextras, & tecta subimus.

Hæ

Hæc etiam I, longum habent, Nolito, nolite, nolimus, nolitis, velimus, velitis, simus, sitis, & quæ ex ipsis componuntur, ut possimus, &c.

Ovidius.

Et documenta damus, qua simus origine nati. Meta. 1.

Idem.

Si quis ut in populo, qui sitis, & unde requirat. De Ponto 4.

APPENDIX I.

IMus, in præterito penultimam corripit, ut vénimus, repérimus, compérimus.

Virgilius.

Non nos aut ferro Lybicos populare penates. Æneid. 1.
Venimus, aut raptas ad littora vertere prædas.

APPENDIX II.

TEmpora conjunctivi modi syllabis Rimus, & Ritis finita, habeàntne penultimam brevem, an longam.

Gram-

Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est,

Non solum recentiores, sed etiam veteres. Diomedes enim docet, præteritum breve esse, futurum verò longum. Probus utrunque longum esse affirmat. Quare cùm versus facies poëtas optimos imitaberis, qui Ri, syllabam modò corripiunt, modò producunt prout versus postulat. Sin tibi aliquid recitandum erit, ne sermonem des auribus, consuetudini regionis servies.

Præceptum IV.

O In verborum incrementis semper producitur, ut facitote.

Ovidius.

Meta. 5. Cùmque loqui poterit, matrem facitote salutet.

Præceptum V.

V In verborum incrementis ubique corripitur, ut Sumus, Possumus, Volumus.

Hora.

Horatius.

Nos numerus ſumus, & fruges conſumere nati. Epiſt. 1.

Idem.

Si patriæ volumus, ſi nobis vivere cari. Ibidem.

Compoſita ex verbo dandi, diligenter tyronibus ſunt explicanda: ſolent enim in ea frequenter impingere, primum tantùm incrementum breve eſt, cætera longa: ut dabamus, dederamus. Rebar à verbo deponenti, Rero, fingenda eſt, ut diximus, vox activa, ut Reo, res, rebam, &c. Præceptiones illæ generales, quas initio, poſuimus, ubique ſervandæ ſunt: quare præteritum Dedi, priorem, ut ibidem dictum eſt, brevem habet, quamvis incrementi ratio poſtulet ut producatur. Verbum ſolarére, quod eſt in prima exceptione ſecundi præcepti, non facit ad rem ſed tantum proſequere, quod eſt tertiæ conjugationis. Ne putent novi poëtæ ſibi licere, E, ante Runt ſyllabam, corripere, id enim claris illuſtribúſque tantùm conceſſum eſt.

Tibul. lib. 2.

Nec cithara, intonſæ, profuerúntq; comæ.

Virg. Georg. 2.

Miſcuerúntq; herbas, & non innoxia verba.

De Rimus & Ritis, quæ Grammaticis ſemper rixandi caſum dederunt, ſic ſcribit Diomedes lib. 1. De modis verborum, In ſubjunctivo, numero plurali, uniformem declinationem perfecti & futuri

turi temporis, accentus distinguit. Perfectum enim accentu acuto declinatur: futurum circumflectitur. Probus Instit. Artium, sive libro priore, ubi de penultimis, ultimisq; verborum syllabis agit, Adjunctivo, inquit, modo, &c. Perfectum tempus numeri singularis, in omnibus personis omnium conjugationum, penultimas ultimásq; syllabas breves habet, ut cùm clamaverim, clamaverit &c. Plurali autem numero, in omnibus quatuor conjugationum modis, personæ duæ, prima & secunda, penultimam semper producunt, ultimam verò corripiunt. Deinde ubi de futuro subjunctivi agit; Plurali, inquit, numero, prima & secunda persona omnium conjugationum, penultimam longam, & ultimam brevem habent, ut Clamaverîmus, Clamaverîtis: monuerîmus, monuerîtis: audierîmus, audierîtis: dixerîmus, dixerîtis. Idem in eodem libro cap. de productione vel correptione syllabarum; præteritum adeo apertè docet producendum esse, ut Barbarismi eos condemnet, qui id corripiunt: Sunt, inquit, aliquæ syllabæ apud Virgilium, quæ necessitate metrica, cum vitio Barbarismi, qui apud Poëtas Metaplasmus appellatur, contra rationem corripiuntur. Sunt aliquæ, quæ cum breves sint, necessariò producuntur. Corripiuntur in his.

Matri longa decem tulerunt fastidia mensis.

Item, --hic illius arma: Et, Ipsius ante oculos: mediam syllabam pronominum, cùm sit longa, corripu-

corripuit. Item, Obstupui, steterúntq; comæ: Te, syllabam longam in verbo, corripuit.

Idem,

Egerimus, nosti, & nimium meminisse necesse est:
Ri, syllabam longàm, corripuit. Hæc ille. Servius explicans hunc ipsum locum Virg. l. 6.

Namq; ut supremam falsa inter gaudia noctē
Egerimus, nosti, & nimium meminisse necesse est:

Ri, inquit, metri necessitate corripuit.

Itaq; probus & Diomedes, futurum longum esse sine controversia affirmant. Probus & Servius etiam præteritum: à quibus dissentit Diomedes: quorum autoritas ea est, ut tantas lites non nisi Palæmon aliquis possit componere.

Nunc quò rés fiat planior, aliquot testes citabimus. Ennius.

Non mi aurum posco, nec mi pretium dederitis.

Ovid. de Pont. lib. 4. Eleg. 5.

Cùm gelidam Thracen, & opertum nubibus Æmon.
Et maris Jonij transieritis aquas.

Ibidem.

Copia nec vobis, ullo prohibente, videndi.
Consulis, ut limen contingeritis erit.

Idem Metamorph: 6.

Haustus aquæ mihi nectar erit, vitàmq; fatebor
Accepisse simul, vitam dederitis in undis.

Catull.

Dein cùm milia multa fecerimus.

Hæc omnia futuri sunt temporis, & penultimam producunt, Idem lib. 5. Met: *Videritis, penultima brevi dixit.*

Mentiar, obscurum nisi nox cùm fecerit orbẽ,
Nuper honoratas summa mea vulnera cœlo
Videritis stellas illic, ubi circulus axem, &c.

Metri necessitate, Ri, corripuit, neque enim Heroicus versus Cretium recipit. Qui Diomedis sententiam tuentur, fatentur quidem videritis futurum esse, non tamen profectum ab eo futuro, cujus prima persona singularis, Ro syllaba, terminatur, sed Rim Hic reducenda sunt in memoriam, quæ in verborum conjugatione de variatione futuri Conjunctivi diximus: Exit enim tum in Ro, tum in Rim.

Terent Andr:

-- ut si inde te exemerim, ego pro te molam.

ibidem.

-- certè si resciverim.

Eunuch.

-si id fecerim.

Videm. ibidem. *si vacat, integros versus.*

Plautus Pseud.

-si argentum attuleris, cum illo fidem perdiderim. Ibidem.

Quis igitur argentum reddet. si dederim tibi

Qui igitur Diomedis opinionem defendunt, [...] junt futurum, cùm breve reperitur, fieri non [...]

futu[...]

futuro in Ro, sed in Rim: quod ut positione consentis cum præterito perfecto, sic etiam quantitate congruit. Est & alius locus Ovidij de Ponte 4. eleg. 5.

Hæc ubi dixeritis, servet sua dona, rogate:
Sic fuerit vestræ causa peracta viæ.

Nec video, cur, Dixeritis, non sit etiam futurũ. An non dicitur bene latinè, Ubi hæc dixero, finem dicendi faciam? Mihi sanè nullum succurrit carmen, in quo Rimus, aut Ritis, apertè sit præteriti temporis, excepto Virgilij, quo fortasse adductus Diomedes præteritum corripi affirmat: cùm tamen Probus & Servius (ut diximus) id metri necessitate factum esse doceant. Neque qui in contraria sunt sententia, eam testimonijs confirmant. Sunt qui arbitrentur, tam præteritum quam futurum, propter multarum brevium syllabarum continuationum, interdum à poëtis necessariò produci. Cum quibus nullus veterum Grammaticorum, quod quidem sciam, facit. Certè Catullus nulla necessitate coactus, Fecerimus penultima longa dixit: recipit enim Hendecasyllabum carmen, secundo loco dactylum. Alij deniq; credunt, utrunq; tempus corripiendum, quod plerîq; omnes hac ætate sic pronuntient, quibus libentissime accederem, si id aut Ciceronis, aut Quintiliani ætate factum esse probassent. Verisimile profectò est. Probi, Diomedis, ac Servij ætate, multò puriorem, quàm hac nostra, fuisse

pronuntiationem. Quod si is Probus est, cujus Martialis, Plinius, & Gellius meminerunt, utrumque sine ulla controversia longum est.

DE PRIMIS ET MEDIIS SYLLABIS.

Syllabæ aut primum, aut medium, aut ultimum locum occupant. Quæ adhuc dicta sunt, præcipuè spectant ad primas & medias cognoscendas, Exaudiverimus, exempli causa primam longam habet, positione, secundam diphthongo: cæterarum trium cognitio ad verborum incrementa spectat. Si quando ergo prima vel secunda syllaba occurret, tum ad præcepta illa universa confugies, tum ad nominum & verborum incrementa, in quibus tanquam in sedibus ac locis quibusdam, syllabarum dimensio latet, quos paratos & expeditos habere oportet. Quod si ubi diligentiùs requesieris, non apparuerit, experire, num pronuntiatione tenoreq; possis eam indagare. Fingamus ante penultimam verbi Invideo, quod quatuor syllabis constat, tibi negotium facessere: excogita quo pacto fiat trisyllabum, atq; in accentu cognosces sitne brevis an longa, Invides, invidet Vides ut accentus syllabæ brevitatem aperuit? Idem in verbis

Peto

Peto, paro, loquor; & similibus, quæ ex duabus constant, faciendum est: quæ trium syllabarum fient, si præpositiones addas, ad hunc modum, Repeto, Comparo, Alloquor. Deprehenditur etiam syllabarum quantitas analogia, atq; similitudine. Scis Amabilis, verbi causa, secundam syllabam habere Longam, dices Formidabilis, penetrabilis, lacrymabilis, & cætera eidem similia, eandem producere. Compositio etiam & Derivatio, de quibus suprà actum est, syllabarum brevitatem longitudinémq; detegunt. Quòd si his omnibus adhibitis remedijs, hæresis, ne animo concidas, superest poëtarum autoritas, qua suas præceptiones fulciunt Grammatici. Ignoras, Meta, exempli gratia, Sudo, Studeo, habeântne primas breves an longas: ungves arrodenti, capútq; perfricanti, Horatius opem feret.

Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit, fecitq; puer, sudavit & alsit.

Quæ, cùm ita sint, quam plurima carmina optimarum poëtarum memoriæ sunt mandanda, versus sæpissimè scribendi: quæ exercitatio multò faciliùs & certiùs te syllabarum rationem docebit, quàm de primis & medijs, Syllabis præceptionum multitudo propè infinita, in quibus sæpe aliter citantur versus quam à poëtis scripti fuerint, interdum alij pro alijs testes proferuntur. Quæ præceptiones ne nos in errorem inducant, diligenter cavendum est. Citantur enim sæpe

poëtæ aut recentiores aut vetustiores, quàm ut eis fides habenda sit. Cæterorum testimonia non varò depravata ac corrupta proferuntur. Quare cui de primis & medijs syllabis, privatas præceptiones tradere in animo erit, secum cogitet, nihil ad hunc diem de ipsis, à Grammaticis traditum esse, evolvátque ipse summa cura ac studio poëtas omnes classicos. Nam si ijsdem testimonijs contentus erit, quæ ab alijs afferuntur; sæpenumero, se falsum fuisse experietur.

Sed hæc penè totam hominis, non solùm otiosi, sed etiam doctissimi, vitam requirunt.

DE VLTIMIS SYLLABIS.

SYLLABÆ, quæ ultimum locum tenēt, partim positione, ut Prudens, præcox: partim diphthongo ut Musæ: partim privatis præceptionibus cognoscuntur, de quibus nunc agendum est.

A, in fine.

A Finita longa sunt, ut Memora, contra, ultra, antea, triginta, quadraginta, quinquaginta, &c.

Virgilius.

Musa mihi causas memora: quo numine læso Æneid. 1.

Idem.

Æolus hæc contra. Tuus ô regina quid optes. Ibidem.

Explorare labor, mihi jussa capessere fas est. *Idem.*

Triginta capitum fœtus enixa jacebit. Æneid. 8.

EXCEPTIO.

CORripe Eia, ita, postea, quia. Item casus omnes in A, ut Anchora, vela. Præter ablativum, ut de prorâ : & vocativos græcos, ut ô AEnea, ô Atla, Calcha, Palla.

Virgilius.

Æneid.11 Non ita me experti Bitias & Pandarus ingens.

Idem.

Æneid.3. Anchora de prorâ jacitur, stant littore puppes.

Idem.

Ibidem. Tendunt vela noti: fugimus spumantibus undis.

Idem.

Æneid.11 Non hæc ô Palla dederas promissa parenti.

Idem.

Æneid.3. Quid miserum Æneâ laceras? jam parce sepulto.

Proponimus pueris ediscenda quæ certa atq; usitata sunt. Contra, nonnunquam corripitur.

Manilius lib. 2.

Contra, jacet Cancer patulam distentus in alvum

Valerius Flaccus lib. 8.

Contra Tartareis Colchis spumare venenis.

Con-

Contráq; lethæi quassare silentia rami,

Perstat.

Vltra, frustra, apud veteres classicósq; poëtas producuntur.

Iuvenal: Satyr. 2.

Vltra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum.

Virg: Æneid. 4.

Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

Sunt qui credant Triginta, Sexaginta, & cætera hujus positionis, ambigua esse, quod Martialis præcipuè versus docent, lib. 5.

Muina quòd nobis ter quinquaginta dedisti.

Idem lib. 12.

Sexaginta teras cùm limina mane Senator.

Sed qui longam esse affirmat, priore loco, Quinquagena: posteriore, Sexagena legunt. Martialis ipse alibi ultimam solent producere lib. 5. in Fabianum.

Hoc per triginta merui Fabiane Decembres.

Idem lib. 7.

Cùm sexaginta numeret Cesselius annos.

Idem lib. 10. ult. Epig.

Triginta mihi quatuórq; visos.

Idem lib. 11. ad Fabullum.

Triginta propè jam diebus una est.
Nobis pagina vix peracta i sic est.
Cum cœnare domi poëta non vult.

Illud Manilij lib. 2. *cùm illis magis videtur facere*

Ter triginta quadrum partes per sydera reddunt.

Idem tamen eodem libro produxit:

Triginta duplices partes, pars tertia deerit.

In eodem.

Et quinquaginta regum regémq; patrémq;.

Rhemnius Fannius, De ponderibus & mensuris, sexaginta apertissimè corripuit.

Cecropium superest post hæc docuisse talentum, Sexaginta minas, seu vis sex millia drachmas.

Sed hæc hactenus.

Eja, Valer. Flac. corripuit, (quem imitandum puto) lib 8.

Quærenti tunc deinde viam, qua se arduus Heros Ferret ad aurigeræ caput arboris: eja per ipsum Scande age, & adverso gressus ait, imprime dorso.

Probus Inst. Artium, ubi de ultima adverbiorum syllabis agit, Eja inquit, constare spondeo: sed in versibus, quibus id confirmat, A, per synalœpham evanescit; Eja age segnes &c: Sidonius A, produxit, sed non est classicus. Postea & antea, ajunt quidam corripi, cùm tanquam præpositiones suos casus habent, post ea, ante ea, alioquin adverbia esse, & produci. Mirum est eos non tradidisse idem de particulis Præterea & Interea. Postea certè malim corripere, cætera producere: neque veteribus in mentem arbitror hoc discrimen venisse.

Ovid 1. Fast.

Postea mirabar cur non sine litibus esset prima dies.

Hora

Horatij carmen in Epod. Ode 9.

Romanus heu postea fugabitis:

quo probant A, longum esse, depravatum est, sic enim legitur in correctis libris.

Romanus (eheu posteri negabitis)

Horat. in Epod. od. 11. *Pecti nihil me sicut antea juvat. Est senarius jambicus. Reliqua non egent testimonijs. Putà, adverbium eandem videtur producere: nam illud Persij Saty. 4. quid deinde loquere? Quirites.*

Hoc putà non justum est, illud malè, rectiùs istud:

Puto, corrigunt viri docti: quamvis ætate Prisciani quidam, Puta legerint. lib. 15. ubi de adverbijs litterarum ordine agit, A, inquit, terminantia, vel primitiva sunt, ut Ita, quod solum, A, correptam habuit: quamvis quidam, Putà, quoq; adverbium esse accipiant, ideóq; Persium id corripuisse, ut:

Hoc putà non justum est illud malè, rectiùs istud:

Vel composita, ut Præterea, Interea, Postea, Antea, quæ omnia producunt A terminalem. Hoc fortasse loco adducti Grammatici ajunt, Postea non esse adverbium, quando ultimam habet brevem.

Nonnulla græca nomina casu nominandi producuntur, sed ferè cæsuræ beneficio, ut Nemea, Tegea, Melea, Amalthea:

Statius lib. 4.

Dat Nemea comites, &c.

Ibidem.

Ibidem.

Ne facilis Nemea latas evolvere vires.

Ibidem.

Non Tegea non ipsa Dea vacat alite velox.

In eodem.

Quos Pilos & dubijs Malea vitata carinis.

Fast.:Ovid. 5.

Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida.

Eadem, sexto casu apud poëtas videtur corripi, verùm longè aliter se res habet, nam in unam syllabam longam coalescunt E, & A.

Virg. Æneid. 10.

Una eadémq; via sangvis animúsq; sequuntur. Et Calphur. Eclog. 4. Rupe sub hac eadem, quàm plurima pinus obumbrat. Græca nomina, de quibus hîc agitur, masculina sunt in As primæ, vel tertiæ declinationis, Æneas ô Ænea.

Virgilius 10.

-- vigilásne Deûm gens

Ænea? vigila, & velis immittere rudentes.

Meta. Ovid. 4.

Tempus Atla veniet, &c.

Virg: Æneid. 3.

Conjugio Anchisa Veneris dignate superbo non huc spectat: A, enim breve est, sed producitur cæsuræ beneficio, ut in illo ejusdem.

Æneid. 3.

Si pereo, manibus hominum perijsse juvabit Neq; Anchisa, à nominativo Anchises, sed An-

chis-

bisa sit. Veteres enim, ut Quintilianus lib. 1. ap. 5. docet. AEnea, Anchisa dicebant recto asu, pro Æneas, Anchises. Ne, inquit, in a, uidem atq; s, litteras exire temerè masculina græca nomina, recto casu patiebantur: ideóque, apud Cælium legimus Pelia cincinnatus: & pud Messalam.

Benefecit Euthia, & apud Ciceronem, Hermagora: ne miremur, quod ab antiquorum pleisq; Ænea & Anchisa sit dictum, hæc ille. Atria ab Horatio pro Atride dictum est.

Serm: Satyr. 3.

Nequis humasse velit Ajacem, Atrida vetas cur; Vidèsne Atrida ultima brevi; Velit, in eodem armine ultimam producit, propter cæsuram, & odem loco, quo Anchisa apud Virgilium, qui more veterum Anchisa, æ, solet declinare, lib. 7. Tum satus Anchisa delectos ordine ab omni. Si Græcè declinasset, dixisset, Anchise, ut Priscianus lib. 7. legit. Hallelujah ultimam apud Hebræos habet longam: scribitur enim per Cames, hoc est A, longam, & I, consonantem: neq; mirum est, si à Prudentio corripiatur.

Amen reddidit, alleluja dixit.

Hendecasyllabon est: metiuntur enim Græci & Latini sæpe Hebræa verba potius græcis latinísq; batÿs, quam Hebraicis.

E, in fine.

E,

E Littera finita corripiuntur, ut Nate, fuge, pone, pene, nempe.

Virgil.

Æneid. 1. Heu fuge nate Dea, teq; his, ait, eripe flammis.

Idem.

Eclog. 9. Penè simul tecum solatia rapta Menalca.

Martialis.

Lib. 9. Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis Stella: licet scribere, nempe malos.

EXCEPTIO I.

PRoducuntur omnia primæ & quintæ declinationis: Anchisiades ô Anchisiade, Calliope, re, die, & quæ inde oriuntur, ut quare, hodie, quibus adde Fame, Cete, Tempe.

Virgilius.

Æneid. 6. Tros Anchisiade, facilis descensus Averni.

Idem.

Æneid. 7 Vos ô Calliope precor aspirate canenti.

Marttial.

Lib. 10. Non venias quare tam longo tempore Romam.

Lucan:

Lib. 7. Aut hodie Pompejus erit miserabile nomen.

Virgilius.

Obijcit, ille fame rabida tria guttura pandens. Æneid. 6.

EXCEPTIO II.

Item verba Imperativi modi, numeri singularis, secundæ declinationis, ut Vide, habe.

Horatius.

Vade, vide, cave, ne titubes, mandatàq; frangas. Epist. 1.

Martial.

Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea redde mihi. Lib. 10.

Cave, ferè corripitur.

Ovidius.

Tu cave defendas, quamvis mordebere dictis. Trist. 1.

Idem produxit alibi.

Nate cave, dum résque sinit tua corrige vota.

Sunt etiam longa monosyllaba, ut me, te, se: Exceptis conjunctionibus encliticis Que, ne, ve: Et syllabacis adjectionibus Pte, Ce, Te, ut suapte hisce, tute.

Virgilius.

Æneid. 1. Tantàne vos generis tenuit fiducia vestri?

Horatius.

Epist. 1. Néve putes alium sapiente bonóq; beatum.

Horatius.

Serm. 1. Hinc omnis pendet Lucilius hosce se-
Satyr. 4. quutus.

Lucret.

Lib. 1. Accipe præterea, quæ corpora tute neces-
se est Confiteare.

EXCEPTIO III.

Longa præterea sunt ferè, fermè, o-
he, & adverbia à nominibus secun-
dæ declinationis profecta; ut placidè,
valdè, minimè, summè, Præter benè
& malè.

Juvenalis.

Nulla ferè causa est in qua non fœmina
Satyr. 6. litem Moverit.

Idem.

Mobilis & varia est ferme natura malo-
Satyr. 13. rum. *Mart.*

Ohe jam satis est, ohe libelle.

Lib. 4. *Idem.*

Excipe solicitos placidè, mea dona, libelle.

Lib. 7. *Idem.*

Nihil bene cum facis, facis attamen omnia bellè. Lib. 2.

Horatius.

Et malè tornatos incudi reddere versus.

APPENDIX.

Facilè, etiam cùm est adverbium corripitur; nam adjectiva tertiæ declinationis, cùm in adverbia transeunt, ultimam habent brevem, ut sublimè, suavè, dulcè.

Virgilius.

Cantantes sublimè ferent ad sidera cigni. Eclog. 9.

Idem.

Ipse sed in pratis aries jam suavè rubenti Murice. Eclog. 4.

De Græcis primæ declinationis nulla est controversia: Alcides ô Alcide, ô Libye, Calliope, Penelope & id genus cætera, hic more Grammaticorum vocamus primæ declinationis, Quamvis ad nullam Latinorum spectent, ut suo loco dictum est.

Mart: lib. 9.

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti.

Idem lib 8.

Unde tuis Libye tam felix gloria sylvis?

Et in Ablativo, Lucan. lib. 8. Signaq; ab Euphrate cum Crassis capta sequentem. Nam

Euphrates, æ, ab eodem Lucano declinatur eodem lib.

Euphraten & adhuc securum à Cæsare Tigrim

Et Propert. lib. 4.

Ire per Euphraten ad tua busta licet.

Stat: Theb. 1.

Opposito rapidam Pylade vitasse Megæram.

Si verò, Es, finita, ad tertiam Latinorum transeant, ut Orestes Orestis, Pilades, is, Euphrates is, acinaces, is, tunc ultima ablativi brevis erit:

Valerius Flac lib: 6.

Insignis manicis, insignis acinace dextro.

quorum vocativus, ut opinor similis est recto: ô Pylades, ô Euphrates, ô Orestes

In illo carmine Ovidij Trist. 1. Eclog. 4.

Ut foret exemplum veri Phocæus amoris,

Fecerunt furiæ tristis Oresta tuæ:

non Oreste, sed Oresta, legitur: Sic Seneca in Agamem.

Aggrediar, & te Oresta furabor libens.

Et enim Græca primæ declinationis της, syllaba finita, casu vocandi in τα, exeunt: ut προφήτης ὦ προφῆτα, Ορέστης, ὦ Ορέστα.

Idem in Thyest.

Bonum est Thyesta, quòd mala ignoras tua.

Valer. Flac:

Non te Æeta pater Generi, aut Sol magni pudebit: Ab Aetes, quo sæpe utitur. Neq; tu Martial: lib. 2. Humanè facis, Herme, non super bè

bè: ab Hermes, fit, sed ab Hermus, ut docet ipsa inscriptio. Achille tamen & Vlysse, cum ultimam habeam brevem, suspicor vocativos esse priscos, ab Achilleus ò Achillee, Ulysseus ò Ulyssee, ultimo, E, rejecto: Aut certè ex vocativo Græco Achilleu, Ulysseu, U, literam abjectam esse. In nominum declinatione Priscianum sequuti diximus vocativos Ulysse, Achille, more Dorico factos esse, Chreme tamen & Lache, & quæ apud Græcos tum quintæ tum primæ declinationis sunt, crediderim longa esse, ὦ χρέμη ὦ λάχη. Unum duntaxat quod sciam, est carmen Propertij lib. 4. extremo, quo Achille, ultimam corripere probemus; quod tamen pluris faciendum est, quam Prisciani conjectura.

Et persen proavi simulantem pectus Achillis,
Quique tuus proavus fregis Achille domos.

Horat: 2. Serm: Satyr: 5.

Et genus, & virtus nisi cum re vilior alga est.

Fames, apud Priscos quintæ fuit declinationis: vide Gellium lib. 9. cap. 14 Cete, Tempe, & mele, (quorum ultimum, quia parum usitatum est, omisi) à Græcis scribuntur per η, sive E, longum, de quibus etiam in nominum genere dictum est. Vide, ferè ultimam corripit, cum ei particula Sis, adjungitur.

Persius Saty. 1.

Sed quid opus teneras mordaci radere vero
Auriculas? vide sis ne majorum tibi forte.

Rarius per se positum: Val. Flac: lib. 15.

-- ille profundo,
Incumbens Odrussa mero: vide lata comantem
Pectora, & ingenti turbantem pocula barba.

Vale, nonnunquam etiam breve est.

Ovid. Trist. 1.

Idq; quod ignoti faciunt, vale dicere saltem

Cùm priscis seculis multa verba, quæ hodie sun declinationis secundæ fuerint tertiæ, non mirun est si aliquando à poëtis correpta inveniantur Valde, ut ajunt, pro validè, dicitur media sylla ba extrita.

Martial: lib. 5.

Hoc valde vitium periculosum est.

I, in fine.

I Vocali terminata Longa sunt, ut Classi, fieri,

Virgilius.

Æneid. 6. Sic fatur lacrymans, classique immitti habenas.

Martialis.

Lib. 8. Quàm vellem fieri meus libellus.

EXCEPTIO.

COrripe Nisi, quasi: & Græca, quæ

I, vel Y, exeunt, ut Palladi, Daphni, moly.

Ovidius.

Quid nisi, Pierides, solatia frigida restant?. De Ponto 4.

Martialis.

Cùm dixi ficus, rides quasi barbara verba. Lib. 5.

Statius.

Palladi littoreæ celebrabat Scyros honorum Forte diem. Achil: 1.

Virg.

Insere Daphni pyros: carpent tua poma nepotes. Eclog 9.

Ovidius.

Moly vocant superi, nigra radice tenetur Meta. 14.

EXCEPTIO. II.

Mihi, tibi, sibi, ultimam habent communem, Ibi, Vbi, Cui, cùm dissyllabum est, frequentius corripiuntur.

Virgilius.

Post mihi non simili pœna commissa luetis. Æneid. 1.

Idem.

Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem. Eclog. 10.

Martialis.

Sed norunt cui serviant leones. Lib. 1.

Idem.

Lib. 7. Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque.

Horatius.

In Epod. Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis.

Quasi, à Lucretio, Nisi, à Rufo producitur tu optimos Poëtas imitare. Græca nomina primæ declinationis, ut Pylades, Orestes &c. cum ad tertiam Latinorum transeunt, ut Pyladis, Pyladi Pyladem, Latinorũ præceptis metienda sunt.

Mart: lib. 10

Quid quòd nil unquam Pyladi donavit Oreste?

Ibidem, Teq; putas Pyladi Calliodore parem.

Mihi, tibi sibi, passim reperiuntur. Cui dissyllabum ultima correpta, sæpe apud Martialem reperitur, lib. 12.

Et credit cui Posthumilla dives.

& rursus l. 11. Testimonia quibus docent Grammatici, Cui simplicis, ultimam esse longam, non sunt satis idonea: apud Manilium reperitur compositum, Cuiq; lib. 4. Sic erit & sedes fugienda, petenda cuiq;.

Adverbium, Uti, producitur Compositum Sicuti, ajunt ultimam semper corripere, apud Lucretium lib. 2.

Sicuti quadrupedum cum primis esse videmus

O, in fine.

O Finita ambigua sunt, ut Quando, vigilando, nolo.

Martial.

Nolo mihi ponas rhombum, multumve bilibrem, Lib. 3.
Nolo boletos, ostrea nolo: tace.

EXCEPTIO. I.

EXcipe monosyllaba, ut O, do, sto: Dativos & ablativos ut Somno, tuo. Item Græca quæ habent ω mega, ut Androgeo, Atho, Clio, Alecto, & cætera ejusdem generis: quibus accedit Ergô pro causa.

Virgilius.

O lux Dardaniæ, spes ô fidissima Teucrûm. Æneid. 2

Idem.

Invadunt urbem somno, vinóq; sepultam. Ibidem.

Idem.

Luctificam Alecto Dirarum ab sede sororum Infernisque ciet tenebris. Æneid. 7.

EXCEPTIO. II.

ITem adverbia à nominibus orta, ut subitò, meritò, multò, quibus adduntur adeo, ideo.

Hinc rursus excipiuntur Modò, quomodo, dummodo, postmodo, citò, imò, quibus accedunt, Scio, nescio, duo.

Martialis.

Lib. 5. Mentiris juvenem tinctis Lentine capillis.
Tam subitò corvus, qui modo cygnus eras.

Idem.

Lib. 6. Non habet ergo aliud? non habet immo suũ.

EXCEPTIO III.

ADverbium Serò, conjunctio Verò ultimam habent communem.

Martialis.

Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt,
Alcidæ citò dij: sed tibi serò dabunt.

Valerius Flac.

Lib. 3. -- sin verò preces, & dicta superbus
Respuerit:

Gerundia sæpius producuntur:

Lucan. Lib. 3.

Perditò qualem vincendo plura triumphum.

Ibidem.

Audendo magnus tegitur timor, arma capessan,

Iuvenal. Saty: 3.

Plurimus hic æger moritur vigilando, sed illum

Ergò, ait Probus Inst: Art: sine dubio habere ultimam longam. Lucan. lib. 8.

Huc illuc jactatur aquis adeóne molesta, &c.

Idem lib. 2.

Non benè compertum est: idéo me milite vincat.

Mart. lib. 6.

Non reddes? ideo Cæciliane rego.

Modò, & ex eo composita Postmodo, dummodo, quomodo corripiuntur.

Mart: lib. 10.

Quidquid habent omnes, accipe, quomodò das.

Imò frequentissimè ab eodem corripitur, ad Ponticum lib. 5. Hoc sentis? inquis, faciat tibi sic bene Cæsar.

Sic Capitolinus Jupiter, imò tibi.

Idem in eodem.

Romam petebat Bassus, imò rus ibat.

Idem lib. 8.

Adeo bene emit, inquis, imò non soluit.

Uterq; versus Scazon est. Illico, Cedo, pro dic, ajunt semper corripi.

Ego non rarò habet ultimam longam: admonendi tamen sunt pueri, ut eam corripiant.

Ovid. in Epist:

Sed quid Ego revoco hæc? omen revocantis abesto. Cornel. Call.

Sum grandævus ego, nec tu minus, &c.

Idem.

Sic cunctis formosus ego gratúsq; videbor.

Ausonius in Epigrammate de Cræso.

Sicut ego solus: me quoq; pauperior.

Serò frequenter reperitur breve:

Martial: lib. 5.

Verò dedit pœnas, discerpi nòxia mater
Debuerat.

Stat. 1. Theb.

Serò memor thalami, mœsta solatia mor

Verò, rariùs reperitur breve.

Illud Silij lib. 9.

Lux oritur mihi magna satis, sat verò supe
Bellandi merces sit gloria. Vera, habet in c
rectis libris, quemadmodum res ipsa postulat. S
dulò, mutuò, crebò, profectò, corripies, cùm le
ris apud bonos poëtas.

V, in fine.

V Finita longa sunt, ut Manu, cornu, , Panthu.

Virgilius.

Æneid. 2. Tela manu miseri jactabant irrita Teucri.

Idem.

Æneid. 9. Iam cornu petat, & pedibus qui spag arenam.

Ovidius.

Meta. 11. Nec mora, curvabit cornu, nervóq; sagi tam Impulit.

Virgilius.

Æneid. 2. Quo res summa loco Panthu? quam prendimns arcem?

Veteres Grammatici, Probus in Catholicis, ubi de Formis casuum agit, & Diomedes lib. 1. ajunt, Cornu, gelu, & cætera neutra quartæ declinationis, nominandi, accusandi, & vocandi casibus ultimam habere brevem: sed nullis veteris testimonijs suam sententiam confirmant. Idem tamen Probus Instit. Artium, longè aliter sentit: Nominativum, inquit, singularem aptoti nominis, V, littera terminatum, in poëmate aliquo non facilè invenies: ut si facias, hoc cornu, hoc genu, vel hoc gelu: nam hæc nomina apud Virgilium septimo casu inveniuntur. Veruntamen si nominativum casum collocare volueris, ultimam syllabam longam ponito, quoniam necesse est eam in ablativo produci: ut Tullus in Arato.

Jam Tauri lævum cornu, dextérq; simu pes.

Ibidem & corripuit, ut:

Hac propter lævum genu omnis parte locatus

In ablativo tamen sine ambiguitate producitur. Hæc ille. Genu, ut ego quidem arbitror, etiam accusandi casu habet posteriorem longam: sed corripitur hic propter sequentem vocalem: sic Virg lib. 5. --sub Ilion alto:

O, alioqui longum natura, corripuit.

B, D, T, in fine.

B, D, T, litteris terminata corripiuntur: ut Ab quid audiit.

Virgilius.

Æneid. 8. Tum pater Æneas puppi sic fatur ab alta.

Idem.

Æneid. 2. Quidquid id est, timeo Danaos & dona ferentes.

Idem.

Æneid. 8. Audijt & Triviæ longè lacus, audiit amnis,
Sulphurea Nar albus aqua, fontèsq; Velini.

Peregrina ferè apud Hebræos producuntur, ut Achab, Aminadab, Josaphat, quæ per Cames, hoc est, vocalem longam scribuntur: Item Jacob, Job, Lot, quæ per Cholem, id est omega, David per I, breve, ut diximus in nominis incremento, ubi cætera, si vacat, Lege quæ ibidem dicta sunt. Audijt, Lenijt, mugijt, & reliqua generis ejusdem tam corripiunt ultimam cùm imminuta, quàm cùm plena sunt, Audivit, lenivit.

Virg Æneid. 8.

Lenijt, & tacita refluens ita substitit unda.

In eodem.

Mugijt, & Caci spem custodita fefellit.

Potius de penultima dubitandum fuisset, ne longa etiam post imminutionem, quàm de ultima. Nec te moveat, quòd aliquando ultima producatur.

Ovid: 3. Met:

profontiqus ille lacúq;
Interijt: ac vos pro fama vincite vestra.

Idem Fast: 4.

Nox abijt, oritúrq; Aurora, Palilia poscor.

Idem Metam: 3.

Arduus in nubes abijt, & in æquore summo
Umbra viri visa est.

Horat: Serm: 1. Saty: 9.

Quum gravius dorso subijt onus, incipit ille.

Ne te, inquam, hac & similia exempla moveant: non enim imminutis vocabulis solùm accidit, sed etiam plenis, & ut uno verbo dicam, Syllaba quæcunq; brevis, ex pede quovis relicta, non rarò communis hoc est modò brevis, modò longa est apud poëtas: de quare, cùm de communi syllaba agemus, fusius dicetur. Illud certè verisimilius est, ultimam produci, cùm duæ vocales in unam longam contrahuntur, quod fit post imminutionem verborum, ut ex Obijt, Obit: ex Petijt, Petit, duplici. ij, in unam coalescente: quemadmodum in verbis, Defleram, probaram, respiraro, & cæteris id genus, Defleveram, plenum, imminuitur extrita, V, littera, Defleeram, deinde utrinq; E, in E, longum coalescit Probaveram, Probaeram, inde Probaram, A, & E, in A, longum coalescentibus.

Iuven. Saty. 6.

Magnus civis obit, & formidatus Othoni: pro obijt

Vir-

Virg. lib. 9.

Sceptra Palatini, sedémq; petit Evandri: pro pe-
tijt.

Sed hic etiam dubium est, producatúrne ul-
tima beneficio contractionis, an generalis cæsuræ.
Generalem cæsuram appello, quamvis syllabam re-
lictam post quemvis pedem, nam etiam syllaba
quæ post quartum relinquitur, interdum fit lon-
ga, ubi nulla prorsus est vocalium contractio.

Virg. Georg. 2.

Muneribus tibi pampineo gravidus Autumn[o]
Floret ager.

C, in fine.

C Littera finita longa sunt, ut Sic, Hoc, Hîc adverbium.

Virgilius.

Æneid 3. Sic oculus, sic ille manus, sic ora ferebat.

Idem.

Æneid. 5. Hoc Helimus facit, hoc ævi maturus A-
cestes.

Idem.

Æneid. 2. Classibus hîc locus, hîc acies certare so-
lebant.

EXCEPTIO I.

Corripe, Donec, Nec.

Ovidius.

Donec eris fœlix, multos numerabis amicos. Tristib. 1.

Idem.

Parve, nec invideo, sine me liber ibis in urbem. Ibidem.

EXCEPTIO II.

lic, pronomen virile, anceps est.

Virgilius.

Hic vir, hic est, tibi quem promitti sæpius audis. Æneid. 6.

Idem.

Est hic, est animus lucis contemptor, & istum.

erbum Fac, tutius corripitur.

Ovidius.

Hos fac Armentos, hæc est Danaeia Persis.

Martialis.

Signa rariùs, aut semel fac illud. Lib. 5.

Fac, putant nonnulli corripiendum esse, quòd ace, fiat, ut Fer, à Fere: unde sunt illa carmi- Ovidij.

ylli fac expectes Demophonta tuum, & alibi. Mille fac esse jocos &c. & alia id genus.

ij putant his & similibus locis integra verbum ibendum esse. Face: Mille face esse jocos. Alij dunt fac, semper longum esse.

Ovi-

Ovidius.

Hos fac Armenios, hæc est Danaëia Persis.

Hic, face, nullo modo habet locum: nisi quis p
tet facito legendum, ut idem alibi inquit,
facito ut dicas quoties pugnare parabis: aut pa
ticulam aliquam interijciendam, Ut, Face,
cum habere possit, ut in illo, Durius incedit, f
ut ambulet, vel, fac obambulet, quòd alij leg
Durius incedit, fac ambulet. Probus Inst. A
ubi de verborum penultimis ultimisq́; agit,
cet, Fac, breve esse. Syllaba inquit, C, litt
terminata sæpe producitur, ut
Duc age, duc, ad nos, Dic age námq; tibi:
Interdum corripitur, ut, Ergo fac ut fuerit. T
ille. Sic, semper producitur: Carmen
Mart. lib. 2.
Et, secum sic ut audiam susurrat, mendosum
legendum est enim.

Et secum, sed ut audiam, susurrat.

Lac, ut plerisq; Grammaticorum placet, co
ripitur, sine ullo tamen veterum testimon
Sereno producitur. Lac asinæ, placidæq;
pordesse loquuntur. Cui, si testis esset locu
potius quam Grammaticis credendum esset.

Hebræa, si in Sedec aut Melech exeunt,
mam corripiunt, ut Melechisedec, Abime
scribuntur enim per Segol sive ε, Sadoc
Nulla vocabula in litteris F, G, quod qui
sciam, exeunt: Magog peregrinum est, &

ab Hebræis, quàm Græcis per ω scribitur. H, littera vel potiùs aspirationis nota finita, si latina sint, vocalium præceptionibus metienda sunt, ut Vah, Ah, quæ longa sunt. Si peregrina, consulantur peregrini, ut Joseph, cujus ultima longa est natura, scribitur enim ab Hebræis, per Sere, hoc est, η, sive E, longum.

L, in fine.

L Finita brevia sunt, ut Asdrubal, semel, vigil, simul, consul.

Silius.

Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis. Lib. 7.

Horatius.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu. Epist. 1.

EXCEPTIO.

SAl, nil, Sol, longa sunt. Item pleraque peregrina, ut Nabal, Daniel, Saul.

Statius.

Non sal, oxyporúmve, caseúsve. Sylv: 4.

Martialis.

Nil aliud video quo te credamus amicum. Lib. 10.

Ovidius.

Meta: 1. Vlterius spatium medio Sol altus habebat

Sal. Statius lib. 4. extremo Sylv. produxit, versus est hendecasyllabus, neq; solet ipse in primo loco choreum collocare. Ausonius etiam produxit.

Sal, oleum, panis, mel, piper, herba, novem.

Pol ajunt quidam longum esse, alij vero breve, quod ex Comicis Poetis, maximè Plauto (cujus versus alij longiores alij breviores faciunt, senarijsq; octonarios, contra permutant) difficile sane probari potest:

Ennius apud Macrobium lib. 6. corripuit.

Nec pol homo quisquam faciet jam impunè animatus Tanaquil, itidem alij producunt, alij corripiunt, sed desiderantur veterum testimonia.

Non omnia peregrina producuntur, Baal enim ab Hebræis Patac, id est, A breve scribitur, & Rogel, per Segol seu e: Abigail per I, breve. Michol per Cateph cames, hoc est, Omicron. & à Græcis etiam μιχὸλ per Omicron. Quare ea si incrementa recipiunt, corripiuntur: Baalenim dicam penultima brevi, ut Annibalis.

M, in fine.

M, Finita priscis temporibus corripiebantur, neque à sequenti vocali, ut modo fit, excipiebantur: quo etiam

etiam nunc in compositis verbis cernitur.

Ennius.

In signita ferè tum millia millitum octo
Duxit delectos bellum tolerare potentes. Anna. 10.

Juvenal.

Quo te circumagas? quæ prima aut ultima ponas? Satyr. 9.

Posteri sequente vocali, M, litteram cum præcedente vocali elidendam putarunt, quæ figura Ecthlipsis dicitur: de qua paulo post.

N, in fine.

N, Littera finita longa sunt, ut Sin, Titan, Siren, Salamin, Actæon, & cætera tertiæ declinationis, quæ in On, exeunt.

Virgilius.

Sin absumpta salus, & te pater optime Teucrûm. Æneid. 1.

Lucanus.

Vnde venit Titan, & mox ubi sidera condit. Lib. 1.

Ovidius.

Actæon ego sum, dominum cognoscite vestrum. Meta. 3.

Item accusativus Græcus nomium in As, Es, E, ut Ænean, Anchisen

Calliopen. Græcus itidem genitivus multitudinis cujusvis declinationis, ut Cimmeriων, epigrammatων.

Virgilius.

Æneid. 11 Et sævum Ænean agnovit Turnus in armis.

Idem.

Æneid. 3. Amitto Anchisen. hîc me pater optime fessum Deseris?

Tibul.

Lib. 4. Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras.

EXCEPTIO I.

Corripe, An, In, forsan, forsitan, tamen, attamen, viden. Item En, syllaba finita, quæ faciunt genitivo Inis, ut Nomen, lumen, flumen.

Virg

Æneid. 2. Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras.

Idem.

Æneid 1. Hic tamen ille urbem Patavi, sedés locavit.

Statius.

--- ferrúmque quod amens

Theb. 3. Ipsa dedi, viden, ut jugulo consumpserit ensem?

Ovid.

Fast. 2. Nomen Arionium Siculas impleverat urbes.

EXCEPTIO II.

Corripiuntur etiam Græca in On, quæ ad secundam nostram declinationem spectant, ut pelion, Ilion, Erotion.

Ovid.

Ilion, & Tenedos, Simoisq; & Xanthus, & Ida. In Epist.

Martialis.

Pallida nec nigras horrescat Erotion umbras. Lib. 5.

Omnes denique accusandi casus, qui à nominibus ultimam brevem habentibus proficiscuntur, ut Scorpion, Tethyn, Ityn: Majan, Æginan.

Lucanius.

Scorpion incendis cauda, chelásque peruris. Lib. 1.

Ovid.

Tantáque nox animi est, Ityn huc accersite dixit. Meta: 7.

Statius.

Namque ferunt raptam patrijs AEginan ab undis. Theb. 7.

Hymen, ultimam producit, quia à Græcis ὑμὴν, *per* η *scribitur:* Catull:

Hymen ô Hymenæe. Hymen ades ô Hymenæe.

Idem tamen alibi solita licentia eadem corripuit. Anchisen, Calliopen, & cætera quæ per n, sive E, longum scribuntur, per se ipsa aperta sunt. Cimmerii, rectus multitudinis, genitivum Cimmeriorum postulabat: maluit tamen Tibullus Græcorum κιμμερίων *Cimmeriωn, cujus ultima, ut cæterorum omnium, interrogandi casus, per* ω, *scribitur. Viden', ab omnibus corripitur.*

Virg Æneid. 6.

Educet viden' ut geminæ stent vertice cristæ?

Idem in Culice.

Præda Charonis agit, viden' ut flagrantia tædis.

Sic Catullus & Tibullus. De cæteris ejusdem formæ, ut Scin', audin', nostin', pro scisne, audisne, nostine, magna inter Grammaticos dissensio est. Qui censent hæc producenda esse, ajunt cum Servio, Viden' ultimam habere longam natura, sed ab Ennio primam correptam fuisse, deinde ejus exemplo a cæteris poëtis. Alii contra affirmant vocalem natura longam, in brevem mutari, adhibita particula, Ne utrique tamen certant sine testibus. Quare dum Ares in dubio est, tutius puto ab his omnibus abstinere, uno viden', excepto. Nemon', ab Horatio producitur.

Serm 2. Staty. 3.

Convivam, nemon' oleum feret ocyus? ecquis? sed qui in contraria sunt sententia, id cæsuræ attribuunt. Illud, Ten' ego quod semel atque iterum initio carminis legitur in Ciri; ajunt non-

nulli

nulli depravatum esse, corrigedumq;, Téne ego. Nostin', in epistola Medeæ corripitur.

Nostin' an exciderint mecum loca, &c.

Ubi tamen alij legunt? Nescio an exciderint mecum loca: Verùm posterior lectio frigidior videtur, & iratæ fœminæ parum apposita. Menelaos. Scorpios, Pylos, Tethys, Itys, Maja, Ægina, quemadmodum nominativi ultimam corripiunt, ita & accusativi.

Ovid. in Epist.

Tu fore tam lentum justa Menelaon in ira,
Et geminos fratres Tynparéumq; putas?

Idem Fast: 4.

Majan & Electran, Taygetánq; Jovi.

Tethyn produxit. Mart. lib. 10.

Et viridum Tethyn, Oceanúmq; patrem.

Silius lib. 7.

Tum penitus telo molitus regna tridenti
Intima, ab occasu Tethyn impellit, & ortu.

P. finitum unum est Volup. sed obsoletum: quod ab Ennio apud Gell. l. 12. c. 7. producitur.

R, in fine.

R Littera terminata corripiuntur, ut, Amilcar, semper, semivir, cor, precor, Hector, turtur.

Silius.

Lib. 2. At senior Siculis exultat Amilcar in armis.

Virgilius.

Æneid. 1. Semper honos, nomenque tuum, laudesq; manebunt.

Lucan.

Lib. 8. Inservisse manus impure ac semivir audes? *Ovidius.*

Trist. 5. Molle cor ad timidas sic habet illi preces.

Juvenal.

Satyr. 6. Tolle tuum precor Annibalem, victúmq; Syphacem.

Ovidius.

Meta. 12. Inferias dederat cum fratribus Hector inanes.

Virgilius.

Eclog. 1. Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo.

EXCEPTIO.

PRoducito Cur, far, fūr, Iber, Lar, Nar, ver, par, cum compositis: ut compar, dispar, & impar: & græca quæ faciunt genitivo Eris, ut Aër, æther, crater.

Horatius.

In Art. Descriptas servare vices, operumque colores.

Cur ego si nequeo, ignoróque salutor?

Mart.

Martial.

Callidus effracta nummos fur auferet arca. Lib. 5.

Lucan:

Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset Cantaber. Lib. 6.

Horatius.

Ludere par, impar, equitare in arundine longa. Serm. 2. Satyr: 9.

Virgilius.

Largior hic campos æther & lumine vestit. Æneid. 6.

APPENDIX.

Celtiber â Martiale lib. 10 corripitur.

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras.

Cor, non ausim producere, cùm ferè semper à ...tis corripiatur.

Ovid. Trist. 5.

Strangulat inclusus dolor atq; cor æstuat intus.

Idem de Pont. 1.

Confiteor misero molle cor esse mihi.

Sic Mart: lib. 10.

Quare illud Ovidij.

Molle meum levibus cor est &c.

...icantur quidam legendum esse sic:

Molle meum levibúsq; cor est, &c.

...ororum exempla à Grammaticis traduntur.

Ovid. Fast. 1.

Far erat, & puri lucida mica salis.

Idem lib. 5.

Exagitant & Lar, & turba Diana fures.

Virg. Æneid. 7.

Sulphurea Nar albus aqua, fontésque Velini

Postulat compositionis ratio, ut Celtiber ultimam etiam longam habeat, cujus tamen nullum mih succurrit exemplum.

As, in fine.

AS, syllaba finita longa sunt, ut Æne as, Pallas, Pallantis: fas, nefas.

Virgilius.

Ænei. 10. Æneas ignarus abest, ignarus & absit.

Idem.

Ibidem. Tela, manúsque sinit: hinc Pallas, inst & urget.

Idem.

Georg. 1. Quippe etiam festis quædam exercer diebus Fas, & jura sinunt.

Juvenal.

Satyr. 13. Credebant hoc grande nefas, & mort piandum
Si juvenis vetulo non assurrexerat.

EXCEPTIO.

CORRIPE Græca, quorum geniti

...it in Adis, Arcas, Pallas, Palladis.

Item accusativos tertiæ declinatio-
...s nominum Græcorum, ut Troas,
...lpinas, Heroas.

Ovidius.

Pallas anum simulat, falsóque in tempora canos Addit. Meta. 6.

Martial.

Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat. Lib. 9.

Ovidius.

In te fingebam violentos Troas ituros. In epist.

Virgilius.

Permistos Heroas, & ipse videbitur illis.

S, littera finita, cùm multo latiùs pateant ...rioribus, in varias positiones necessariò fue... distribuenda. Masculina primæ declina...is, ut Æneas; Menelaes, Damætas, Herma...s longa sunt. Elias ab Ausonio corripitur, ...l aliter carmen ingredi minimè possit. Item ...iæ, quorum genitivus in Antis, exit, ultimam ...ucunt, ut Calchas, Atlas.

Mart: lib. 9.

Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota.

Es, in fine.

...S, syllaba terminata longa sunt, ut Anchises, locuples, quoties octies, ...ies, tricies, &c. Virg.

Virgilius.

Æneid. 11 Anchises alacris palmas utrasque tetendi

Martial.

Lib. 11. Obrus es, & locuples, & Aruto consule natus.

Idem.

Lib. 10. Dicere te lassum quoties ergo credo Quirin

Idem.

Lib. 8. Vno nasceris octies in anno.

Idem.

Lib. 12. AEgrotas uno decies aut sæpius anno.

EXCEPTIO. I.

Corripe nomina tertiæ Declinat nis, quæ crescunt in obliquis pen rima brevi, ut Dives, Eques, Hosp pedes.

Virgilius.

Æneid. 2. Insula dives opum, Priami, dum re manebant.

Idem.

Æneid. 6. Obvius armato, ceu cum pedes ire hostem.

Præter Abies, aries, Ceres, paries cum compositis, ut cornipes, sonip

Virgilius.

Eclog. 7. Populus in fluviis, abies in montib altis.

Lucanus.

Non aries illis, non ulla est machina belli. Lib. 8.

Virg.

Flava Ceres alto nequicquam spectat Olympo. Georg. 1.

Ovid.

Nec pes ire potest, intra quoque viscera saxum est. Meta. 6.

Virgilius.

Stat sonipes, & fræna ferox spumantia mandit. Æneid. 4.

EXCEPTIO II.

ES, à verbo sum etiam breve est, & ex eo composita, ut potes, ades: item Penes; Græca neutra in Es, ut Cacoëthes.

Præterea nominandi vocandique casus Græcorum, ut Arcades, Troës.

Virgilius.

Quisquis es amissos jam hinc obliviscere Graios. Æneid. 2.

Martialis.

Tu potes & patriæ miles & esse decus. Lib. 6.

Horatius.

Quem penes arbitrium est, & jus & norma loquendi. De Art.

Iu-

Juvenalis.

---tenet insanabile multos

Satyr. 1. Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit,

Virgilius.

Eclog 7. Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo.

Idem.

Æneid. 1. Egressi optata potiuntur Troës arena.

Adverbia numerandi, semper producuntur.

Mart. lib 5.

Undecies una surrexit Zoïle cœna.

Idem lib 10.

Quindecies actas primus Olympiadas.

In eodem

Supremus tibi cricies in anno.

In eodem.

Ducenties accepit & tamen vivit.

Scazon est.

Protulimus tam multa testimonia, quòd quidam existiment esse breva, alij desiderent classici alicujus testimonium. *Aries.*

Idem lib. 9.

Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Paries. Virgil. in Moreto,

Quam fixam partes illos servabat in usu

Pes, & ex eo composita ut Alipes, sonipes; quæ Probus in Catholicis, esse brevia, quem Ausonius sequutus est.

Qui bipes & quadrupes foret, & tripes

a solus. Ilterq; tamen à veterum vestigijs re-
cessit.

Virg. 3. Georg.

es etiam, & carmuris hirtæ sub cornibus aures.

Horat. 1. Serm. Satyr. 3.

Omnia magna loquens: modo sit mihi mensa tripes & Concha salis puri.

Virgilius 10.

Tollit se areptum quadrupes, & calcibus auras Verberat.

Lucan. 3.

Non sonipes in bella ferox, non iret in æquor.

*ud rectiùs docet idem Probus eodem loco, Te-
s, esse breve. Res, correpta, inquit, tis faci-
t genitivo, Teres teretis. Cujus sententiam
r bonus Virgilianus confirmat.
curus: mundi instar habens, teres, atq; rotũdo
Es, composita etiam corripiuntur.*

Iuvenal Satyr. 5.

Si potes illa pati &c.

Virg. Eclog. 7.

Huc ades ô Melibœe, caper tibi salvus & hœ-

*Addunt etiam quidam, Inquies, sed nullo
estimonio confirmant.*

Is, vel Ys, in fine.

, vel Ys, finita corripiuntur, ut Apis,
nquis, ais, Thetis, Tiphys, Itys.

Ovid.

Ovidius.

Meta. 13. Non apis inde tulit collectos sedula flore

Martialis.

Lib. 5. Non est, inquis, idem: multò plus e
probabo.

Persius.

Satyr: 4. Hunc ais? hunc dijs iratis, genióque
nistro.

Statius.

Achil: 1. Iam dudum tacito lustrat Thetis om
visu.

Virg.

Eclog. 4. Alter erit tum Tiphys, & altera quæ ve
Argo Delectos Heroas.

EXCEPTIO I.

Excipe casus omnes multitudinis
Viris, armis, Musis, nobis, Vo
quis pro quibus, omnis, urbis.

Item Glis, vis, nomen & verbum, v
sis cum compositis, ut quamvis, nolis, a d

Et secundas personas numeri singu
modi indicativi, quartæ conjugationis, u
scis, sentis.

Virg.

Æneid. 1. Præsentémque viris intentant om
mortem. *Lucan.*

Lib. 1. Plus illa vobis acie, quam creditis, actu

Virgilius.

--- ô térque quatérque beati, *Æneid. 1.*
Quis ante ora patrum Trojæ sub mœnibus altæ Contigit oppetere.

Idem.

Non ea vis animo, nec tanta superbia victis. *Æneid. 1.*

Martial.

Iam satis est: non vis Afer avere, vale. *Lib. 9.*

Lucan.

Quamvis Hesperium mundi properemus in axem. *Lib. 3.*

Martialis.

Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ. *Lib. 1.*

EXCEPTIO. II.

Longa præterea sunt, quorum genitivus exit in Inis, Entis, Itis penultima longa, ut Salamis, Simonis, Samis, Lis.

Ovidius.

Hac ibat Simonis, hic est Sigeia tellus. *In Epist.*

Horatius.

Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est. *In Arte.*

Ajo, tertiæ esse declinationis docet secunda persona breva, Ais: videtur tamen priscis temporibus quarti ordinis fuisse: Nævius enim apud Priscianum lib. 10. sic ait.

An natæ est sponsa prægnans? vel ai vel nega.

Suprà, cùm de diphthongis egimus, ostendimus, Omnis, Urbis & cætera id genus, per I, litteram, non per diphthongum ei sive ei, â veteribus fuisse scripta. Quæ in Ys per y, exeunt, ferè corripiuntur.

Virg. Æneid. 2.

At Capys, & quorum melior sententia menti

Ovid. 5. Metamorph.

Et lybis Amphimedon avidi committere pugnam

Tethys tamen videtur anceps.

Virg. Georg. 1.

Teq; sibi generum Tethys amat omnibus und

quod etiam ex accusandi casu, qui nominan sequitur, intelligitur.

Silius lib. 17.

Tum penitus telo molitus regna tridenti
Intima ab occasu Tethyn impellit & ortu.

Mart: lib 10.

Et viridem Tethyn, Oceanúmq; patrem.

rarißimè enim hic, maximè apud Martialem producitur brevis, cæsuræ beneficio. Sed quid rum? An non etiam prior vocalis, quæ à Græcis scribitur, interdum corripitur.

Senec in Troad.

Placidúmq; numen, æquoris tumidi Tet

Ovid. posteriorem corripuit. Fast. 4.

Tethys & extremo sæpè recepta loco est.

Ris ultima futuri conjunctivi modi, sæpe corripitur.

Nat

Mart: lib. 2.

Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.

Idem lib. 5.

Hos tu seu pariter, sive hanc, illúmve priorem
Videris: hoc dices, Marcus avere jubet.

In eodem.

Nec porrexeris ista, sed teneto.

Idem 7.

--- quod si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterq; timor.

In eodem.

Et cùm satis est dixeris, ille leget.

Idem lib. 9.

Videris immenso cùm conclamata querelis
Saxa,

Horatius in Art.

Dixeris egregiè, notum si callida verbum
Reddiderit junctura novum.

Lucan. lib. 1.

Ætheris immensi partem si presseris unam

Omitto alia, ne sim longus. Reperitur interdum hoc tempus longum: sed credo id Cæsuræ attribuendum.

Certè Probus Inst. *Art. ubi de ultimis verborum agit, Ris syllabam, tam præteriti, quàm futuri temporis conjunctivi modi, brevem esse docet: quamvis idem Probus affirmet, Rimus, utriusq; temporis semper penultimam producere.* Idem eodem lib. *Ubi de ultimis pro vocabuli Quis vel*

Qui agit, Dativus & ablativus, inquit, si Is syl-
laba terminantur, jambum recipiunt, ut, Quis
ante ora patrum: si Bus, pyrrhichium, ut, Hi
quibus invisi fratres. Non satis intelligo quid si
bi velit: versus enim Heroicus nunquam, maxi
me primo loco, jambum recipit Quare viderin
Critici, num, Quis, potius sit scribendum. Et
nim cùm provocabulum, partim ad secundam d
clinationem, ut à quo, qua, quos, quas: parti
ad tertiam spectet, ut quem, à qui: dativus qu
similis est dativo secundæ, ut dominis, docti.
Quibus verò: dativo tertiæ ut Sermonibus, br-
vibus. Unde qui analogiam impugnant, ap
Varronem lib. I. Quos homines, recto multi-
dinis, pro Qui homines, ajebant dicendum esse
sequenda esset analogia. Servius in Donati-
bellum de octo part. idem sentit: Dativus, inq
& ablativus plurales varij sunt: dicimus enin
quis vel à quibus: qui quidem videntur hac
tione variari, quoniam ablativus singularis
ventus est varius. Scimus enim quia omnia
o, terminantur, in Is, mittunt: quæ I, in
Ergo sicut dicimus ab hoc docto, ab his doctis
dicimus à quo, à quis. Item sicut diximus à p
pi, à puppibus, ita dicimus à qui, à quibus.
ille. Velis, Persius satyr: 5.

Ne trepidare velis, atque arctos rodere ca

Mart: lib.

Nasutus sis atque libet, sis denique nasus,

Ibid

Ibidem.

Et possis ipsum tu deridere Latinum.

Os, in fine.

OS, finita longa sunt, ut Osoris, Erectos, Tros, Minos, Heros, Athos, Androgeos, & cætera quæ per ω scribuntur.

Ovid.

Os homini sublime dedit, cœlúmq; videre Meta. 1.
Iussit & erectos ad sydera tollere vultus.

Virgil.

Tros Anchisiade, facilis descensus Averni. Æneid. 6.

Idem.

Primus se Danaum magna comitante caterva. Æneid. 2.
Androgeos offert nobis, socia agmina credens.

EXCEPTIO.

COrripe Os ossis, compos, & impos, & græca neutra, ut Chaos, Melos, Argos.

Virgilius.

Et Chaos, & Phlegethon loca nocte silentia latè. Æneid. 6.

Item Os finita, quæ ad secundam latinam declinationem transeunt, ut Tyros, Arctos, Ilios.

Lucan:

Lib. 3. Et Tyros instabilis, pretiosáq; muri[ce] Sidon.

Martialis.

Lib. 9. Nescia nec nostri nominis Arctos erat.

Omnes denique interrogandi ca[sus], à quibuscunq; rectis proficiscan[tur], ut Arcados, Pallados, Typhoëos, Te[thyos], Tereos.

Ovidius.

Meta. 2. Arcados hinc sedes, & inhospita te[cta] Tyranni Ingredior.

Ovidius.

Fastor. 4. Alta jacet vasti super ora Typhoëas Æt[na].

Lucanus.

Lib. 1. Tethyos unda vagæ lunaribus æstuet hor[is].

Ex composito, exos, intelligimus Os ossis brev[e].

Lucret: lib. 3.

Exos & exangvis tumidos perfluctuat ar[tus].

Ovid. --- *voti, postmodo compos eris.*

Pallados, Valerius Flaccus lib. 8.

Ipsæ autem nuptæ jam Pallados erigit[ur].

Mart: lib. 1. ad Flaccum.

Ille magis ludit qui scribit prandia sævi
Tereos: aut cœnam crude Thyesta tu[am].

Hic illud obiter dictum sit, Thyesta per a, legendum esse, non per e, ut Orestes, Oresta, Æetes, Æeta. Vide quæ suprà diximus cùm de Es syllaba finitis egimus.

Us, in fine.

VS, syllaba terminata brevia sunt, ut littus, intus. Et nominandi, vocandiq; casus singulares quartæ declinationis, ut Domus, manus.

Virgilius.

Heu fuge crudeles terras, fuge littus avarum. Æneid. 3.

Idem.

Apparet domus intus, & atria longa patescunt. Æneid. 2.

Idem.

Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat Achilles. Ibidem.

EXCEPTIO.

EXcipe monosyllaba, ut Plus, Rus, thus.

Lucanus.

Plus illa vobis acie, quàm creditis, actum est. Lib. 1.

Et quæ crescunt in obliquis penulti-

ma longa, ut Salus, tellus, palus, & nomina quartæ declinationis, præter casus ante dictos, ut aditus, vultus.

Ovidius.

Meta. 1. Mox etiam fruges tellus inarata ferebat.

Idem.

Meta. 11. Iuncta palus huic est, densis obsessa salictis.

Martialis.

Lib. 8. Hos aditus urbem Martis habere decet.

Deniq; græca nomina, quorum genitivus exit in Vntis ut Opus, Amathus: & quæ ex ποῦς ποδὸς componuntur, ut Tripus, Melampus: quæque ex Oos contrahuntur, ut Panthus ex Panthoos.

Item genitivus à fœmininis in O, ut Manto Mantus, Clio Clius &c.

Virgilius.

Ænei. 10. Est Amathus, est celsa mihi Paphus atque Cythera.

Idem.

Æneid. 2. Panthus Otriades, arcis Phœbiq; sacerdos.

Idem.

Ænei. 10. Fatidicæ Mantus, & Thusci filius amnis.

Huc etiam IESVS sacrosanctum Domini atq; redemptoris nostri nomen spectat.

APPENDIX.

VS, finita non contracta, ab Os, sylla-
ba profecta, corripiuntur, ut Pam-
phagus, Oribasui, polypus: quorum
ultimum AEoles per Os scribunt πέλυ-
πος: unde à Latinis per Vs effertur, ul-
tima brevi. Ovidi.

Pamphagus & Dorceus, & Oribasus, Ar- Meta. 13.
cades omnes

Horatius.

Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus In Epod.
in alis.

JESUS, nomen Hebræum est, à Græcis
ἰησοῦς scribitur, ab Hebræis Jesus, cui præter
, addunt consonantem, cui nulla in Europa re-
spondet. Palus ultmam producit.

Virg. Æneid 6.

Fata obstant, tristisq; palus innabilis unda.

Horatius eandem corripuit in Arte.

Regis opus, sterilisq; diu palus, aptaq; remis, aut
rtè S, litera eliditur, & V, vocalis ob sequentem
rripitur. Attici πολύπους polypus, nomi-
andi casu, ut tripus dicunt. Æoles verò πώ-
λυπος polypos, unde Latini polypus ultima
evi. Vide Athenæum lib. 7. Polypus dicitur e-
iam πώλυψ πώλυπος, per ω ab eodem Athe
o l. 8, ob quam causam Horatius primam voca-
m produxit.

DE SYLLABA COMMUNI.

Communis syllaba, ut supra diximus, est, quæ modò brevis, modò longa apud poëtas reperitur.

Præceptum I. de syllaba communi.

ET Diphthongus, & vocalis long communes fiunt, cùm vocalem versæ dictionis præcedunt.

Breves.

Virgilius.

Æneid 3. Insulæ Ionio in magno: quas dira Celæ

Idem.

Æneid. 5. Victor apud rapidũ Simoënta sub Ilio a

Idem.

Eclog. 8. Credimus? an qui amant, ipsi sibi som fingunt?

Horatius.

Serm. Satyr. 9. Si me amas, inquit, paulum hîc ades. Intercam, si

A

Aut valeo ſtare, aut novi civilia jura.

Propert.

Tu quoq; ô Eurition vino Centaure periſti. Lib. 2.

Longæ.

Virgilius.

Antè tibi Eoæ Atlandides abſcondantur. Georg. 1.

Idem.

Stant & juniperi, & caſtaneæ hirſutæ. Eclog. 7.

Idem.

Lamentis gemitúq;, & fœmineo ululatu
Tecta fremunt. Æneid. 4

Idem.

Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. Eclog. 3.

Juvenalis.

Quis cœlum terris non miſceat, & mare cœlo. Satyr. 2.
Si fur diſpliceat Verri, homicida Miloni?

Ovidius.

O ego quantum egi: quam vaſta potentia noſtra eſt. Meta. 2.

Breves & longæ in eodem verſu.

Virgilius.

Glauco, & Panopeæ & Inoo Melicertæ. Georg. 1.

Idem.

Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam. Ibidem.

Præ-

Præceptum II.

MOnosyllaba brevia, interdum poëtis more Græcorum producuntur.

Virg.

Æneid. 3. Liminàq; laurúsq; Deis totúsq; moveri

Juvenal.

Satyr. 6. Et animam & mentem, cum qua dij nocte loquuntur.

Præceptum III.

SYllaba brevis, post quatuor primos pedes, maximè secundum & tertium, relicta, nonnunquam à Poëtis producitur.

Syllaba brevis post primum pedem producta.

Virg.

Æneid. 4 Pectoribus inhians spirantia consulit exta

Idem.

Æneid. 1. Oratis? equidem & vivis concedere velẽ.

Juvenal.

Satyr. 6. Quis nescit? aut quis non vidit vulnera pali?

Mart

Martialis.

Meq; ſinus omnis, me manus omnis habet. Lib. 6.

Poſt ſecundum.

Virgilius.

Hic primùm ex alto delubri culmine telis Æneid. 2.
Noſtrorum obruimur, oritúrq; miſerrima cædes.

Idem.

Emicat Eurialus, & munere victor amici. Æneid. 5.

Idem.

Nam tibi Thimbre caput Evandrius abſtulit enſis. Ænei. 10.

Statius.

Namque ſenex Thetidi Proteus prædixerat udæ. Achil. 2.

Martialis.

Det tunicam dives: ego te præcingere poſſum. Lib. 14.

Idem.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæſonius hic eſt. Lib. 7.

Poſt tertium.

Virgilius.

Oſtentans artem pariter, arcũmque ſonantem. Æneid. 5.

Idem.

Idem.

Æneid. 3. Dona dehinc auro gravia, sectóq; elephanto Imperat ad naves ferri.

Idem.

Ænei. 12. Congredior, fer sacra pater, & concipe fœdus.

Statius.

Achil. 2. Nequa det indignos Thetidi captiva nepotes.

Post quartum.

Virgilius.

Ænei. 10. Graius homo infectos linquens profugus Hymenæos.

Idem.

Eclog. 6. Ille latus niveum molli fultus hyacyntho

Idem.

Georg. 2. Muneribus, tibi pampineo gravidus Autumno,

Admonitio.

His tribus præceptionibus non i suis componendis, sed metiendis vete rum poëtarum carminibus, utentur t rones.

Tria hæc præcepta à Græcis mutuati sunt L ten

tini, quorum omnium exempla posuissem, nisi ad alia festinarem. & typographus a græcis typis esset imparatus. Huc spectant præterita imminuta, T, litera finita.

Ovid. Fast. 4.

Nox abijt, oritúrq; aurora, Palilia poscor, & cætera, quæ suprà attulimus, cùm de T, littera finitis egimus. Huc itidem videtur spectare ultima syllaba secundæ personæ tam præteriti, quam futuri conjunctivi modi, cùm longa reperitur.

Ovid. 1. Fast.

Da mihi te placidum, dederis in carmina vires

Tibul. lib. 4.

Respueris etiam Phœbo gratißima dona.

Item hæc quæ sequuntur.

Iuvenal. Satyr. 8.

Occulta spolia, & plures de pace triumphos.

Silius lib. 9.

Immane stridens agitur, crebróq; coacta, &c.

Mart. lib. 2.

Et digna speculo fiet imago tua.

Multa deniq; his præceptionibus excusantur, quæ alioqui brevia sunt.

Lucret:

Imbribus aut tabe membrorum ambusta vacillent,

Tabe enim, posteriorem alias habet berevem.

Lucan. 8.

Cernit tabe jecur madidum, venásq; menaces,

Macrobius lib, 5. cap, 14. *docet à Græcis appellari*

lari. λαγαρους *versus, qui in medio breves syllabas pro longis habent, ut--& duros obice poste &, Consilium ipse pater & magna inceptaLatinus. Idem sentit Diomedes libro 3.*

Præceptum III.

VOcalis brevis ante mutam & liquidam ejusdem dictionis, Vt supra dictum est, communis est in carmine, quamvis in soluta oratione semper corripiatur, ut Atlas, volucris, Cleopatra, Patroclus, lugubris, funebris.

Ovidius.

Meta. 4. Tempus Atla veniet, tua quo spoliabitur auro Arbor.

Virgil.

-- cithara crinitus Iopus.

Æneid. 1. Personat aurata, docuit quæ maximus Atlas.

Idem.

Æneid. 4. Cùm tacet omnis ager, pecudes, pictæque volucres. *Idem.*

Æneid. 6. Assuetæ ripis volucres, & fluminis alveo.

APPENDIX

SYllaba natura longa, nunquam corripitur, etiamsi muta cum liquida sequ

ſequatur, ut Aratrum, volutabrum, involucrum, ſalubris, & reliqua generis eiuſdem.

Quarta hæc præceptio ſuo loco fuſiùs explicata eſt, ubi nonnulla dicta ſunt, quæ ad eius perfectam cognitionem ſpectant.

Præceptum V.

Vltima ſyllaba, verſus, communis eſt; ſiquidem brevis pro longa ponitur.

Virgil.

Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor. Ænei. 11.

Idem.

Nate patris ſummi, qui tela Tiphôea temnis. Ibidem.

Sextus enim pes ſpondeus eſt, qui ex duabus longis conſtat.

Aut contra, longa pro brevi.

Martialis.

Nobis non licet eſſe tam diſertis, Lib. 9.
Qui muſas colimus ſeveriores.

Vltimus namq; pes Choreus eſt, qui ex longa conſtat & brevi.

Cicero in oratore ubi de pedibus agit, Nihil in

tereſt, inquit, dactylus ſit extremus, an creticus: quin poſtrema ſyllaba brevis an longa ſit, ne in verſu quidem refert.

De Neceſsitate metrica.

LEx neceſsitáſq; metri cogit poëtas, breves aliquando producere, velut cum ſunt tres breves continuæ in carmine Heroico: quod in Italia, Priamide, Arabia, aliiſque id genus uſu venit.

Virgilius.

Æneid. 3. Ibitis Italiam, portùſq; intrare licebit.

Idem.

Æneid 6. Atq; hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum vidit.

Lib. 2. *Propert.*

Et domus intactæ te tremit Arabiæ.

Aut contrà longas corriperi, ut cùm brevis inter duas longas eſt.

Satyr. 2. *Iuvenal.*

Fugerunt trepidi vera ac manifeſta canentem Stoicidæ.

Stoicidæ dixit penultima brevi, neceſſitate metri conſtrictus; neq; enim hexametrum Carmen Creticum recipit, qui ex longa, brevi, & longa conſtat.

De

De licentia Poëtica.

Poëtæ, quibus ſemper poteſtas fuit, ut inquit Horatius quidlibet audendi, nulla coacti neceſſitate, ſyllabis interdum pro ſuo jure abutuntur. Tulerunt enim, Dederunt, & nonnulla alia eiuſdem generis penultima correpta efferunt.

Virgilius.

Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes. Eclog. 4.

Horatius.

Dij tibi divitias dederunt, artémque *fruendi.* Epiſt. 1.

DE PEDIBVS.

Quoniam de syllabis tum brevibus tum longis, tum communibus dictum est: superest ut & de Pedibus, qui ex ipsis syllabis, & de Versu, qui ex pedibus Constat, breviter dicamus.

Quid sit pes.

Pes est pars versus certo syllabarum numero, atque ordine definita.

Pedes duarum syllabarum.

Spondeus constat ex duabus syllabis longis, ut Possunt, Omnes.

Pyrrhichias ex duabus brevibus, ut Furor, Ruit.

Choreus, seu ut alii vocant, Trochæus ex longa & brevi, ut Arma, Vincor.

Iambus ex brevi & longa, ut Viros, Rogas.

Pedes

Pedes trium syllabarum.

MOlossus ex tribus longis, ut Æneas, Contendunt.

Trochæus sive Tribrachys ex tribus brevibus, ut Facere, Tumidus.

Dactylus ex longa & duabus brevibus, ut Corpora, Traximus.

Anapæstus ex duabus brevibus & longa; ut Animos, Capiunt.

Bacchius ex brevi & duabus longis, ut Dolores, Parabant.

Antibacchius ex duabus longis, & brevi, ut Audisse, Maturus.

Creticus seu Amphimacer ex longa brevi & longa, ut Maximos, Audiunt.

Amphibrachus ex brevi, longa, & brevi, ut Cadebat, Poëma.

Pedes quatuor syllabarum ex superioribus compositi.

DIspondeus constat ex duobus Spondeis, ut Oratores.

Proceleusmaticus ex duabus Pyrrichiis, ut Abiete. Dicho-

Dichorus ex duobus Choreis, ut Dimicare.

Dirambus ex duobus Iambis, ut propinquitas.

Choriambus ex Choreo & Iambo, ut Nobilitas.

Antipastus ex Iambo & Choreo, ut Recusare.

Ionicus à maiore ex Spondeo, & Pyrrhichio, ut Calcaricus, Cantabimus.

Ionicus à minore ex Pyrrhichio & Spondeo, ut Diomedes, Lacedæmon.

Pæones.

PAEones quatuor sunt, omnes ex tribus brevibus, & una longa constant, hac lege, ut primus primam habeat longam, secundus secundam, tertius tertiam, quartus quartam.

Pæon I. ex Choreo & Pyrrhichio, ut Aspicite, temporibus.

Pæon II. ex Iambo & Pyrrhichio ut Potentia, Docebimus.

Pæon

Pæon III, ex Pyrrhichio & Choreo, ut Animatus, Moriamur.

Pæon IV. ex Pyrrhichio & Iambo, ut Calamitas, Obierant.

Epitriti, ſeu Hyppij totidem ſunt, ſed ſuperioribus contrarij.

EPitritus I. ex Iambo & Spondeo, ut Repentino, Repugnarunt.

Epitritus II. ex Choreo & Spondeo, ut Conditores, Comprobarunt.

Epitritus III. ex Spondeo, & Iambo ut Diſcordiæ, Clamaveras.

Epitritus IV. ex Spondeo, & Choreo, ut Fortunatus, Pugnabamus.

Pedes quinqve ſyllabarum.

QVinque ſyllabarum pedes inuſitati ſunt, præter Dochimum, oratoriæ compoſitioni maximè appoſitum: Conſtat ex Iambo & Cretico, ut Reipublicæ, Perhorreſcerent.

Diomedes lib. 3. doctè & copiosè de pedibus agit: quorum enumeratione fuimus contenti, quod cætera non sunt perinde necessaria ad scribenda carmina. Choreum solet Cicero appellare, quem plerique Grammatici Trochæum vocant: Quem vero hi Tribrachym appellant, ille Trochæum nominat. Quintilianus Ciceronem secutus ijsdem nominibus utitur. Non sunt tamen Grammaticorum vocabula ut barbara contemnenda, cùm etiam Quintiliani ætate recepta fuerint.

DE VERSV.

VERSVS est oratio, certo genere, numero, atq; ordine pedum alligata.

Carmen Hexametrum sive Heroicum.

HExametrum carmen constat sex pedibus, quorum quintus dactylus est, sextus spondeus, reliqui dactyli vel spondei.

Virgilius.

Vrbs antiqua ruit multos dominata per annos. Æneid. 2.

APPENDIX.

QVintus pes nonnunquam spondeus est, unde versus spondaicus appellatur, quo vel rei alicuius, gravitas amplitudo, vel ingens mœror, ani-

miq; angor, vel aliud declaratur.

Virgilius.

Eclog. 4. Cara Deum ſoboles, magnum Iouis incrementum.

Idem.

Æneid. 2. Conſtitit, atque oculis Phrygia agmina circumſpexit.

Pentametrum carmen.

PEntametrum carmen, quòd ferè hexametrum comitatur, quinque pedes habet, quorum duo primi dactyli vel Spondei, pro cuiuſque arbitrio ſunt, adiuncta ſyllaba longa quæ cæſura, vel ſemipes dicitur: cæteri perpetuo ſunt dactyli, quibus ſemipes itidem adiungitur, ut ex utroque ſemipede quintus pes fiat: Vel tertio loco eſt ſpondeus, qui alterius verbi fine alterius initio conſtat, deinde duo anapæſti.

Ovidius.

De Ponto. 4. Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo.
Et ſubito caſu quæ valuere ruunt.

Delegi

Delegimus ex plurimis, carminum generibus ea, quibus poëtæ frequentius utuntur. Diomedis librum tertium, Servij Centimetrum, aliorúmq; libros adeat, cui hæc non satis esse videbuntur. Heroici carminis ornamenta (quod etiam epos vocatur, unde Epici poëtæ dicti) à Virgilio in primis, ac cæteris qui eodem scribendi genere floruerunt, sunt petenda: quod idem de alijs versuum generibus dictum sit: horum enim diligens & assiduà lectio magistros omnes superat. Versus hexameter recipit interdum anapæstum, & proceleusmaticum, ut quibusdam placet, de quibus paulò post. Posterior ratio metiendi pentametrum, Quintiliano probatur lib. 9. cap. 4. Et quidem optimè est sibi junctus Anapæstus ut qui sit pentametri finis. Ibidem, Est quoddam ipsa devisione verborum latens tempus, ut in pentametri medio spondeo, qui nisi alterius verbi fine, alterius initio constet, versum non efficit.

Senarius Iambicus, sive Trimeter Iambicus Acatalectus.

SEnarius Iambicus cùm purus est & integer, omnibus in locis Iambos habet. *Horat.*

Beatus ille, qui procul negotijs. **In Epod.**

Omnes

Omnes sex pedes iambi sunt, totidem enim pedem Senarius admittit, unde & nomen invenit.

In Art. Verùm, tardior ut paulò graviorque veniret ad aures, ut Horatius ait primo, tertio, & quinto loco spondeum, Dactylum & Anapæstum recipit. Omnibus etiam locis, præter quam sexto, Tribrachym potest recipere.

Horatius.

Ibidem. Pavidumq; leporem, & advenam laqueo gruem Iucunda captat præmia.

Dimetrum Iambicum Acatalectum.

DImetrum Iambicum quatuor recipit pedes: secundo & quarto loco Iambos: primo & tertio Iambum, spondeum, dactylum, anapæstum: potest etiam in omnibus præter quartum Tribrachum admittere.

Horatius.

Has inter epulas ut juvat pastas oves.
Videre properantes domum.

In Epod. Subscribitur hic versus interdum eleganter Senario Iambico. *Mart*

Martial.

Vir Celtiberis non tacende gentibus, Lib. 1.
Nostræque laus Hispaniæ.

Scazon, sive Choliambus.

SCazon semper quinto loco habet Iambum, sexto vero spondeum: cæ-
eris omnibus cum senario Iambico
onsentit.

Martialis.

Extemporalis factus est meus Rhetor. Lib. 5.
Calphurnium non scripsit & salutavit.

Metimur omnia genera carminum pedibus uplicatis, præter Dactylum, hoc est, hexamerum & pentametrum, quod ex ipsis nominibus cilè intelligitur. Trimetra enim apellantur uòd tribus metris sive mensuris constent, cùm men senos habeant pedes, unde & senarij vontur. ἀκατάληκτα *Acatalecta dicuntur rmina integra, omnibúsque suis numeris absoluta.* ..ταληκτα *Catalecta, quibus deest una syllaba.* ..περκατάληκτα, *Hypercatalecta, quæ syllaba .a aut duabus redundant.* βραχυκατάληκτα *rachycatalecta, quibus pes unus de est. Legitius senarius jambicus, sexto loco Iambum habet nquam custodem, defensorémque jambici ordinis:*

ex

ex quo cùm fuerit deturbatus, atque in eius lo-cum substitutus spondeus, σκάζων Scazon, id est, Claudicans, & χωλίαμβος Choliambus, hoc est, claudus jambus appellator: claudicare enim i versus putantur. Martialis plurima epigrammata hoc carmine scripsit: Trimetro ac Dimetro pau-ciora. Tragœdiam scripturus, Senecæ trimetros diligenter inspiciet, observabitq; quos pedes, qui-bus locis frequentiùs usurpet.

Non loquimur de Plautinis ac Terentianis senariis, qui locis omnibus (ut Priscianus de me-tris comicis docet) excepto sexto, quinque pedes Iambum, Tribrachum, Spondeum, Dactylum, Anapæstum sine discrimine admittunt.

Terent: in Prologo Andr.

Qui utramvis rectè nôrit, ambas noverit.

Idem, Ibidem.

Accusant; quos hic noster autores habet:

Idem in Andr.

Perduxêre illuc secum, ut una esset mecum.

Omnes sunt spondei præter quartum, & sextum, qui est Iambus.

Idem in eadem.

Nihil est hac opus est arte, ad hanc rem, quam paro.

Primus pes est anapæstus, secundus dactylus: re-qui spondei, præter quartum & sextum.

Ibidem.

Studebat; & tamen omnia hæc mediocriter.

Prim

Primus & secundus est jambus, tertius ana-
[p]æstus, quartus jambus, quintus tribrachys, sextus
[n]ecessariò est jambus. Qui dialogos, aut comœ-
[d]ias scripserit, dummodo ultimus sit jambus ne de
[c]æteris sit solicitus: poterit enim hos quinq; pedes
[ad] arbitrium suum permiscere.

Anapæsticum dimetrum acatalectum.

ANapæsticum carmen, quo frequenter in choris utitur Seneca, constat [q]uatuor pedibus, qui ferè sunt dactyli [ve]l spondei, permistis anapæstis: ita ta[m]en, ut secundo, & quarto loco absit [da]ctylis.

Senec.

Lugeat æther, magnùsque parens
AEtheris alti, tellùsque ferax,
Et vaga ponti mobilis unda. Hercul. furent.

APPENDIX.

[S]Ecundus pes dictionem terminat, qui frequentissimè est spondeus.

Glyconium.

GLyconium carmen conſtat ſpo- deo, & duobus dactylis, quo Sen- ca interdum choros ſcribit.

Thyeſt. Tandem regia nobilis-
Antiqui genus Inachi
Fratrum compoſuit minas.

Aſclepiadeum.

ASclepiadeum carmen conſtat ſpo- deo, duobus choriambis, & pyrr- chio, vel ſpondeo, dactylo,& ſyllaba longa, deinde duobus dactylis.

Horatius.

Carm. 1. Mecœnas atavis edite regibus.

Phaleucium.

PHaleucium carmen quinque pedi- conſtat, ſpondeo, dactylo, deinde bus choreis.

Martial.

Lib. 1. Commendo tibi Quintiane noſtro,
Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſum, quos recitat tuus poëta.

Verſibus hendet caſyllabis, (ſic enim à nu- ſyllabarum etiam appellantur) plurimùm utu- qui Epigrammata ſcribunt.

Sap-

Sapphicum carmen.

VErsus Sapphicus quinque pedes hoc ordine admittit, Choreum, Spondeum, Dactylum, deinde duos choreos: tertio cuique carmini ferè nectitur *Adonius*, qui ex dactylo & spondeo constat.

Horatius.

Integer vitæ, sceleríſque purus
Non eget Mauri jaculis, nec arcu, Carm. 1.
Nec venenatis gravida sagittis.
Fusce pharetra:
Sive per Syrteis iter æstuosas,
Sive facturus per in hospitalem
Caucasum, vel quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes.

Glyconium carmen apud Horat. Ode 15. lib. Choreum habet initio.

Ignis Iliacas domos.

Phaleucij pedibus abutitur Catullus: prima im sedi tum Jambum, tum Choreum attribuit, quibus cæteri ferè abstinent: Mart tamen lib. 2. Severum, cum imitatus, jambum posuit pro ndeo.

Et cùm currere debeas Bovillas,
Iter jungere quæris ad Camœnas.

DE CARMINVM
DIMENSIONE.

VERSVS metimur ped
bus metiendis non p
rum prodest Sylla
communis, Necessita
metricæ, Licentiæ po
ticæ, Figurarùmq; cognitio.

Episynalœphe.

EPisynalœphe, quæ & Synecpho
sis & Synæresis appellatur, est sylla
una ex duabus facta: quod fit cùm d
vocales in unam contrahuntur, ut A
vearia, eadem, alveo, eodem, eosde
aureis, æreì, denarijs.

Virgilius.

Georg. 4. Seu lento fuerint alvearia vimine te

Idem.

Æneì. 10. Vna eadémque via sanguis animús
sequuntur.

Hic E, & A, in unam syllabam cont
huntur. Id

Idem.

Assuetæ ripis volucres & fluminis alveo. Æneid. 7

Idem.

Vno eódemque tulit partu, paribúsque revinxit Serpentum spiris. Æneid. 12

Hîc E, & O, vocales in unam coalescunt.

Idem.

Atria, dependent lychni laquearibus aureis. Æneid. 1.

Idem.

Pectora: nec misero clypei mora profuit ærei. Æneid. 12

Hîc E, & I, in unam syllabam coëunt.

Martialis.

Denarijs tribus invitas: & mane togatum
Observare jubes atria, Basse, tua. Lib. 9.

Hîc duplex ij, in unum contractum est.

Idem accidit genitivis Olei, Achillei, Vlissei, & dativis, ablativísque Tereo, Typhoëo, & similibus, interdum & accusativo Typhoëa.

Virgilius.

Vnius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. Æneid. 1.

Idem.

Æneid. 3. Littora Achæmenides, comès infelici Vlyssei

Idem.

Æneid. 9. Inarime Iovis imperijs imposta Typhoë

Ovidius.

Meta 6. Degeneras, scelus & pietas in conjuge Tereo. *Idem.*

Meta. 3. Nec quo centimanum dejecerit igne Typhoea, Nunc armatur eo,

In primis, E, & I: in secundis, E, & O: in ultimo, E, & A, in unam syllabam coalescunt.

In superiorum contractione, delectu & autoritate opus est: at horum Cui, huic, dij, dijs, ij, ijdem, ijsdem, ijs, ijsdem usque adeò, omnibus uti licet. Item adverbiorum Deinde, dein, deinceps, dehinc, & verbi Deest, deerat, deerant, deerit, deerunt, deesse & eorum, quæ ex, Semi, componuntur, ut Semianimis, Semihomo.

Ovidius.

Meta. 11. Juncta palus huic est densis obsessa salictis

Lucan

Lib. 4. Idem, cùm fortes animos præcepta subissent, Optavere diem...

Idem

Idem.

Vsque adeo miserum est civili vivere bello. Lib. 1.

Statius.

De hinc sociare choros castisque accedere sacris Achil. 1.
Hortantur.

Lucan:

Non ulli comitum sceleris præsagia deerant. Lib. 8.

Martialis.

Sint Mecœnates non deerunt, Flacce, Marones. Lib. 8.

Lucanus.

Semianimes alij vactum subiere profundum. Lib. 3.

Virgilius.

Semi homini Caci: facies quem dira tegebat. Æneid. 8.

Huc etiam spectat Anteambulo, Antehac, Anteit, & si qua præterea sint.

Martialis.

Sum comes ipse tuus, tumidíque anteambulo Regis. Lib. 2.

Lucanius.

Plurimáque humanis antehac incognita mensis. Lib. 6.

Virgil.

Qui candore nives anteirent, cursibus auras. Æneid. 12

Probus Inst: Art: *Episynalœphe est una syllaba ex duabus facta, ut Fixerit Aeripedem pro Aëripedem, tetrasyllabon ex pentasyllabo fecit* συνεκφώνεσις *Synecphonesis dicitur* à συνεκφωνεῖν, *quod simul sonare significat, quòd duarum vocalium sonus confundatur permisceaturq;*

Denarius A, longum habet, ne quis putet esse dactylum.

Idem Mart. l. 2.

Unus sæpe tibi tota denarius arcæ.

Idem etiam lib. 1 contraxit.

Denariis tibi quinque Martialem.

Eosdem, est apud Propertium lib. 4.

Eosdem habuit secum quibus est deleta capillos,

Cui, Huic, Ei, Ii, dandi casus, putat Priscianus lib. 13 monosyllaba esse, quòd in hoc genere declinationis dativus minor sit genitivo una syllaba ut Unius uni, solius soli, illius illi, ipsius ipsi: Item quod pleriq; poëtarum id metris comprobent.

Virg. Æneid. 4.

Cuiq; loci leges dedimus, connubia nostra reppulit, & 1 Georg.

Huic à stirpe pedes temo protentus in octo:

De dativo Ei, nullum profert testimonium. Probus Inst. Art. *docet hæc tria esse, dissyllaba. Huic, ait pyrrhichium esse, sed posse ambas syllabas in Episynalœpham cadere. Cui, ait idem constare ex duabus brevibus,* ut *Et cui putre solum. Interdum ex brevi & longa, &c.*

Supr

Suprà cùm de ultimis egimus, testimonijs Martialis planum fecimus, utranq; aliquándo brevem esse. easdem corripuit & Iuvenalis Satyr: 3.

Quis nunc diligitur, nisi conscius, & cui fervens.
Aestuat occultis animus? multo tamen frequentiùs contractum est: sic ex eo composita, ut Alicui, Cuivis.

Mart: lib. 5.

Incipio quoties alicui tua dona referre.

Horatius Epist.

Cuilibet hic fasces dabit, eripiétq; curules
Cui volet importunus &c.

Ovid. Trist. 1.

In causa facili cuivis licet esse diserto.

Manilius tamen lib. 4. Cuiq; posteriore longa dixit:

Sic erit & sedes fugienda, petenda cuiq;.

Huic, apud Stat: 1. Silv. bis legitur priore brevi.

Lætus huic dono videas dare thura nepotes.
Falsus huic pennas & cornua sumeret æthra,

Utrunq; versum affert Priscianus eodem loco, putátq; à Statio utrobiq; factam esse diæresim. Probus ait, Ei, jambum esse: quod Lucretius produxit lib. 5.

E manibus nitidum teneris opus effluit ei.

In eodem.

Scilicet est fluvius, qui visus maximus ei.

Suspicantur quidam, eum, Eij gemino ij scripsisse,

prioremq; productam esse positione. Prisci enim, ut supra diximus, I, inter duas vocales geminabant, Aijo, Maija sic, eijus, & in dativo servato utroq; I, Eij, Hæc est Probi atq; Prisciani sententia. Probo licentius accedo. Itaq; Cui, Huic, Ei, puto suapte natura dissyllaba esse, ut dij, dijs, ij, ijs, quæ ferè à poëtis contrahuntur. Quòd verò Priscianus ait, dativum nominum pronominúmque, quorum genitivus exit in Ius, minorem esse genitivo una syllaba, de ijs accipiendum est, quorum rectus duas habet syllabas, ut Unus, ille, solus &c. At Quis, Hic, Is, monosyllaba sunt. Sed hæc, ut multa alia viderint Critici. Deorsum, Seorsum, Prehendo, prehenso omisimus, quòd illa ferè apud priscos poëtas leguntur Contracta: hæc verò, quia nihil est cur à poëtis contrahantur, cùm prendo, prenso verba imminuta, tam sint in usu, quàm plena, & apud Virgilium Æneid. 2.

--- prensant fastigia dextris,

legitur, non prehensant, ut quidam citant.

Synalœphe.

Synalœphe est, cùm vocalis, aut Diphthongus præcedentis dictionis, à sequenti excipitur, & quodammodo absorbetur.

Vir-

Virgilius.

Atque ea diversa penitus dum parte geruntur. Æneid 9.

Idem.

Conticuêre omnes intentique ora tenebant. Æneid 2.

Idem.

-- clamorem ad sydera tollunt Ænei. 10.
Dardanidæ è muris: spes addita suscitat iras.

EXCEPTIO.

O Et Heu, sequente vocali aut diphthongo integra manent.

Virgilius.

O pater. ô hominum, Divûmque æterna potestas. Ænei. 10.

Statius.

Heu ubi syderei vultus? ubi verba ligatis Imperfecta sonis? Theb. 5.

Episynalœphe locum habet in eadem dictione, Synalœphe vero in diversis, à συναλείφειν appellata, quòd simul ungere & linere significat: sunt enim duæ vocales, & quodammodo simul iunguntur atque collinuntur. Quintilianus Synalœphen, & Synæresim etiam in eadem dictione fieri docet lib. 1. cap. 5. Plus, inquit, exigunt utilitatis, quæ accidunt in dicendo vitia: quia exempla eorum tradi scripto non possunt, nisi cùm

in versus inciderunt, ut διαίρεσις *Europaï: & ei contrarium vitium, quod* συναίρεσιν & συναλοιφὴν *Græci vocãt, nos complexionẽ dicimus qualis est apud Varronem. Cùm te flagranti deiectum fulmine Phæton. Nam si esset prosa oratio, easdem litteras enuntiare veris syllabis licebat. Hæc ille: ubi apertè Phæton pro Phaëton ait Synalœphen esse. Idem lib. 9. cap. 4. Synalœphen appellat in diversis dictionibus. Nam & coëuntes litteræ, quæ* συναλοιφὴ *dicitur, etiam leniorum faciunt orationem, quàm si omnia verba suo fine claudantur. Ibidem, Nam ubi libido dominatur, innocentiæ leve præsidium est. Nam Synalœphe facit, ut duæ syllabæ pro una sonent. Ubi Synalœphen* Ecthlipsin *vocavit. Probus* Inst. Art: *ait Synalœphen fieri multis modis. Interdum, inquit, brevis in brevem cadit,* ut:

> *Obsedêre alii telis angusta viarum.*

Interdum brevis in longam, ut

> *Tænarias etiam fauces, alta ostia Ditis.*

Interdum longa in brevem, ut Virg. 12. Æneid.

> *Se signari oculis, ultro implacabilis ardet.*

Interdum diphthongus in simplicem longam, ut

> *Dardanidæ è muris.*

Aliquando brevis in diphthongum, ut

> *Arva neque Ausoniæ semper.*

Interdum diphthongus in diphthongum: hujus ultimi modi exemplum non est apud Probum: vetustate enim deletum est.

Mult

Multa tamen invenias apud poëtas.

Virg. Æneid. 6.

Illa autem, paribus quas fulgere cernis in armis.

Ah, Hei, Hui, & Cui, cùm est contractum, non videntur elidi sequente vocali.

APPENDIX. I.

INterdum nec vocalis nec diphthongus, ut suprà diximus, à sequenti vocali excipitur.

Virgilius.

Glauco & Panopeæ, & Inoo Melicertæ Georg. 1.

Idem.

Posthabita coluisse Samo, hîc illius arma. Æneid. 1.

Id quoq; multò rariùs accidit, si vocalis brevis sit;

Idem.

Et vera incessu patuit Dea: ille ubi matrem. Æneid. 1.

APPENDIX III.

SYnalœphe non solùm in eodem carmine, sed in diversis locum habet.

Virgilius.

Et spumas miscent argenti, vináque sulphura, Idæásq; pices. Georg. 3.

Idem

Idem.

Georg. 2. Inseritur vero ex fœtu nucis arbutus horrida?
Et steriles platani malos gessere valentes.

Idem.

Æneid. 1. --- quibus orbis in oris
Iactemur doceas, ignari, hominùmq; locorùmq; Erramus.

In his atque similibus locis, ultima vocalis præcedentis versus excipitur atque absorbetur à prima sequentis.

Ecthlipsis.

Ecthlipsis est, cùm M, littera, simul cum vocali eliditur, propter sequentem vocalem.

Virgilius.

Æneid. 3. Italiam, Italiam primus conclamat Achates.

Persius.

Satyr. 1. O curas hominum, ô quantum est in rebus inane.

APPENDIX I.

Prisci M, litteram, cum vocali corrupta servabant. *Lucret.*

Lucretius.

Nam si tantundem est in lanæ glomere, quantum, Lib 2.
Corporum in plumbo est, tandundem pendere par est.

Corporum, dactylus est.

Ennius.

Infinita ferêtum millia militum octo. Anna. 10.

APPENDIX II.

Ecthlipsis etiam in diversis carminibus locum habet.

Virgilius.

Iamque iter emensi, turres ac tecta Latinorum. Æneid. 7.
Argua cernebant juvenes, muróque subibant

Idem.

Aut dulcis musti Vulcani deoquit humorem. Georg. 1.
Et folijs undam tepidi despurnat aheni.

APPENDIX III.

PRisci poëtæ S. litteram, passim elidebant, quod si deinde concurrent vocales, prior à posteriore per Synaloephā excipiebatur.

En-

Annal. 7. *Ennius.*

Doctus, fidelis, suavis homo, fæcundus, suóque
Contentus atque beatus, scitus, secunda loquens in
Tempore, commodus, & verborum vir paucorum

Doctu' fi: cundu' su, dactyli sunt. In secundo versu ex primo verbo exteritur, s, deinde fit synalœpha, sic, Con tent' atq; be. Rarissimè apud posteros videas hanc litteram extritam:

Cicero.

In Art. Delphinus jacet haud nimio lustratu nitore.

Alcinous.

Longè erit à primo quisquis secundu erit.

Lustratus, & Quisquis, s, amittunt

ἐκθλίβω elidere extingvere significat unde ecthlipsis dicta est, qua propriè eliditur M littera, deinde vocalis à vocali per synalœphar excipitur. Juvenal. Saty 9. neq; consonantem neq; vocalem extrivit.

Vivendum rectè cùm propter plurima, tum h
Præcipuè causis. Quidam ajunt, h, hic vi habere consonantis, ut in illis Virgilij carminib.

ve

--versaq; juvencum

Terga fatigamus hasta-- & 7 --fervida pinum
Sustinet, ac natæ, Turniq; canit Hymenæos:

sed hæc loca Virgilij, aliáq; ejusdem generis, syllaba communi excusantur, de qua suprà egimus. Illud verò Juvenalis non video qua ratione sit excusandum, quod hodie in libris correctis legitur -- Tùm his, non addita præpositione De, hoc modò, Tum de his: ut alij volunt: Macrobius l. 5, c. 14. ait hos versus ὑπερκαταλήκτους Hypercatalecticos à Græcis appellari: qui inquit, syllaba longiores, ut

--quin protinus omnia. Vulcani decoquit humorem.

Et spumas miscent argenti, vivâq; sulphura.

Et --arbutus horrida. Hæc ille: quæ omnia aut synalœpha aut Ecthlipsi defendi possunt, excepto eo, quod est in 6. Æneid.

Bis patriæ cecidere manus, quin protinus omnia.
Perlegerent, &c. Servius legit,
--quin protinus omnem: subaudit enim picturam

De littera, s, extrita sic scribit Cicero in Oratore, Quin etiam, quod jam subrusticum videtur, olim autem politius, eorum verborum, quorum eadem erant postremæ duæ litteræ, quæ sunt in Optumus, postremam litteram detrahebant, nisi vocalis insequebatur. Ita non erat ea offensio in versibus, quam nunc fugiunt poëtæ novi, Ita enim loquebantur.

Qui

Qui est omnibus' princeps: non, omnibus princeps & Vita illa dignu' locóq;: non dignus, In eodem Sed quid ego? vocales sine vocalibus sæpe brevitatis causa contrahebant, ut ita dicerent, multimodis, vas' argentis palm' & crinibus, tectifractis, &c.

Diæresis sive Dialysis.

Diæresis est, cùm syllaba una in duas dividitur: ut Aurai trisyllabum pro Auræ dissyllabo; sylüæ, evolüam, evolüisse, dissolüo, heü, persolüendus suavis jam apud comicos dissyllabum.

Virgilius.

Æneid. 6. Æthereum sensum, atque aurai simplicis ignem.

Horatius.

In Epod. Nivésque deducunt Iovem, nunc mare, nunc sylvæ.

Catul.

Ad Ortal. Condita quin veri pectoris evolvam.

Ovidius.

In Epist. Debuerant fusos evolvisse suos.

Catul.

Pristina vota novo munere dissoluo.

Ovid.

Ad Liv. Vita data est utẽda, data est sine fœnore nob

Mutu:

Mutua, nec certa persolvenda die.

Martialis.

Heu quem benè nunc Papyriane. Lib. 8.

Virgilius.

Non lux, non cibus est suavis illi. de liv.

Aurai, aquai, aulai, pictai, quibus Virg. de. diversis locis utitur, non fiunt à genitivis aurae, aquae, aulae pictae: esset enim ultima E, non I, sed ab aurai, aquai, aulai, pictai dissyllabis: sic enim prisci casus interrogandi dandiq; primæ declinationis scribebant per ai, more Græcorum, non ae, ut post scripserunt posteri. Lege Quintilianum l. 1. c. 7. Carmen Horatij, ut Prisc. lib. 1. docet, constat ex dimetro jambico, & penthemimeri Heroica hoc est, duobus dactylis, & syllaba: quod ex cæteris ejusdem Odæ facilè intelligitur. Jam, teste Sauro, apud Plautum in Pseudulo dissyllabum legitur: Lunc jam. Jam, inquit, divisit in duas syllabas metri causæ. Lege Rufinum de metris Comicis.

Systole.

SYstole est, cùm Syllaba natura longa corripitur.

Virgil.

Cùm subito assurgens fluctu nimbosus Orion. Æneid. 1.

Idem.

Æneid: 6 Illæ autem paribus, quas fulgere cernis in armis.

Idem.

Æneid.8. --- totùmq; instructo Marte videres
Fervere Leucaten, auróq; effulgere fluctus.

Silius.

Lib. 8. Terruerunt pavidos accensa Ceraunia nautas.

Aut positione longa, sed altera consonante extrita, ut Obicis pro objicis, abici pro abjici.

Lucanus.

Lib. 8. Cur obicis Magno tumulum, manésq; vagantes.

Ovidius.

De Ponto 2. Turpe putas abici, quod sim miserandus amicis.

Orion à Græcis per ω scribitur ὠρίων Fulgere, effulgere, ait Probus huc spectare, Fervere vero negat, quod Fervo Fervis tertiæ conjugationis apud veteres lectum sit. συστέλλειν corripere significat, unde systole.

Ectasis sive diastole.

Ectasis est, cùm aut Syllaba natura brevis, simpliciter producitur:

Virgilius.

Italiam fato profugus, Lavinâque venit littora. Æneid. 1.

Statius.

--seu castra subire
Apparet: aut celsum crebris arietibus urbis
Inclinare latus. Theb. 2.

Aut cùm eadem consonans geminatur, ut Relligio, relliquiæ, repperit, rettulit, reppulit:

Virgilius.

Relligione patrum multos servata per annos Æneid. 2.

Idem.

Troas relliquias Danaûm, atque immitis Achillei. Æneid. 1.

Idem.

Vir bonus & sapiens: qualem vix reperit ullum. Epist. 2.

Horatius.

Rettulit acceptos, regale numisma, Philippos. Epist. 3.

Lucanius.

Reppulit à Libycis immensum Syrtibus æquor. Lib. 1.

Aut I, & V, vocales, in Consonantes mutantur,

Virgilius.

Æneid. 11. -- cujus apertum
Adversi longa transverberat abiete pectus.

Idem.

Æneid. 12. Mœnia, quisque imos pulsebant ariete muros.

Idem.

Æneid. 9. Abietibus juvenes patrijs, & montibus æquos.

Idem.

Æneid. 2. Hærent parietibus scalæ, pontésque sub ipsos.

Silius.

Lib. 4. Arietat in primos, obicitque immania membra,

In his & similibus locis I, vocalis fit consonans: itaque Abiete, Ariete, dactyli sunt.

Idem.

Georg. 1. Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.

Idem.

Æneid. 5. Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus.

In his V, vocalis, in consonantem migrat: quare Tenuia, dactylus est, itidem Genua la. Hæc est Probi sententia: sunt qui existiment esse proceleusmati-

maticum. Neque mirari debes, si vocales mutentur in consonantes, cùm eædem litteræ consonantes, interdum in vocales vertantur, ut Dissoluo, quadrissyllabum, pro dissoluo, & cætera quæ per diæresim in duas syllabas dividuntur.

Ἐκτείνω *producere, extendere significat, unde* ἔκτασις *productio extensio,* διαστέλλω *diduco, divido, laxo, unde* διαστολή. *Arietibus, cùm quinque habeat breves, non poterat in quinta regione locum habere, nisi producta antepenultima. Versus ille Virgilij, Arietat in portas, & duros obice postes: huc etiam spectat, si Macrobio credimus: ait enim lib. 5. c. 14.* λαγαροὺς *Lagaros appellari versus, qui in medio habent syllabas breves pro longis, ut — & duros obice postes. Gellius tamen lib. 4 cap. 17. docet, Obÿces Obÿcibus geminoÿ, esse scribendum: ut verbum Obÿcio, à quo facta sunt: primam positione longam esse. Probus Inst. Art. ubi de decem modis Positionis agit, decimus modus, inquit, est, si post vocalem subjecta sit consonanti vocalis vel I, vel V, & correptam vocalem habeat consequentem, ut*

Parietibus textum cæcis: In hoc versu quoniam prima pars orationis correptam habet, hoc

genere positionis primam syllabam longam efficimus: secundam namque syllabam resecamus per medium, & præcedentem consonantem primæ syllabæ conglutinamus: vocalem autem ad tertiam revocamus, & loco consonantis defigimus. Hic sanè modus Positionis apud Virgilium non in superiore exemplo tantùm, sed in multis versibus invenitur, ut Arietat in portas, &, Trastra per & remos & pictas abiete puppes.

Item, *Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus.* Et

Tenuis ubi argillæ dumosis calculus arvis.

Hæc ille. Cujus verba quoniam fortasse alicui obscuriora videbuntur, planitùs explicemus, posito exemplo, Abiete. Post vocalem A, I, vocalis, subjecta sive postposita est consonanti B, & habet consequentem vocalem nimirum, E, brevem: quoniam igitur in, abiete, A, prima syllaba corripitur resecamus secundam syllabam nempe Bi, per medium, & præcedentem consonantem, hoc est B, damus primæ vocali A, ut fiat syllaba Ab: ipsam verò vocalem I, loco consonantis defigimus revocamúsque ad tertiam vocalem E, ut sint hoc modo distributæ syllabæ, Ab, ie, te, sic Ten, vis, Gen, va, atque cætera eodem modo. Plura hujus generis reperias apud alios poëtas.

Silius lib. 1.

Genua labant, fessique humeri gestamina laxant.

Idem lib. 6.

Cætera

Cætera sinuatis glomerant sub pectore gyris.

Idem lib. 7.

Ducit sinuato captivum ad littora limo.

Macrob. lib. 5. c. 14. ait, *versus qui in principio habent breves pro longis appellari* ἀκεφάλους, *Acephalos, quasi sine capite, nam Heroici à longis incipiunt: hujus generis sunt aliquot apud Virg.* Georg. 4.

Parietibusq; premunt arctis, & quatuor addunt.

Idem Aneid. 5.

Parietibus textum cæcis iter, ancipitémq; &c.

Idem Æneid 12.

Arietat inportas, & duros obice postes.

ἀκέφαλοι *inquit, Arietat in portas. Parietibus textum cæcis iter. & similia.* λαγαροί *autẽ qui in medio versu breves syllabas pro longis habent -- & duos obice postes, & Consilium ipse pater, & magna incepta Latinus.* Idem docet Diomedes l. 3. & Athenæus l. 14. *Addit præterea idem Athenæus* μειούρους *Miuros, qui in fine habent brevem pro longa: ubi Homeri testimonia invenies. Quæ cùm ita sint, Macrobius à Probo dissentit, cùm primas breves esse in Arietat, Parietibus & similibus doceat.*

In illo Virg. Eclog. 3.

Tityre pascentes à flumine reÿce capellas.

Aut I, vocalis in consonantem migrat, aut e, & i, in syllabam coalescunt, ut aureis, ærei, ferrei, & cætera id genus: de quibus in Episynalœphe.

Quid si illud ejusdem Georg. I. *Fluviorum rex Eridanus: campósque per omnes, huc etiam spectet? ut fluvio sit spondeus, i, vocali, in consonantem versa.*

DE CÆSVRA.

SI Pedes, maximè versus Heroici, è singulis verbis constent, ineptum & insulsum fit carmen, ut:

Aurea scribis carmina Iuli maximè vatum.

Contrà si verba concidantur, ita ut mutuo amplexu pedes alij ex alijs pendeant, pulcherrimus efficitur versus.

Virgilius.

Æneid. 1. Semper honos, noménque tuum, laudésque manebunt.

Idem.

Ibidem. Non ignara mali miseris succurrere disco.

Idem.

Ibidem. Iustitiáq; dedit gentes frænare superbas.

Idem.

Æneid. 6. Ære ciere viros, Martémque accendere cantu.

Syllaba

Syllaba quæ ex dictione cæditur, ac
ost quemvis pedem relinquitur, vul-
gò cæsura dicitur: cuius tanta est vis,
ut ejus beneficio brevis syllaba produ-
atur: est enim quoddam in ipsa divi-
one verborum latens tempus, nam
um moramur, atque ad alias transi-
ıus, intervallum unum spatiúmque
ıcratur.

Virgilius.

Pectoribus in hians spirantia consulit exta Æneid. 4

Idem.

Emicat Euryalus, & munere victor amici. Æneid. 5.

Idem.

Vna eadémque via sangvis, animúsque sequuntur. Ænei. 10.

Idem.

Grajus homo infectos linquens profugus Hymenæos. Ibidem.

Vides ut syllabæ natura breves, post
mum, secundum, tertium, & quar-
n pedem producantur? id benefici-
ı cæsuræ acceptum referunt.

APPENDIX.

ANapæstici versus optimi putantur si pedes singuli è singulis fiant verbis.

Senec.

Thyest: Tertia misit buccina signum.

Idem.

Ibidem. Nondum seræ nuncius horæ.

Idem.

Ibidem. Curvo brevius limite currens.

Qui tamen perpauci sunt, si cum iis conferantur:

Idem.

Ibidem. Pectora longis hebetata malis
Iam sollicitas ponite curas:
Fugiat mœror, fugiatque pavor.

Ne te illud prætereat, Anapæsticum versu nonnunquam pedem anapæstum habere nullum id quod primi tres versiculi apertè docent.

De Penthemimeri, Hepthemimeri, &c.

VEteres Grammatici versum Heroicum in quatuor partes secant, quas sectiones sive cæsuras, appellant Penthemimerim, Trochaicam, Hepthemimerim, Bucolicam sive Tetrapodiam.

Pe

Penthemimeris, latinè semiquina-
ia, constat ex duobus pedibus & syllaba
uæ dictionem claudat, ut

Virgilius.

Vt belli signum. Æneid. 8.

Idem.

Panditur interea. Ænei. 10.

Idem.

Turnus ut infractos Æneid. 12

Trochaica post duos pedes habet
has syllabas, longam & brevem, sive
trochæum, qui dictionem terminet, ut

Virgilius.

Non omnes arbusta Eclog. 4.

Idem.

Infandum Regina Æneid. 2.

Idem.

Excutiens cervice. Æneid. 12.

Hephthemimeris, latine semisepte-
ria, continet tres pedes, & syllabam,
æ dictionem finiat:

Virgilius.

Talibus Ilioneus: cuncti Æneid. 1.

Idem.

Multa super Priamo rogitans Ibidem.

Idem.

Terram inter fluctus aperit. Ibidem.

Buco-

Bucolica seu Tetrapodia sit, si semi-septenariæ duas breves adjunxeris, ut
Talibus Ilioneus, cuncti simul.
&, Multa super Priamo rogitans super
&, Terram inter fluctus perit; furit.

Hac tamen postremam ajunt propriam esse Bucolici Carminis, qua Theocritus plurimùm est usus.

APPENDIX.

Versus qui Heroico nomine digni censentur, modò cæsuram unam habent, ut,

Vt belli signum Laurenti Turnus ab arce
Panditur interea domus omni potentis Olympi.
Turnus ut infractos adverso Marte Latinos.

Omnes solam semiquinariam habent.

Modò duas, ut:

Non omnes arbusta juvant, humilésque myricæ,
Infandum regina jubes renovare dolorem
Excutiens cervice toros, fixúmque latronis, &c.

Omnes Trochaica & semiseptenaria constant.

Mo

Modò tres, ut

Talibus Ilioneus: cuncti ſimul ore fremebant.
Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa.
Terram inter fluctus aperit: furit æſtus arenis.

Omnes & ſemiquinariam, & ſemiptenariam, & bucolicam habent.

Cæſura, niſi more veterum loquamur, non eſt ...llaba quæ poſt pedes ſupereſt ſed pars carminis, ...nul cum ſyllaba, aut ſyllabis, quæ dictionem ſi...ınt. Itaq; Penthemimeris non ſignificat ſylla...m, quæ poſt duos pedes relinquitur, ſed duos ...des ſimul cum ſyllaba: quod Quintilianus li...o 9. cap. 4. apertiſſimè docet. Et quod, inquit, ...obus pedibus & parte, πένθημιμερὶς à Græcis ...citur. Et Grammatici, cùm dicuntur verſum ...iquem conſtare Penthemimeri Heroica, duos ...dè & partem intelligunt. Additur à nonnul... recentioribus τριημιμερὶς Triemimeris, quæ ...dem unum & ſyllabam habet, ut Multa ſuper. ...em ἐννεημιμερὶς Enneemimeris, quæ quatu... pedibus & ſyllaba conſtat. Virg. Æneid. 10. *...jus homo infectos linquens profugus -- Sed ... veteribus nulla de his, niſi me fallet memoria, ...nentio. Quòd ad vocabulorum rationem attinet,*

tinet, πενθημιμερὴς Penthemimeris à πέν
quinque & ἥμισυ, quod in compositione ἡμι
citur, hoc est, semis, & μερὴς quod partem
significat, sic enim video plerosq; ultimam scribe
tes: sunt qui mali per η Semiquinaria vocat
inquit Diomedes libro 3. quia pedes divid
habet enim duos pedes & semipedem, qui s
dimidium quinque, ἑφθημιμερὴς Hephthem
meris ab ἑπτά, hoc est septem, & cæteris par
culis dicitur semiseptenaria, dividit enim sept
Sunt qui hos numeros malint ad Arsin & The
hoc est, sublationem & positionem pedum ref
re. Unusquisq; enim pes sublationem & posit
nem habet. Nam ut animantes ingredient
vicissim pedes & attollunt & deponunt, ita n
tiendis versibus altera pars pedis attollitur, alt
deprimitur: quæ attollitur græcè ἄρσις la
nè sublatio: quæ deponitur θέσις hoc est, pos
vocatur. Cùm igitur pes in duo dividitur,
sin nimirum & Thesin: duo pedes & semip
quinque partes sive semipedes efficiunt. Qu
ta cæsura τετραποδία Tetrapodia à Diomed
eodem libro appellatur, quòd quatuor pedes c
tineat. Βουκολικὴ Bucolice seu Bucolica, q
Theocritus, inquit idem, autor carminis Bucol
hac plurimùm esse usus credatur. Utitur q
dem Theocritus ea frequentissimè, ut ejus scr
do

ocent: sæpè tamen dactylus ex integra dictione onstat: reperitur eodem loco spondeus sed rariùs: Priscianus lib. 1. exercitationum, tres tantùm æsuras admittit, Commata, inquit sunt tria, Trochaica, Semiquinaria, & Semiseptenaria: uarta enim Bucolica, magis passio est, sicut se-ipes, & quarta Trochaica, & quæ inveniun-r per singulos pedes. Cæsuræ verò, cursum & ythmum leniorem solent perficere, & necesse t vel unam, vel duas cæsuras in versu inveni-nam tres rarissimè possunt inveniri in eodem rsu. Lege si vacat cætera. Sed utcunque sit, rtè Virgilius vehementer hac cæsura delecta-r, nulla enim ferè est pagina, in qua non repe-itur semel, interdum ter, & quater, quinquies, que in Æneide.

m cœlum terràmque meo sine numi-
venti. Detrudunt naves scopulo: levat ipse tri-
nti. Jámque faces & saxa volant, furor arma
nistrat. Sic cunctus pelagi cecidit fragor, æquo-
postquam
t in secessu longo locus: insula portum
ficit objectu laterum quibus omnis ab alto.

ec omnia in pagina una Æneidos:

dunt quidam Trochaicum quartam, cùm rto loco est trochæus partam, cùm quarto trochæus partem orationis terminans, cujus mplum affert Terentianus:

Quæ pax longa remiserat arma, novare para-bant quæ cùm rarissimè reperiatur, à multis ne-gligitur. Nonnulli eodem loco spondeum collo-cant, qui orationis partem terminet, ut

Albaníque patres, atque altæ mœnia Romæ.

Hac non raro utitur Virgilius libro 8.

Ut belli signum Laurenti Turnus ab arce
Extulit, & rauco strepuerunt cornua cantu.

Diomedes, cui quatuor cæsuræ, quas amplexi su-mus, placent, meminit etiam harum, ubi de Bu-colica egit. Sunt, inquit, qui quartum troch-um in hac cæsura collocant, ut est,

Quæ pax longa remiserat arma novare parabant.

Alij verò spondeum, ut est,

Inde toro pater Æneas sic orsus ab alto.

Sed hæc hactenus.

DE VERBIS *Poëticis.*

VErborum licentia liberiores multò sunt Poëtæ quàm Oratores, quibus assiduè, accuratéque legendis, non solùm verba, sed etiam cætera ornamenta ijs, qui Poëticæ studio tenentur, diligentissimè sunt observanda.

DE PATRONYMICIS NOMINIBUS.

PRopria poëtarum sunt, quæ à Grammaticis Patronymica vocantur, quòd à patrum majorúmq; nominibus facta, filium, aut filiam, nepotem, aut neptem, aut ex posteris aliquem significent. Hæc ferè à Græcis nominibus

fiunt, atque vel in Des, vel As, vel Is, vel Ne exeunt; quorum prima masculina sunt, & primæ declinationis, ut Pelides, Achilles, Pelei filius.

Ovidius.

In Epist. Pelides utinam vitasset Apollinis arcus.

Æacides, Achilles, Æaci nepos.

Virgil.

Æneid.1. Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector, ubi ingens Sarpedon.

Æacides, Pyrrhus pronepos Æaci.

Idem.

Æneid.1. Conjugio Æacidæ Pyrrhi, sceptrísque potitum.

Æacides, Pyrrhus Epirotarum rex, ab Æaco originem trahens.

Idem.

Æneid.6. Eruet illa Argos Agamemnoniásque Mycenas.
Ipsúmqe Æacidem genus armi potentis Achillei.

Cætera fœminina sunt, & declinationis tertiæ, exceptis ultimis, quæ secundæ sunt Græcorum, ut Thestias, Althea Thestij filia.

Ovidius.

Thestias

Thestias haud aliter dubijs affectibus errat. Meta. 8.

Thaumantias, Iris Thaumantis filia.

Virgilius.

Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est. Æneid, 9.

Æolis, Alcyone Æoli filia.

Ovidius.

Æolis interea tantorum ignara malorum. Meta. 11.

Atlantis Atlantidis, Electra Atlantis filia.

Virgilius

Dardanus Iliacæ primus pater urbis & autor. Ænei. 18.

Electra, ut Graij perhibent, Atlantide cretus.

Nerine Nerines, Galatea filia Nerei.

Idem.

Nerine Galarea, &c. Eclog. 7.

APPENDIX I.

PAtronymica non solùm à patribus, avis, proavis, abavis, atavis, tritavis, alijsque majoribus deducuntur, sed etiam à matribus, ut Iliades, Romulus

ab Ilia: Philyrides, Chiron Centaurus à Philyra: Latrôis, idis vel idos, Diana à λητῶ, hoc est Latona.

Ovidius.

Meta. 14. Invadunt, portásque petunt quas objice firmo Clauserat Iliades.

Idem.

Meta. 7. Philyrides puerum cithara perfecit Achillem.

Idem.

Præteritas cessasse ferunt Latoidos aras.

Item à fratribus, ut Phoronis, Io seu Isis Phoronei soror: Phaëtontias, soror Phaëtontis.

Idem.

Meta. 1. Nec superûm rector mala tanta Phoronidos ultra Ferre potest.

Virgilius.

Eclog. 6. Tum Phaëtontiadas musco circumdat amaræ Corticis.

A Regibus præterea & conditoribus ut Romulidæ, Romani à Romulo: Dardanidæ, Trojani à Dardano, Æneadæ ab Ænea: Cecropodæ, Athenienses, à Cecrope: iidem Thesidæ, à Theseo.

Persius.

---int

---inter pocula quærunt.

Romulidæ saturi, quid dia poëmata narrent. Satyr. 1.

Virgilius.

Dardanidæ magni, genus alto à sanguine Divûm. Ænei. 5.

Idem.

Æneadásq; meo nomen de nomine fingo. Æneid. 3.

Ovidius.

Phocus in interitus spatium, pulchrósque recessus. Cecropidas duxit. Georg. 2.

Virgilius.

Præmiáq; ingentes pagos & compita circum Thesidæ posuêre.

APPENDIX II.

MVlta à regionibus, urbibus, montibus, fontibus, fluviis, aliisq; rebus fiunt, quæ formam quidem patronymicam habent, re autem vera gentilia sunt, aut pro possessivis, adjectivisq; Nominibus ponuntur, ut Asis, Libystis, talis, Ausonius, Sarmatis Colchis, Sithonis, Thessalis, Sicelis, Sidonis, Ilias, Troas, Erymanthis, Mænalis, Pieris, Tritonis, Pegasis, Phasis, Phœbas.

Ovidius.

---celerique carina, Meta. 9.

AEgeas metiris aquas, & in Afide terra
Mœnia conſtituis.

Silius.

Lib. 7. Ad quem Cymodoce Nympharum maxima natu Italidum.

Virgilius.

Æneid. 5. occurrit Aceſtes.
Horridus in jaculis, & pelle Libyſtidis urſæ.

Ovidius.

Faſt. 2. Nomen Arioninum Siculas impleverat urbes.
Captáque erat lyricis Auſonis ora ſonis.

Idem.

Triſt. 1. Sarmatis eſt tellus, quam mea vela petunt.

Idem.

In epiſt. Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.

Virgilius.

Æneid. 1. Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades paſſis.

Ovidius.

Meta. 13. Troades exclamant: obmutuit ille dolore.

Idem.

Triſtib. 3. Cúmq; truci Borea Mænalis urſa videt.

Idem.

In Epiſt. Pegaſis Oenone Phrygijs celeberrima ſylvis.

Idem.

Faſt. 2. Vectam frænatis per inane draconibus Ægeus.

Credu-

Credulus immerita Phasida fovit ope.

Lucanus.

Limine terrifico metuens consistere Phœbas. Lib. 5.

Patronymica masculina quo pacto formentur.

Præceptum I.

NOmina A, finita assumunt Des syllabam, ut Ilia, Iliades.

As, terminata assumunt De, syllabam ante s, ut AEneas, AEneades, Pheretias, Pheretiades.

Ovidius.

Cúmq; Pheretiade & Hyantæo Iolao. Meta, 8.

EXCEPTIO.

A, Finita, aliquando ipsum A, mutant in, ut Philyra, Philyrides.

As, terminata, interdum I, ante A, assumunt, ut Amyntas Amyntiades, Philippus Amyntæ filius.

Ovidius.

Aut ut Amyntiaden &c. In Ibin.

AEneades, Iulus AEneæ filius, fit à Græco αἰνείας sublato A, AEneades, AEneades.

Virgilius.

Æneid. 5. Atq; his ardentem dictis affatur Iulum.
Sit satis AEneade, telis impunè Numanum Oppetijsse tuit.

Præceptum II.

ES, finita, mutant Es, in Ades, ut Hippotes, Hippotades, AEolus Hippotæ filius.

Ovidius.

Meta. 4. Clauserat Hippotades æterno carcere ventos.

EXCEPTIO.

HÆc sæpe I, ante A, admittunt, ut Anchises, Anchisiades, Laërtes, Laërtiades.

Virgilius.

Æneid. 8. AEneas Anchisiades, & fidus Achates.

Ovidius.

Meta. 13. Saxa moves gemitu, Laërtiadæque precaris.

Præ-

Præceptum III.

NOmina ſecundæ declinationis Vs, finita, in Genitivo aſſumunt Des ſyllabam penultima brevi, ut AEacus AEaci, AEacides: ſic Priamides, AEolides, Tantalides, à Priamo, AEolo, Tantalo.

Virgilius.

Miſenum AEoliden quo non præſtantior alter. — Æneid. 6.

Ovidius.

Priamidémq; Helenum rapta cum Palla-de captum. — Meta. 13.

Idem.

Tantalides tu ſis, tu, Tereíque puer. — In Ibin.

EXCEPTIO I.

NOnnulla penultimam habent longam, ut Belides, Lycurgides, Amphiaraides.

Virgilius.

ſi forte duas per venit ad aures
Belidæ nomen Palamedes --- — Æneid. 2.

Ovidius.

Quique Lycurgiden laceravit ab arbore natum. — In Ibin.

Idem.

Fast. 2. Amphiaraides Naupacteo Acheloo
Solve nefas dixit, solvit & ille nefas.

EXCEPTIO. II.

Quæ à nominibus secundæ declinationis fiunt, interdum etiam ant Des syllabam, A, litteram recipiunt maximèque in Ius exeunt, ut Battus Battiades: Asopus Asopiades: Menœtus Menœtiades, Thestius Thestiade Nauplius Naupliades: hæc in Ius, posterius I, genitivi mutant in A, Thesti Thestiades.

Ovidius.

In Ibin. Nunc quo Battiades inimicum devove Ibin.
Hoc ego devoveo tèq; tuósque modo.

Ibidem.

Meta. 7. Huic Asopiades petis irrita, dixit, & urb

Idem,

In Epist. ... Sive Menœtiadem falsis cecidisse sub armis.

Idem.

Meta. 8. ... ne titulos intercipe fœmina nostros
Thestiadæ clament.

Idem.

Sed neque Naupliades facinus defendere tantum. Meta. 13.

Iapetionides ab Iapeto pro Iapetides longius à norma recessit,

Ovidius.

Hic hominum cunctis ingenti corpore præstans. Meta. 4.

Iapetionides Atlas fuit.

Præceptum IIII.

GEnitivus nominum in EVS, assumit Des syllabam penultima longa: E, enim & I, vocales, in I longum, vel ei diphthongum contrahuntur, vel more Græcorum, ut à multis scribitur; ut Atreus, Atrei, Atrides, seu Atreides: sic Pelides, Alcides, Achilleides, Thesides, Tydides, & sexcenta alia.

Ovidius.

Convocat Atrides socios terrore paventes Meta. 13.

Virg.

Te precor Alcide cœptis ingentibus adsis. Æneí. 10.

Ovidius.

Pyrrhus Achylleides animosus imagine patris. In Epist.

AP.

APPENDIX.

Hæc rariùs A, ante Des syllabam habent.

Virgilius.

Æneid, 2. Panthus Otriades arcis, Phœbique sacerdos.

Præceptum V.

SI nomina sint tertiæ Declinationis, patronymica fiunt à dativo: addita Des syllaba, ut Agenor, Agenoris, Agenori, Agenorides, Cadmus filius Agenoris: Thestorides, Calchas filius Thestoris: Actorides, Patroclus nepos Actoris; AEsonides, Iason filius AEsonis.

Ovidius.

Meta. 3. Donec Agenorides conjectum in guttura ferrum.

Idem.

Meta. 12. --- at veri providus augur
Thestorides vincemus ait.

Idem.

Meta. 13. Reppulit Actorides sub imagine tutus Achillis.

Tro

Troas ab arsuris cum defensore carinis.

Valerius Flac:

Advolat AEsonides, mortemque cadentis acervat. Lib. 6.

EXCEPTIO.

Nomina, As, finita, quorum genitivus exit in Antis, A litteram, ante Des syllabam, petunt, ut Abas, Abantis, Abanti, Abantiades: sic Atlantiades, Pæantiades, Athamantiades, Dryantiades, & alia id genus.

Ovidius.

Victor Abantiades patrios cum conjunge muros. Intrat. Meta. 5.

Idem.

Venit Atlantiades positis caducifer alis. Meta. 8.

Eodem ferè modo formantur, quæ nominibus in On fiunt: Telamon, Telamontis, Telamoni, Telamonides: Amphitryoniades, Laomedontiades.

A Scipione tamen non Scipioniades, sed Scipiades, imminuto verbo nascitur.

Ovidius.

Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quidquam Audet. Meta. 13. *Virg.*

Virgilius

Æneid. 8. Interea cum jam stabulis saturata mover
Amphitryoniades armenta.

Idem.

Ibidem. Laometontiaden Priamum Salamina p
tentem.

Idem.

Georg. 2. --hæc Decios, Marios, magnósq; Cami
los.
Scipiadas duros bello, & te maxime Ca
sar. *Silius.*

Lib. 7. Heu ubi nunc Gracchi? aut ubi sunt nu
fulmina gentis Scipiadæ?

Patronymica fœminina unde formentur.

Præceptum I.

PAtronymica fœminina quæ in *As* & Is exeunt, fiunt à masculinis, De syllaba sublata, ut Thestiades, Thesti as, Thestiadis: Æetiades, Æetias: Thau mantiades, Thaumantias: Phaëtonti ades, Phaëtontias: Æolides, Æolis, Æ olidis: Tantalides, Tantalis: Oebali des, Oebalis: Latoides, Latois: Dar danide

anides, Dardanidis idis; Cecropides, ecropis, Belides, Belis, idis. Multa præte ea sũt, quæ passim apud poëtas legũtur

Ovidius.

-- rapido fallax Aetias igni Meta, 7.
Imponit purum laticem.

Idem.

Talibus Æolidis dictis, lacrymísque movetur. Meta. 11.

Idem.

Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero. In Epist.

Idem.

Assiduê repetunt, quas perdunt Belides undas. Meta. 4.

APPENDIX I.

Quædam tum in *As*, tum in *Is* exeunt ut Æetias, & Æetis: Atlantias, & tlantis.

Valerius Flac.

--, nec me Æetis quin audiat opto. Lib. 7.

Idem.

-- ingens Æetida perculit horror. Lib. 6.

Virgilius.

Ante tibi Eoæ Atlantides abscondantur. Georg. 1.

Silius.

Vixque Antlantiadum rubefecerat ora sororum. Lib. 16.

AP-

APPENDIX II.

FOEminina quæ à masculinis fi Penultima longa, in Eis, desin soluta Diphthongo, atque E, brev longum verso, ut Æneades, Æneïs, Æneidos: Achilleades, Achilleïs, Achilleidos: Theseades, Theseïs, Theseidos.

Ovidius.

Tristib. 2. Et tamen ille tuæ felix Æneidos autor.

Statius.

Theb. 12. Vive precor, nec tu divinam Æne
tenta.

Juvenal.

Satyr. 1. Semper, ego auditor tantùm? nunqu
ne reponam,
Vexatus toties rauci Theseide Codr

EXCEPTIO.

NONNunquam penultima ma brevis.

Ovidius.

De Pon. to. 3. Res quoque tanta fuit quantæ subsist
summo
AEneidos vati grande fuisset opus.

Præceptum II.

NE, finita à genitivo fiunt, addita Ne, syllaba, penultima longa, ut Neptunus, Neptuni, Neptunine; sic Adrastine, Nerine, à genitivis *Adrasti*, Nereï E, & I, mutatis in I, longum, Quod si primigenium I, ante Os habeat, mutabitur Os, in One, penultima producta, ut *Acrisios* ἀκρισιώνη *Acrisione*, Danaë *Acrisij* filia,

Catul.

Téne Thetis genuit pulcherrima Neptunine? Argon:

APPENDIX.

A Muliebri *Acrisione*, finxit Ovidius virile, *Acrisioniades*.

Vertis in hunc harpen madefactam cæde Medusæ Meta. 5.
Acrisioniades, adigítque in pectus, at ille &c.

Oratores raro patronymicis utuntur. Cicer. Offi. 1. Regalis sanè & digna Æacidarũ genere sententia. Phasis Colchorum fluvius est, unde Poëtæ Phasida Medeam vocant. Phœbas Phœbados fatidica, fatiloqua Phœbi sacerdos. Pelides etiam Pelianes interjecta vocali, A, à

Græcis dicitur πηλειάδης *unde Pelias Patro-nymicum fœminium* πηλειὰς, ε, *ex diphtho-go rejecto Ovid. in Epist. Transeat Hectore-um Pelias hasta latus, ubi patronymicum pro pos-sessivo positum est, Pelias hasta, hoc est, Achillea. Pæantiaden invenies apud Ovid. Meta. 13. Atha-mantiaden & Dryantiaden apud eundem in I-bin Latois Diana à Latoides, fit, Latoides verò* λητὼ *hoc est, Latona,* τῆς λητοῦς, *Os, versa in* ιδης *more Græcorum* λητοΐδης, *vel more Lati-norum à dativo* λητοῒ *adjecta* δης *syllaba. Pa-tronymica Ne, syllaba finita, quæ ait Priscianus lib. 2 propria esse Jonum rara sunt. Adrastinen, & Acrisionen, nondum apud Latinos poëtas quod meminerim legi.*

De Metaplasmo.

PRoprium itidem Poëtarum est, verbis quibus Oratores utuntur, a-liquid interdum addere, vel detrahe-re: nonnunquam litteras alias aliis per-mutare: aliquando è proprio loco in alienum transferre: quod quidem cùm in soluta oratione vitium sit, Bar-barismus nominatur, in carmine a-

m

men non Barbarismus, sed Metaplasmus appellatur; datur enim venia poëtis, quia plerunq; coguntur metro servire. Metaplasmus verò dicitur quod vetus verborum forma, vel necessitate metri, vel ornandi poëmatis causa, à Poëtis in novam figuram, faciémque sermonis mutetur.

Prothesis πρόθεσις.

LITTERA, vel syllaba principio dictionis addita, vocatur Prothesis, ut Gnatus, pro natus: Tetulissem, pro tulissem.

Terentius.

Eo pacto & gnati vitam, & consilium meum Cognosces. Andr.

Idem.

Nam pol, si id scissem, nunquam huc tetulissem pedem. Ibidem.

Epenthesis ἐπένθεσις

EPenthesis est, cùm medio dictionis littera aut syllaba interijcitur, ut Relliquias pro reliquias: Mavors pro

Mars; navita pro nauta.

Virgilius.

Æneid. 1. Troas relliquias Danaum atque immiti Achillei.

Idem.

Æneid. 8. Fecerat & viridi fœtam Mavortis in antro Procubuisse lupam.

Ovidius.

Fast. 2. Quid tibi cum gaudio? dubiam rege navita puppim.

Paragoge παραγωγὴ seu Proparalepsis προπαράληψις.

PAragoge, seu Proparalepsis dicitur, cùm extremæ syllabæ aliquid adjungitur, ut Deludier, pro deludi; *Admittier* pro admitti.

Terent.

Andr. Vbi facilius passus sim, quàm in hac me deludier.

Virgilius.

---tum Nisus & unà

Æneid. 9. Euryalus confestim alacres admittier orant.

Aphæresis ἀφαίρεσις.

LIttera vel syllaba principio dictio-

ni

nis subtracta, *Aphæresis* appellatur, ut Ruo pro eruo: Temno pro contemno.

Virgilius.

--- dabit ille ruinas
Arboribus, stragémq; satis, ruet omnia latê. Æneid. 12

Syncope συγκοπή.

SYncope litteram, vel syllabam è medio dictionis subtrahit, ut Gubernaclo, pro gubernaculo: periclis, pro periculis: vixet, pro vixisset: extinxem, pro extinxissem.

Virgilius.

Cùmq; gubernaculo liquidas projecit in undas Præcipitem. Æneid. 5.

Idem.

--- hic me pater optime fessum
Deseris: heu tantis nequicquam erepte periclis. Æneid. 3.

Idem.

Vixet, cui vitam Deus, aut sua dextra dedisset. Ænei: 11.

Idem.

-- gnatúmque patrémque
Cum genere extinxem, memet super ipsa dedissem. Æneid. 4

Apocope ἀποκοπή.

APocope fini dictionis aliquid detrahit, ut Tuguri, pro tugurij: Oti pro otij.

Virgilius.

Eclog 1. Pauperis & tuguri congestum cespite culmen.

Idem.

Georg 4. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope, studijs florentem ignobilis oti.

Antithesis ἀντίθεσις.

ANtithesis est litteræ commutatio, ut Olli pro illi.

Virgilius.

Æneid. 5. Olli cæruleus supra caput astitit imber.

Metathesis μετάθεσις.

MEtathesis est litterarum ordo immutatus, ut Thymbre, pro Thymber.

Virgilius.

Æneid. 10. Nam tibi Thymbre caput Evandrius abstulit ensis.

Nisi

Nisi quis putet nominandi casu tum Thymber, tum Thymbrus dici, ut Evander, & Evandrus.

APPENDIX.

SYnalœphe, Episynalœphe, Diæresis, Ecthlipsis, Systole, Diastole, sunt etiam Metaplasmi species, de quibus suprà egimus.

§ *Probus de Metaplasmo Inst: Art. agit. Diomedes lib. 2 ejusdem meminit. Quintilianus lib. 1. cap 8. Cùm, inquit, Grammatices amor, & usus lectionis, non scholarum temporibus, sed vitæ spatio terminentur: in prælegendo Grammaticus, & illa quidem minora præstare debebit, ut partes orationis reddi sibi soluto versu desideret, & pedum proprietates: quæ adeo debent esse notæ in carminibus, ut etiam in oratoria compositione desiderentur: deprehendatq; quæ barbara, quæ impropria, quæ contra legem loquendi composita: non ut ex his utiq; improbentur poëtæ (quibus, quia plerumq; metro servire coguntur, adeo ignoscitur, ut vitia ipsa, aliis in carmine appellationibus nominentur: μεταπλασμὸς & σχηματισμὸς & schemata, ut dixi, vocamus, & laude virtutis necessitati damus) sed ut commoneat artificialium, & memoriam.*

riam agitet. Probus Proparalepsim vocat, quam Donatus Paragogen. Diomedes ait esse nescio quid discriminis, ut videtur, necessarij inter utramq; figuram. Probus & Diomedes carmine Virgilij probant litterarum ordinem immutatum: apud quem paulo antè Thymber recto casu legitur.

Daucia, Laride, Thymbérq; simillima proles.

DE

DE PROSODIA.

GRæci προσῳδίας, Latini Accentus, Tenores, & interdũ Tonos vocant.

Accentus rector est ac moderator pronuntiationis: eo enim attollitur, vel deijcitur vox, vel partim attollitur, partim deijcitur. Vnde ipsum non immerito quidam vocis animam appellarunt.

Accentus tres.

TRes sunt tenores, Acutus, Gravis, Circumflexus. Acuto attollitur syllaba, gravi deprimitur, ut Pópùlùs, antepenultima verò & ultima deprimuntur, gradatimq; descendunt. Acuti nota, è sinistra in destram obliquè ascendit. Gravis à summo in dextram

obliquè descendit. Accentu Circumflexo partim attollitur, partim dejicitur syllaba, ut Românus: ejus nota e acuto, & gravi constat: sonus hodie incertus est: siquidem latinæ lingvæ h spires, veterisq; pronuntiationis ignari, eodem penitus sono tum acutas, tu flexas voces efferimus.

Acutus in penultima, vel ante penultima locum habet: Circumflexus in penultima tantùm; Gravis ubi uterque abest.

Præceptum I.

NVllius verbi Latini ultima syllab autore Quintiliano, aut acuitu aut circumflectitur. Quare Pálam. na, álias, & cætera id genus adverbi prima acuta sunt pronuntianda. Ne te moveat quòd ultimæ à typograv gravi accentu notentur, id enim tant fit, ut adverbia esse intelligas.

Præceptum II.

Dicti

Dictio unius syllabæ natura brevis, aut positione solùm longa, acuitur ut át, ást, fáx, dúx.

Præceptum III.

Dictio monosyllaba natura longa, aut positione simul & natura, flectitur, ut Môs, rôs, lûx.

Præceptum IIII.

IN dissyllabis prior natura longa aut positione simul & natura, flectitur, dummodo posterior sit brevis, ut Cæstus, âudit, æstus, mœstus, mâtris, frâtris. Alioquin acuitur, ut Aéstas, árma, fúror.

Præceptum V.

IN polysyllabis semper observanda est penultima, quæ flectitur, si longa fuerit natura, aut natura simul & positione, dummodo ultima sit brevis: ut Amîcus, affîgit, arâctrum, palæstra, anapæstus

napæstus. Alioquin acuitur, ut Romános, victóres. Marcellus.

Præceptum VI.

IN polysyllabis semper acuitur antepenultima, si penultima sit brevis, ut Dóminus, Areópagus.

De præpositionum tono.

Quintil. libro. 1. cap. 5. PRæpositiones suis casibus præpositæ uno eodémque tenore simul cum ipsis efferuntur, ac si una tantum esset vox, ut pèr, fórum, àb éo, àd Déum, prætèr môrem, contrâ fœdus. Videt ut præpositiones gravi tono pronuntientur?

DE GRÆCIS VERBIS.

Verba planè græca, græco accentu pronuntiantur, ut παραλιπομένων Paralipoménon, penultima acuta, λιθόστρωτος Lithóstrotos acuta antepenultima, κύριε Kyrie, eadem acuta. ἐλέησον Eleiſon verbum eſt quatuorſyllabarum cujus non ultima, ſed antepenultima acuitur.

APPENDIX.

IN Græca lectione ſi duæ vocales concurrunt, ne in carmine quidem eliditur prior, niſi in ipſis libris antè extrita per apoſtrophon fuerit. Quare cùm κύριε ἐλέησον ſeptem ſyllabis conſtet, totidémq; vocalibus ſalvis & integris ſcribatur, nulla prorſus eſt omittenda.

De

De Hebraicis vocibus.

QVæ Hebræa omnino sunt, neque Latinitate donata, Hebræo tono pronunciantur, ut Amén, Cherubín, Seraphín, quæ acuta extrema, ut plerumq; efferuntur.

EXCEPTIO.

ABel, Cáin, Lámech, Nóe, Abigáil, Báal, Eden, Ephráta, Ephráim, gómor, Isbóseth, pháse, Sibóleth, & quæ in Ezer, sedec, melec, ai, exeunt, ut Eliézer, Melchisédec, Abimélec, Sarái, Sinái, Abisái, penultima acuta pronunciantur. Alia præterea sunt hujus classis, quæ consultò prætermitto.

APPENDIX.

QVæ à Græcis & Hebræis ad Latinos defecerunt, Latinorum normâ metienda sunt, ut Idólum media flexa, cùm à Græcis εἴδωλον idolon ante penultima acuta pronuncietur.

Sára

Sára à Latinis priore acuta effertur, quia declinatur ut Musa, cùm ab Hebræis Sára posterior acuatur. Sed hæc hactenus.

ACCENTUS variè à veteribus appellantur. Quint. lib. 1. cap. 5. ubi de Barbarismo agit, Adhuc inquit, difficilior observatio est per Tenores, quos quidem ab Antiquis dictos tenores comperi: ut videlicet declinatio à Græcis verbo: qui τόνον dicunt: vel Accentus, quos Græci προσῳδίας vocant, &c. P. Nigidius Ciceronis æqualis, accentum Voculationem nominat: Tenorem verò Tonum, more Græcorum, Gellius lib. 13. cap. 24. P. Nigidij verba sunt ex commentariorum Grammaticorum XXIIII. hominis in disciplinis doctrinarum omnium præcellentis, Deinde, inquit, voculatio qui poterit servari, si non sciemus in nominibus, ut Valeri, utrum interrogandi an vocandi sint? Nam interrogandi, secunda syllaba superiore tono est, quàm prima: deinde novissima deijcitur. At in casu vocandi summo tono est prima, deinde gradatim descendunt.

Sic

Sic quidem Nigidius dici præcipit. Se[d] si quis nunc Valerium appellans, in casu vo[candi], secundum id præceptum Nigidij acu[erit] primam, non abierit, quin rideatu[r]. Summum autem tonum προσῳδίαν acutam dixit: & quem accentum nos dicitur, V[o]culationem ppellat. Hactenus Gellius. [I]dem in eodem cap. 6. Quas Græci προσῳδ[ί]ας dicunt, eas veteres docti tum notas v[o]cum, tum moderamenta, tum accentiuncu[las], tum voculationes appellabant. Di[o]medes lib 2. Accentus dicitur ab accinendo, quod sit quasi quidam cuiusque syllaba cantu[s]: apud Græcos ideo προσῳδία dicitur, quo[d] προσᾴδεται ταῖς συλλαβαῖς. Idem Ibidem Accentus, quidam fastigia vocaverunt, quod capitibus litterarum apponerentur: alij tenores, vel tonos appellant: nonnul[li] acumina definire voluerunt. Sunt ver[o] tres. Acutus, Gravis, & qui ex duobus fa[ctus est], Circumflexus, ex his, acutus, in correptis semper interdum productis sylla[]bis versatur: inflexus, in his quæ producun[]tur. Gravis autem per se nunquam consiste[]re in ullo verbo potest, sed in his in quibu[s] inflexu[s]

circumflexus est, aut acutus, cæteras syllabas obtinet. Ibidem, Ut nulla vox sine vocali, ita sine Accentu nulla est; & est accentus, ut quidam rectè putaverunt, velut anima vocis. Idem Diomedes modò inflexum, modò circumflexum accentum vocat, & syllabas modò flecti & modò inflectei, modò circumflecti. Gellius lib. 4. cap. 7. verbo circumflectendi, & adverbio, circumflexè, utitur: Valerius, inquit, Probus Grammaticus inter suam ætatem præstanti scientia fuit. Is Annibâlem, & Asdrubâlem, & Hamilcârem ita pronuntiabat, ut penultimam circumflecteret, ut testis est Epistola eius scripta ad Marcellum: in qua Plautum & Ennium, multósque alios veteres eo modo pronuntiasse affirmat: solius tamen Ennij versum unum ponit, ex libro qui Scipio inscribitur. Eum versum quadrato numero factum subjecimus, in quo nisi tertia syllaba de Annibâlis nomine circumflexè ponatur, numerus claudus est: Versus Ennij, quem dixi, ita est.

Qui propter Annibâlis copias considerant.

Probus Inst. Art. eodem verbo usus est, de,

Ergò cùm pro causa ponitur, agens: H sanè sola conjunctio contra rationem latini tis ultimam syllabam circumflectit. Quint simplex verbum Flectendi, participiumq Flexus, crebrò usurpat, cùm de tenoribus git. qui lib, 1. cap 5. apertissimè docet, nu lius verbi Latini ultimam syllabam acutam aut flexam esse. Est autem inquit, in mni voce utiq; acuta sed nunquam plus un nec ultima unquam; ideoq; in dissyllabis pr or. Præterea nunquam in eadem flexa & ac ta, quia eadem flexa ex acuta: Itaq; neut claudet vocem latinam. Ea verò, quæ sunt sy laba unius, erunt acuta aut flexa, ne sit aliqu vox sine acuta Idem l. 12. Sed accentus quoq cum rigore quodam, tum similitudine ipsa minus suaves habemus, quia ultima syllaba nec acuta unquam excitatur nec flexa cir cumducitur sed in gravem, vel duas grave cadit semper Ex his Fabij locis luce meridian clarius est, nullum esse verbũ latinũ sine acu to aut flexo tenore, ut vocant prædominante Quod vero quidam ajunt, gravem tonum etiam in verbis dominari, ut Fax, neq; sy labicum solùm esse, seu syllabæ accentum, se

etiam

etiam dictionis, apertissimè contra Quintilianum faciunt: mitto Grammaticorum Coryphæum Diomedem, qui hanc ipsam vocem acutam esse affirmat l. 2 Omnis, inquit, vox monosyllaba aliquid significans si brevis est, acuetur, ut mel, fel, & si positione longa fuerit, acutum scilicet tenorem habebit, ut ars, pars, pix, nix, fax dux. Si autem natura longa fuerit, flectetur ut Lux, spes, flos, mos, ros, lis. Atreus, Orpheus & alia, quorum ultima acuitur, meritò à Græcis ὀξύτονα, hoc est, quorum ultima acuitur, nominantur, neque sonum acutum admittunt, etiamsi in consequentia, ut vocant, contextuque orationis, acuti signum in gravis notam mutetur: auditur enim acutus sonus, non gravis, cùm verba oxitona in ipso orationis cursu enũtiantur: quam rationem notandi verba, videntur Librarij aliqua opportunitate nobis incognita, ducti primùm excogitasse. Quod si oxÿtona in clausulis duntaxat acuto sono excitanda sunt, potius παρόξυτονα fuerunt appellanda. Certè Quintilianus eos, qui acuto tenore conclude bãt circuм, id in cursu orationis fecisse docet.

-- quæ circùm littora, circùm
Piscosos scopulos

Item Quantùm, Qualè comparantes, id sanè nisi in cursu orationis fieri non potest, ut Tale est mancipium, qualis est herus. Tanta est turris quantus est mons, Atréus, ætate Quintiliani ultimâ acutâ, morè Græcorum pronuntiabatur quem inquit idem l. 1. c. 5. nobis juvenibus doctissimi senes acutâ primâ dicere solebant, ut necessariò secundâ gravis esset. Perinde ac si diceret ultimam ante acutam in gravem necessariò fuiss mutatam: agit enim de barbarismo qui Tenore fit, suaq; ætate barbarismum fecisse, qui Atreus ultimâ gravi pro acuta pronuntiassent, quamvis doctissimi senes, superioribus annis ita fuissen locuti. Si quempiam adverbia, pone, fere, un ultimâ acutâ audieris pronuntiantem, ne inscitia damnaveris: fuerunt enim non modo Grammatici, sed etiam viri docti ætate Quintiliani qui adverbia propter quædam vocum discrimina docuerint extremâ syllaba acuta pronuntianda esse. Cæterum, inquit Quint. l. 1 c. 5. Sci jam quosdam eruditos, nonnullos etiam Grammaticos sic docere, ac loqui, ut propter quædam vocum discrimina, verbum interim acuto sono finiant, ut in illis.

-- quæ circùm littora, circùm
Piscosos scopulos: Ne si gravem posuerint secundam, circus dici videatur, non circuitus. Item

Quan-

Quantum, Quale interrogantes, gravi: compa-rantes, acuto tenore concludunt. Quod tamen in adverbijs ferè solis, ac pronominibus vendicant, in cæteris veterem legem sequuntur. Hæc ille. Pronomina vocat Fabius, more veterum, Quantus, Qualis.

Deinde, proinde, exinde, si Quintiliano credimus, mediam acutam habent. Sunt qui putent antepenultimam acuendam, ne videantur duæ partes orationis. Probus ut Gellium refert l. [illegible].c.7. putavit, Ex adversum, secundam syllabam: hoc est, antepenultimam habere acutam, quòd una, non duæ essent orationis partes. Quod si quis Probum velit sequi, opus est ut ita antepenultimam corripiat, quod qui fieri possit, viderint qui ejus sententiæ accedunt. Valeri, Ovidi, Virgili, vocandi casus, pronuntiabant Romani prima acuta, Nigidij atq; Ciceronis ætate: sed Aulus Gellius, cæterisq; ejus æquales penultimam acuebant. Vide Gell. lib. 13. cap. 24. Mutatur itaq; accentus ratio progrediente tempore, nemóq; miretur si hodie Ambrosi, Gregori, Gervasi, Protasi, eâdem penultima longa efferunt viri pij.

Areopagus ἄρειος πάγος penultimam habet brevem: πάγος enim, hoc est collis locusq; editus, unde hoc nomen componitur, priorem corripit: neq; enim ex, pagus, vocabulo latino copulatur, cujus prior producitur. lib. 1, Epigr. εἰς

ἄμπελον, τὶς ἐν πάγος δυσέρημος ἀνήλιος ἐξεθρεψεν: *Euripides ubi Minerva Orestem à Furijs in Areopago de cæde matris accusatum, se absolutum alloquitur.*

γνώμης δικαίας οὕνεκ᾽ ἐκσώσασά σε.
καὶ πρὶν γ᾽ Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας;
κρίνας Ὀρέστα

Versus est senarius Jambicus: πάγοι *quartúm locum obtinet, qui necessariò est Jambus. Ne verò putes* πάγον *significare vicum aut pagum, audi eundem poëtam in eadem Tragœdia ubi sorori Iphigeniæ narrat Orestes, quemadmodum Areopagum venerit, ibique à Furijs fuerit accusatus testimonioque Apollinis à Pallade absolutus.*

ὡς δ᾽ εἰς ἄρειον ὄχθον ἦκον ἐς δίκην
τ᾽ ἔστην *Postquam ad Martium collem veni, &c.* ὄχθος *tumulum seu collem, non pagum aut vicum significat. Itaque* ἄρειος ὄχθος, *&* ἄρειος πάγος *idem prorsus significat. Pausanias in Atticis, Hesychius, Suidas Magnum Etymologicum docent Areopagum in loco edito fuisse: Suidas* ἐκλήθη δὲ ἄρειος πάγος ὅτι ἐν τῷ πάγῳ ἐστὶ καὶ ἐν ὕψει δικαστήριον ἄρειον, ἐπεὶ τὰ φονικὰ δικάζει ὅδε ἄρης ἐπὶ τῶν φόνων *Utriusque vocabuli rationem explicat,* πάγον *pagon ait dictum fuisse, quod*

in

in loco edito esset forum: πάγος enim collis seu tumulus est: Martium verò quod capitalia gravioráque judicia in eo exercerentur, & de cædibus, quibus præest Mars, ab Areopagitis judicaretur. Addit idem multíque alij, vel Martium fuisse appellatum, quod Mars primus interfecto Neptuni filio, accusatus ibidem causam dixerit. Quòd Varroni, ut refert D. Aug. lib. 18. de Civit. Dei cap. 10. non probatur, ne deos suos traducere videatur. Græci non spectant penultimam ut Latini: sæpissimè enim acuitur cùm sit brevis, ut Ανδρέας, μαρία, φιλοσοφία, Andreas, Maria, Philosophia: quàm rationem pronuntiandi sequuntur Latini, cùm ea vel longo usu recepta est, vel aures eorum offendit, quibus cum vivunt. Malunt enim Græcorum more pronuntiare, quâm nova pronuntiatione, amicorum aut piorum hominum aures offendere. Quare cavendum est, ne decipiamur græco tono. Etsi enim rectè verbi causa græco ritu Maria, Andreas penultima acuta efferuntur, barbarismus tamen fiet si in carmine penultima producatur: aliud enim est quantitas sylla-

bæ, aliud accentus: quantitas in longitudine & brevitate syllabæ posita est; accentus in moderanda voce, ac pronuntiatione versatur. Sunt qui Andream per ει, à Græcis putent scribendum, ego in correctissimis libris per ε, semper memini legisse. Si cui otium fuerit colligat litterarum ordine omnia Hebræa (quæ non ita multa sunt) quorum penultima acuitur: atq; deinde in universum præcipiat, cætera omnia extrema acutâ esse pronuntianda.

FINIS.

Johannes Mercher

bin ich genandt [illegible]

[illegible]

hand pappir ist mein acker

darum beschreiben ich so wacker

die tinten ist mein samen dar-

um schreiben ich meinen ehrlichen

nahmen die feder ist mein

pfluck darum bin ich so klug

Anno Domine 1632